

Urząd Miejski w Bytomiu

**PROGRAM REWITALIZACJI
SPOŁECZNO-EKONOMICZNEJ
WYBRANYCH
OBSZARÓW MIEJSKICH
I TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH
DLA GMINY BYTOM
NA LATA 2004 - 2015**

(tekst jednolity)

Bytom 2004

Tekst jednolity zawiera zmiany wprowadzone uchwałami Rady Miejskiej w sprawie zmiany uchwały Nr XXVII/404/04 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 czerwca 2004r w sprawie przyjęcia „Programu rewitalizacji społeczno – ekonomicznej wybranych obszarów miejskich i terenów przemysłowych dla Gminy Bytom na lata 2004 – 2015” o numerach:

1. XXXI/497/04 z dnia 27 października 2004 roku.
2. XXXVII/558/05 z dnia 26 stycznia 2005 roku.
3. XLII/642/05 z dnia 27 kwietnia 2005 roku.

oraz zmiany wprowadzone niniejszą uchwałą.

„Program rewitalizacji społeczno – ekonomicznej wybranych obszarów miejskich i terenów przemysłowych dla Gminy Bytom na lata 2004 – 2015” został opracowany w pionie Zastępcy Prezydenta ds. Gospodarczych Zdzisława Marchwińskiego przez zespół pod nadzorem Naczelnika Wydziału Strategii, Współpracy z Zagranicą i Promocji Artura Komora.

Zespół opracowujący (stan na dzień: 23.06.2004r.):

*Ewa Kowalik – Naczelnik Wydziału Architektury
Roman Izydorczyk – Zastępca Naczelnika Wydziału Architektury
Bartosz Malczyk – p.o. Kierownika Referatu Zagospodarowania Przestrzennego
Danuta Łuczuk – Naczelnik Wydziału Spraw Górniczych
Grażyna Gazda – Strzelczyk – Naczelnik Wydziału Środowiska
Jerzy Sikorski – Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej i Inwestycji
Roman Jopa – Naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych
Brygida Skrzypczyk – Kogut – Kierownik Referatu Analiz
Barbara Klajmon – Kierownik Referatu Ochrony Zabytków
Janusz Wiatr – Kierownik Referatu Współpracy z Zagranicą*

Konsultacja metodologiczna i opracowanie podprogramów rewitalizacji:

*Prof. zw. dr hab. Andrzej Klasik
Dr Krzysztof Wrańa
Mgr Adam Drobnia
ul. Raclawicka 23 41-506 Chorzów
Centrum Badań Przedsiębiorczości i Rozwoju Regionalnego
Górnośląskiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości im. K. Goduli w Chorzowie
Tel/fax 247 25 56
e-mail: cbpirr@gwsp.edu.pl*

WSTĘP	6
I. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI NA TERENIE GMINY	7
1.1 Zagospodarowanie przestrzenne.....	7
<i>1.1.1 Powierzchnia miasta i struktura gruntów</i>	<i>7</i>
<i>1.1.2 Granice ochrony konserwatorskiej</i>	<i>9</i>
<i>1.1.3 Uwarunkowania ochrony środowiska</i>	<i>10</i>
<i>1.1.4 Infrastruktura techniczna na obszarach miejskich.....</i>	<i>11</i>
<i>1.1.5 Infrastruktura techniczna na terenach przemysłowych.....</i>	<i>15</i>
<i>1.1.6 Identyfikacja problemów</i>	<i>16</i>
1.2 Gospodarka	17
<i>1.2.1 Ilość podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia.....</i>	<i>17</i>
<i>1.2.2 Struktura podstawowych branż gospodarki w Bytomiu</i>	<i>18</i>
<i>1.2.3 Struktura zatrudnienia.....</i>	<i>18</i>
<i>1.2.4 Identyfikacja problemów</i>	<i>19</i>
1.3 Sfera społeczna.....	20
<i>1.3.1 Struktura demograficzna i społeczna</i>	<i>20</i>
<i>1.3.2 Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych</i>	<i>23</i>
<i>1.3.3 Działalność organizacji pozarządowych.....</i>	<i>24</i>
<i>1.3.4 Identyfikacja problemów</i>	<i>24</i>
1.4 Analiza SWOT miasta Bytomia	24
1.5 Opis zjawisk kryzysowych w mieście	28
II. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO.....	29
2.1 Nawiązanie do dokumentów strategicznych i programowych	29
2.2 Odniesienie „Programu rewitalizacji...” do zapisów programów operacyjnych.....	30
2.3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bytom	42
2.4 Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach społeczno - gospodarczych	42
2.5 Plan zagospodarowania przestrzennego	44
III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	46
3.1 Podokresy programowania 2004 – 2006 i lata następne.....	46
3.2 Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru	46

IV. ANALIZA SWOT OBSZARÓW MIEJSKICH I TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH	49
4.1 Analiza SWOT – zweryfikowana lista czynników sytuacyjnych dla obszarów miejskich	49
4.2 Analiza SWOT – zweryfikowana lista czynników sytuacyjnych dla terenów poprzemysłowych	55
V. PODPROGRAM REWITALIZACJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ OBSZARÓW MIEJSKICH W BYTOMIU	64
5.1 Priorytety i kierunki działań na obszarach miejskich Bytomia	64
5.2 Cele operacyjne i zintegrowane przedsięwzięcia realizujące kierunki działań.....	65
5.3 Specyficzne priorytety i kierunki działań na obszarze Śródmieścia.....	69
5.4 Cel operacyjny i specyficzne przedsięwzięcia dla Śródmieścia	69
5.5 Specyficzne priorytety i kierunki działań na obszarze Kolonii Zgorzelec.....	70
5.6 Cel operacyjny i specyficzne przedsięwzięcia dla Kolonii Zgorzelec.....	70
5.7 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla podprogramu rewitalizacji społeczno- gospodarczej obszarów miejskich w bytomiu	71
5.7.1 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla priorytetów i kierunków działań na obszarach miejskich Bytomia	71
5.7.2 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych priorytetów i kierunków działań na obszarze Śródmieścia	75
5.7.3 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych priorytetów i kierunków działań na obszarze Kolonii Zgorzelec	76
VI. PODPROGRAM REWITALIZACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH W BYTOMIU	77
6.1 Priorytety i kierunki działań na terenach przemysłowych Bytomia	78
6.2 Cele operacyjne i zintegrowane przedsięwzięcia realizujące kierunki działań.....	79
6.3 Cel operacyjny, specyficzny kierunek działania i przedsięwzięcia dla terenu po byłej KWK „Szombierki”	82
6.4 Cel operacyjny, specyficzny kierunek działania i przedsięwzięcia dla terenu po byłej KWK „Powstańców Śląskich”	83
6.5 Cel operacyjny, specyficzny kierunek działania i przedsięwzięcia dla terenu po byłej KWK „Miechowice”	83
6.6. Cel operacyjny, specyficzny kierunek działania i przedsięwzięcia dla terenu przy ul. Krzyżowej.....	84
6.7 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla podprogramu rewitalizacji społeczno- gospodarczej terenów przemysłowych w Bytomiu.....	84
6.7.1 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla priorytetów i kierunków działań na terenach przemysłowych Bytomia	84
6.7.2 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych kierunków działań dla terenów po byłej KWK „Szombierki”	88

6.7.3 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych kierunków działań dla terenów po byłej KWK „Powstańców Śląskich”	89
6.7.4 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych kierunków działań dla terenów po byłej KWK „Miechowice”	90
6.7.5 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych kierunków działań dla terenu przy ul. Krzyżowej	91
VII. PODPROGRAM REWITALIZACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ OBSZARU MIEJSKO-PRZEMYSŁOWEGO BOBRKA	92
7.1 Cel strategiczny, specyficzne priorytety i kierunki działań na miejsko-przemysłowym obszarze Bobrka	92
7.2 Cel operacyjny i specyficzne przedsięwzięcia dla Bobrka.....	92
7.3 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych priorytetów i kierunków działań na miejsko-przemysłowym obszarze Bobrka	94
VIII. PLAN FINANSOWY REALIZACJI REWITALIZACJI NA LATA 2004–2008 ..	97
IX. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I EWALUACJI	100
SPIS MAP	102
SPIS WYKRESÓW.....	102
SPIS TABEL	102

WSTĘP

Podjęcie i realizacja programów rewitalizacji to sprawa szczególnie istotna nie tylko ze względu na poprawę warunków życia w miastach, ale również dlatego, iż jest znaczącym czynnikiem podnoszenia konkurencyjności miast w skali ponadlokalnej, a nawet ponadnarodowej.

„Podręcznik rewitalizacji”, Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast, Warszawa 2003

Podstawową przesłanką do opracowania „Programu rewitalizacji społeczno - ekonomicznej wybranych obszarów miejskich i terenów przemysłowych dla Gminy Bytom na lata 2004 – 2015” jest potrzeba praktycznego przygotowania miasta Bytomia do podejmowania starań o dofinansowanie projektów rewitalizacyjnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), finansowanego z europejskich funduszy strukturalnych. Niniejszy program wpisuje się w priorytet 3. *Rozwój Lokalny, Działanie 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne* ZPORR. Ponadto jest komplementarny wobec przyjętego Zarządzeniem nr 70 Prezydenta Miasta Bytomia z dnia 28 marca 2003r. (z późn. zm.) *Programu Operacyjnego Miasta Bytomia na lata 2002 - 2006* w zakresie rewitalizacji obszarów miejskich i zagospodarowania terenów przemysłowych oraz ma charakter operacyjny względem „Strategii Rozwoju Bytomia na lata 2001 - 2015”.

„Program rewitalizacji...” zawiera charakterystykę sytuacji społeczno – gospodarczej w Bytomiu oraz wyznacza ramy działań rewitalizacyjnych i indykatywne źródła ich finansowania. Zasadniczą część programu stanowią 3 podprogramy, odnoszące się do wybranych obszarów miejskich i terenów przemysłowych. Należą do nich:

- 1) Podprogram rewitalizacji społeczno – gospodarczej obszarów miejskich w Bytomiu.
 - 2) Podprogram rewitalizacji społeczno – gospodarczej terenów przemysłowych w Bytomiu.
 - 3) Podprogram rewitalizacji społeczno – gospodarczej obszaru miejsko – przemysłowego Bobrek.
- W każdym z podprogramów zdefiniowano: **cele strategiczne programu** - określające docelowe, pożądane stany jakie powinny zostać osiągnięte dzięki realizacji programu; **priorytety** – określające kluczowe obszary¹ interwencji programu, zidentyfikowane na podstawie celów strategicznych; **kierunki działań** – precyzujące kierunki interwencji programu jakie będą podejmowane w ramach danego priorytetu; **cele operacyjne rewitalizacji** – wyznaczające cechy pożądanego stanu rzeczy, do urzeczywistnienia którego doprowadzić powinna realizacja kierunków działań; **przedsięwzięcia** – wypełniające treścią (konkretyzujące) kierunki działań, przekładając je na konkretne **projekty**.

„Program rewitalizacji...” obejmuje dwa podokresy programowania:

- dla projektów, których rozpoczęcie realizacji przewidziane jest w latach 2004 – 2006;
- dla projektów, których rozpoczęcie realizacji przewidziane jest w latach 2007 – 2013.

Wyodrębnienie podokresów uwarunkowane jest programowaniem budżetu Unii Europejskiej w zakresie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Projekty, których realizacja rozpocznie się najpóźniej w 2006 roku będą mogły być współfinansowane do roku 2008, natomiast współfinansowanie projektów, których realizacja rozpocznie się najpóźniej w roku 2013 przewidziane jest do roku 2015. Szczegółowe informacje o projektach wpisujących się w pierwszy podokres programowania zawierają karty projektów, stanowiące załącznik do „Programu rewitalizacji...”.

Zgodnie z przyjętą koncepcją program ma formułę otwartą co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów będzie on aktualizowany.

¹ W tym przypadku obszar nie ma znaczenia przestrzennego - odnosi się do merytorycznego komponentu określonego w celu strategicznym.

I. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI NA TERENIE GMINY

1.1 ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

1.1.1 Powierzchnia miasta i struktura gruntów

Miasto Bytom obejmuje swoim obszarem powierzchnię 69,43 km², granicząc z następującymi miastami: Piekary Śląskie, Chorzów, Świętochłowice, Ruda Śląska, Zabrze, Zbrostawice, Tarnowskie Góry i Radzionków.

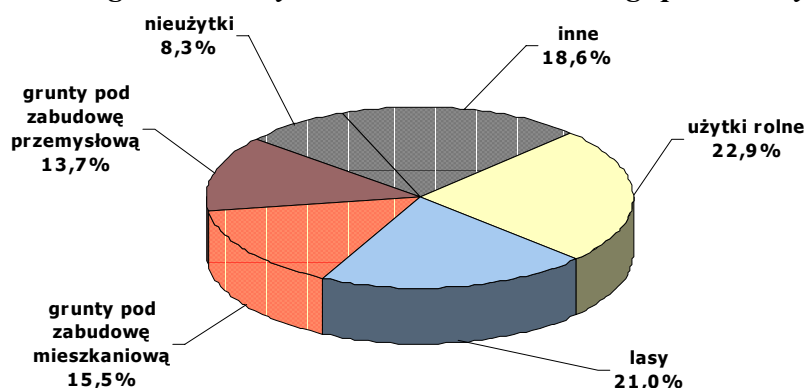
Mapa nr 1 Granice i powierzchnia miasta Bytomia

Według sposobu użytkowania struktura gruntów w Bytomiu przedstawia się następująco:

• użytki rolne	15,89 km ² ,
• lasy	14,57 km ² ,
• grunty pod zabudowę mieszkaniową	10,80 km ² ,
• grunty pod zabudowę przemysłową	9,53 km ² ,
• nieużytki	5,75 km ² ,
• inne	12,89 km ² .

Wykres nr 1 Struktura gruntów w Bytomiu w 2003 roku według sposobu użytkowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami UM.

W strukturze użytkowania gruntów 15,5% stanowiły grunty przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, natomiast udział gruntów przeznaczonych pod zabudowę przemysłową wynosił 13,7%.

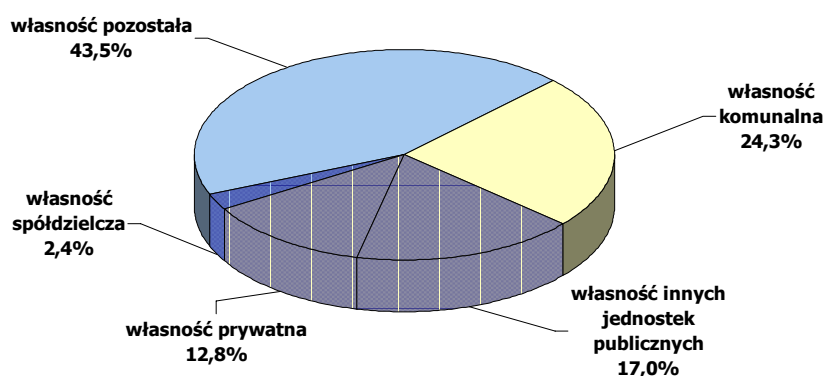
Dane dotyczące powierzchni gruntów według form własności oraz ich procentową strukturę przedstawia tabela nr 1 oraz wykres nr 2.

Tabela nr 1 Struktura gruntów w Bytomiu według form własności w latach 2002 – 2003

Lp.	Forma własności	powierzchnia w km ²	
		2002 rok	2003 rok
1.	własność komunalna	16,58	16,89
2.	własność prywatna	8,84	8,89
3.	własność spółdzielcza	1,64	1,65
4.	własność innych jednostek publicznych	9,06	11,79
5.	własność pozostała	33,20	30,21
RAZEM		69,32	69,43

Źródło: dane Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami UM.

Wykres nr 2 Struktura gruntów w Bytomiu w 2003 roku według form własności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami UM.

1.1.2 Granice ochrony konserwatorskiej

Obszary miejskie

Programem rewitalizacji zostały objęte następujące obszary miejskie:

1. Obszar Śródmieścia:
 - A – Rynek i kwartały wokół Rynku,
 - B – pozostała część Śródmieścia;
2. Obszar dzielnicy Bobrek;
3. Obszar Kolonii Zgorzelec.

Zgodnie z obowiązującym do końca 2003 roku miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, poszczególne tereny znajdowały się w następujących strefach ochrony konserwatorskiej:

- obszar Śródmieścia znajdował się w strefie „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej, fragmentarycznie w strefie „P” – przekształceń a ponadto w strefie „W1” – badań archeologicznych i „W2” – nadzoru archeologicznego;
- obszar dzielnicy Bobrek znajdował się w strefie „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej, w strefie „B” częściowej ochrony konserwatorskiej, oraz w strefie „K1” – ścisłej ochrony krajobrazu;
- obszar Kolonii Zgorzelec znajdował się w strefie „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej, w strefie „K1” – ścisłej ochrony krajobrazu, oraz w strefie „K2” – częściowej ochrony krajobrazu.

Do rejestru zabytków wpisany jest układ urbanistyczny średniowiecznego miasta (ograniczony ulicami Kwietniewskiego, Piłsudskiego, Korfantego, Katowicką). Obejmuje on cały obszar A Śródmieścia i część obszaru B. Ponadto w Śródmieściu znajduje się 21 obiektów architektonicznych indywidualnie wpisanych do rejestru zabytków (8 na obszarze A i 13 na obszarze B) oraz 2 kwartały zabudowy (ograniczone ulicami: Browarniana, Jainty, Webera oraz Jainty, Webera, Mariacką, Koziółka – obejmujące łącznie 14 budynków). Złożono wnioski o wpisanie do rejestru dalszych 2 budynków. Ponadto większość z położonych na tym terenie obiektów figuruje w gminnej ewidencji obiektów zabytkowych, nie wpisanych do rejestru zabytków. Z tego na szczególną uwagę zasługują budynki przy ul. Józefczaka 1, ul. Jainty 15, 17, 19, ul. Gliwickiej 20, 25, 33 oraz pierzeje Rynku i ul. Dworcowej, gmach Sądu Rejonowego wraz z więzieniem.

Na obszarze dzielnicy Bobrek do rejestru zabytków wpisany jest układ urbanistyczny oraz budynki Nowej Kolonii Robotniczej – łącznie ok. 110 budynków oraz budynek dawnej siłowni Huty Bobrek. Ponadto ujęty w gminnej ewidencji obiektów zabytkowych i warty zachowania jest zespół budynków przy ul. Zabrzeńskiej i ul. Ustronie oraz zespół zabudowy przy ul. Piecucha.

Na obszarze Kolonii Zgorzelec do rejestru zabytków wpisany jest układ urbanistyczny oraz budynki – łącznie 34 obiekty.

Tereny przemysłowe

Programem rewitalizacji zostały objęte następujące tereny przemysłowe:

1. Teren zakładu głównego byłej kopalni „Szombierki”,
2. Teren zakładu głównego byłej kopalni „Miechowice”,
3. Teren zakładu głównego byłej kopalni „Powstańców Śl.”,
4. Teren dawnej Huty „Bobrek”,
5. Teren przy ul. Krzyżowej.

Zgodnie z obowiązującym do 2003 roku miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, teren dawnej kopalni „Szombierki” znajdował się w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej; teren dawnej kopalni „Miechowice” w strefie „B” częściowej ochrony konserwatorskiej; teren dawnej kopalni „Powstańców Śl.” w strefie „P” tj. strefie przekształceń. Teren przemysłowy dawnej huty „Bobrek” znajdował się w strefie „A” i „B”, natomiast teren przy ul. Krzyżowej znajdował się w strefie „K1+E” ścisłej ochrony krajobrazu z uwzględnieniem ochrony ekspozycji.

1.1.3 Uwarunkowania ochrony środowiska

Biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy prawne z zakresu ochrony środowiska, a w szczególności ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. nr 62 poz. 627, z późn. zm.) oraz ustawę z dnia 27 kwietnia o odpadach (Dz.U. nr 62 poz. 628, z późn. zm.), dokumentami charakteryzującymi obecny stan środowiska wraz z określeniem przyszłej polityki środowiskowej są programy ochrony środowiska i plany gospodarki odpadami. Na dzień dzisiejszy programy dla Gminy Bytom zostały opracowane w formie projektu i zostaną przekazane do Urzędu Marszałkowskiego celem ich zaopiniowania. „Program ochrony środowiska dla miasta Bytomia” i „Plan gospodarki odpadami dla miasta Bytomia” będą dokumentami uchwalonymi przez Radę Miejską dla realizacji zapisów polityki ekologicznej państwa. Program zawierać będzie cele do osiągnięcia w perspektywie długoterminowej, priorytetowe kierunki działań związanych z ochroną środowiska w perspektywie roku 2011 oraz szczegółowy wykaz zadań do 2007 roku. Wybór celów, priorytetów i zadań wynikał z analizy dokumentów strategicznych szczebla wojewódzkiego i miejskiego, programów inwestycyjnych realizowanych na terenie miasta, uwarunkowań finansowych oraz konsultacji społecznych. W warunkach Bytomia istotnym zadaniem jest pogodzenie przestrzennego rozwoju miasta, a także ochrony i kształtowania zasobów przyrody z uwzględnieniem czynników społecznych oraz rewitalizacji obszarów miejskich i terenów przemysłowych.

Uwarunkowania dotyczące zagadnień ochrony środowiska w realizacji procesu rewitalizacji dotyczą określenia przyczyn powstałego zagrożenia ekologicznego i podjęcia działań likwidujących ich niekorzystny wpływ na środowisko. Skala przekształceń oraz intensyfikacja procesów degradacyjnych, będąca wynikiem działań przemysłu wymusza obowiązek przywrócenia gruntem zdegradowanym wartości użytkowych i przyrodniczych poprzez ich rekultywację, rewitalizację lub zagospodarowanie. Biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy prawne z zakresu ochrony środowiska, w trakcie prowadzenia tych procesów należy zwrócić szczególną uwagę na:

- dotychczasowy stopień degradacji terenu i związana z tym konieczność wprowadzenia odpowiednich procesów mających na celu przywrócenie walorów użytkowych danego terenu, w szczególności gleb, do stanu zgodnego z określonymi standardami jakości;
- prowadzący działania w trakcie realizacji prac rewitalizacyjnych, w przypadku gdy jest to związane z wytwarzaniem, transportem lub odzyskiem odpadów powinien posiadać stosowne zezwolenia zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz.U.nr 62, poz.628 z późn. zm.);
- w zakresie gospodarki wodno-ściekowej spełnione winny być wymagania dotyczące poboru wód, wprowadzania ścieków do wód, ziemi lub urządzeń kanalizacyjnych zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001r. – Prawo wodne (Dz.U. nr 115, poz. 1229, z późn. zm.);
- w zakresie gospodarki zielenią ewentualna wycinka może mieć miejsce jedynie po uzyskaniu wcześniejszej decyzji zezwalającej zgodnie z ustawą z dnia 16 października 1991r. o ochronie przyrody (j.t.:Dz.U.z 2001r., nr 99, poz.1079, z późn.zm.);

- istotnym jest rozważenie, czy należy dopuszczać do stosowania technologii, dla których wymagane jest uzyskanie dla instalacji pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska lub zgłoszenia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 listopada 2001r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz.U., nr 140, poz.1585);
- należy zwrócić uwagę by powstałe na rozpatrywanych terenach nowe inwestycje charakteryzowały się brakiem emisji niezorganizowanej, która nie jest ujmowana w żadnym pozwoleniu, a często to ona sprawia zasadniczą uciążliwość dla życia okolicznych mieszkańców;
- bardzo ważnym jest również zwrócenie uwagi by stosowane w jednostkach organizacyjnych urządzenia nie powodowały na granicy okolicznej zabudowy mieszkalnej przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu określonego w rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 maja 1998r., w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. nr 66, poz. 436).

Tereny objęte rewitalizacją usytuowane są w obrębie istniejących i byłych terenów górniczych. Pomimo wygaśnięcia koncesji (dla terenu byłej KWK „Powstańców Śląskich” i KWK „Szombierki”) i zniesienia granic terenu górniczego dotychczasowy przedsiębiorca (następca prawny jaką jest Bytomska Spółka Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o.) - stosownie do wymogów prawa geologicznego i górniczego - zobowiązany jest do wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska oraz obowiązków związanych z likwidacją zakładu wynikających z tej koncesji. Obowiązki takie dotyczą również byłej KWK „Miechowice”, dla której na dzień dzisiejszy koncesja jest ważna i w przypadku której następcą prawnym jest BSRK Sp. z o.o. Na objętym programem terenie przy ul. Krzyżowej eksploatację prowadzono z różnym natężeniem do roku 1964, natomiast obszar górniczy byłej kopalni Łagiewniki wygaszono w 1997 roku po wcześniejszym połączeniu z kopalnią Rozbark (w 1971r.).

Rewitalizacją zgodnie z niniejszym dokumentem proponuje się objąć także tereny byłej Huty Bobrek. Dziś już na tych terenach funkcjonują kolejne podmioty gospodarcze, bardzo często borykające się z ogromnymi trudnościami. Istnieje zatem duże prawdopodobieństwo, że teren ten podlegać będzie dalszej degradacji.

Stosownie do zapisów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, podjęcie prac rewitalizacyjnych na terenach górniczych wymaga wydania decyzji o warunkach zabudowy (lokalizacji inwestycji celu publicznego) w uzgodnieniu z właściwym organem nadzoru górniczego.

1.1.4 Infrastruktura techniczna na obszarach miejskich

Obszary miejskie przeznaczone do rewitalizacji są skomunikowane i dostępne zarówno za pomocą komunikacji indywidualnej jak i zbiorowej. Obszary Śródmieścia oraz dzielnicy Bobrek posiadają istotny atut w postaci połączeń tramwajowych. Ponadto planowane jest przedłużenie linii tramwajowej do dzielnicy Miechowice. Sieć dróg na tych obszarach jest zniszczona, jak również brakuje miejsc parkingowych.

Do wyznaczonych obszarów doprowadzona jest sieć energetyczna, wodociągowa, kanalizacyjna, oraz częściowo gazowa. Jej stan techniczny jednak jest niezadowolający. Sieć bardzo często wymaga modernizacji. W wielu wypadkach także konieczna jest budowa nowych przyłączy lub budowa nowych odcinków infrastruktury technicznej.

Na obszarze Kolonii Zgorzelec wykonane zostały nowe sieci oraz częściowo przyłącza. Natomiast infrastruktura techniczna na obszarze Bobrka i Śródmieścia znajduje się

w różnym stanie technicznym i w dużej części nie odpowiada obowiązującym standardom. W związku z tym należy zmodernizować istniejące sieci lub wykonać nowe.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Zarządzaniem i eksploatacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Bytomiu zajmuje się Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. (BPK Sp. z o.o.).

Miasto zaopatrywane jest w wodę z wodociągów magistralnych Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów. Pobór wody z magistral GPW odbywa się w około 50 punktach. Długość czynnej sieci wodociągowej wynosi 358,8 km, w tym odpowiednio:

- sieć rozdzielcza - 264,5 km
- sieć magistralna - 12,6 km
- podłączenia - 81,7 km

Miasto jest zwodociągowane w 100%.

System kanalizacji sanitarnej, na terenie miasta Bytomia obsługuje około 95% mieszkańców. Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej i ogólnospławnej będącej w zarządzie BPK Sp. z o.o. wynosi obecnie 227,34 km (stan na 03.2003 r.), w tym odpowiednio:

- kanalizacja sanitarna - 113,41 km,
- kanalizacja ogólnospławna - 64,08 km,
- przykanaliki - 49,85 km.

BPK Sp. z o.o. dodatkowo administruje 10 km sieci kanalizacyjnej (stan na 03.2003r.) przekazanej na zasadzie nieodpłatnego użyczenia przez Bytomską Spółkę Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. (BSRK Sp. z o.o.). Są to w głównej mierze fragmenty systemów kanalizacyjnych w rejonie zlikwidowanych zakładów górniczych. Natomiast system kanalizacji deszczowej jest w większości własnością Gminy Bytom oraz w niewielkiej części BPK Sp. z o.o.

Łączna długość sieci kanalizacji deszczowej miasta wynosi 134,8 km (stan na 03.2003r.), w tym:

- 123,8 km stanowi własność Gminy Bytom i została przekazana na zasadzie nieodpłatnego użyczenia BPK Sp. z o.o.,
- 7 km stanowi własność Gminy Bytom (kanalizacja zrealizowana przez Gminę Bytom),
- 4 km stanowi własność BPK Sp. z o.o.

Stan techniczny kanalizacji jest niezadowalający ze względu na: długoletni okres jej eksploatacji, jakość materiału z jakiego została wykonana, aktualne wymagania techniczne oraz wpływy eksploatacji górniczej. Ma to niekorzystny wpływ na stan i funkcjonowanie sieci oraz jej eksploatację. Jakość oczyszczonych ścieków w większości nie odpowiada wymaganiom i obowiązującym normom ochrony środowiska.

Na terenie Bytomia, funkcjonują następujące oczyszczalnie ścieków: OS „Łagiewniki”, OS „Rozbark”, OS „Bobrek” i OS „Miechowice”. W kwietniu 2004 roku oddano do użytku nowoczesną oczyszczalnię OS „Centralna” o przepustowości 30.000 m³/d, obsługująca rejon Śródmieścia, Stroszka, Suchej Góry i Szombierek. OS „Miechowice” jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną o przepustowości 18.000 m³/d (z 1989 – 1994r.) Obiekt przyjmuje obecnie około 6.500 m³ ścieków na dobę. Oczyszczalnia posiada pozwolenie wodno-prawne na odprowadzanie oczyszczonych ścieków do Rowu Miechowskiego, które jest ważne do 30.09.2006r. Oczyszczalnia będzie w docelowym systemie pełniła rolę grupowej oczyszczalni ścieków dla miasta.

Komunikacja

Układ komunikacyjny Bytomia wpleciony jest w sieć komunikacji europejskiej, krajowej oraz aglomeracji górnośląskiej. Miasto Bytom leży na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacji kołowej:

- z kierunku wschód – zachód – droga krajowa nr 4 i 94 (droga międzynarodowa E-40),
- z kierunku północ – południe – droga krajowa nr 11 (Bytom-Poznań),
- z kierunku Bytom – Chorzów – Katowice – droga krajowa nr 79.

Połączenia z ościennymi gminami zapewniają dodatkowo: drogi wojewódzkie: nr 911 - aleja Jana Pawła II i przebiegająca ulicami Zabrzeżską i Modrzewskiego droga nr 925.

Łącznie sieć drogowa gminy posiada długość 211,90 km, w tym:

- drogi krajowe - 29,40 km,
- drogi wojewódzkie - 5,60 km,
- drogi powiatowe - 58,20 km,
- drogi gminne - 118,70 km.

Istniejące ciągi drogowe znajdują się w przestarzałym, niewydolnym układzie komunikacyjnym, prowadzącym ruch tranzytowy przez centrum miasta. Jednakże gmina realizuje inwestycje drogowe, które umożliwią wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza centrum miasta. Należy do nich Obwodnica Północna Miasta Bytomia porządkująca ruch na kierunku wschód-zachód oraz północ-zachód. Równie istotnym przedsięwzięciem jest projektowane przedłużenie ul. Chrzanowskiego, którego realizacja umożliwi komunikację na kierunkach: Tarnowskie Góry, Pyskowice – Świętochłowice, Chorzów, a także połączy Drogową Trasę Średnicową z projektowanym węzłem „Bytom” autostrady A-1 – z pominięciem przeciążonego układu drogowego Śródmieścia.

Ponadto należy dodać, iż przechodzący przez centrum miasta tranzyt samochodowy oraz występujące na znacznym terenie miasta szkody górnicze wpływają negatywnie na stan techniczny sieci drogowej. Parametry dróg i ich przepustowość nie odpowiadają dzisiejszym wymagom i funkcjom przez nie pełnionym.

Sieć kolejowa PKP zapewnia połączenia podmiejskie z niektórymi miastami naszego regionu. Istnieją także bezpośrednie połączenia Bytomia z następującymi miastami: Bydgoszcz, Gdańsk, Kołobrzeg, Kraków, Łeba, Piła, Poznań, Słupsk, Sopot i Zakopane. Sieć kolejowa prowadząca transport towarowy jest w Bytomiu rozbudowana, gdyż do niedawna obsługiwała liczne zakłady przemysłowe zlokalizowane na terenie miasta. Obecnie znaczna część tej infrastruktury jest nieczynna, część torowisk ulega likwidacji i dewastacji.

Od połowy XIX wieku Górnośląskie Koleje Wąskotorowe były kluczowym elementem systemu transportowego w okręgu przemysłowym, łącząc ze sobą kopalnie, huty, fabryki i elektrownie zlokalizowane na terenie aglomeracji. Pod koniec XX wieku wskutek załamania się gospodarki regionu, opartej na przemyśle ciężkim, powojenny gospodarz GKW - Polskie Koleje Państwowe - utracił wszystkich wąskotorowych kontrahentów i zlikwidował dużą część rozległej sieci i majątku GKW. W 2002 roku rolę głównego właściciela GKW przejęła Gmina Bytom, a operatorem kolei zostało powołane Stowarzyszenie Górnośląskich Kolei Wąskotorowych. GKW jest jedyną koleją wąskotorową w Polsce o prześwicie torów 785 mm. Obecnie czynny dla pociągów turystycznych odcinek liczy prawie 23 km długości, od przystanku osobowego w Bytomiu do stacji Miasteczko Śląskie.

Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe Bytomia w zakresie budownictwa wielomieszkaniowego tworzą budynki komunalne, spółdzielcze, będące własnością osób prawnych i fizycznych oraz

wspólnoty mieszkaniowe. W 2003r. na zasoby mieszkaniowe miasta składało się 4.776 budynków, w których łącznie znajdowało się 74.236 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej ok. 3.894,8 tys. m². Dane liczbowe dotyczące stanu ilościowego zasobów mieszkaniowych w Bytomiu obrazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2 Zasoby mieszkaniowe w Bytomiu w 2003 roku

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Stan na 31.12.2003r.</i>
Liczba budynków mieszkalnych ogółem, w tym:	4.776
• budynki komunalne	1.586
• budynki spółdzielcze	718
• budynki osób prawnych	885
• budynki osób fizycznych wielomieszkaniowe	289
• wspólnoty mieszkaniowe	1.298
Liczba lokali mieszkalnych ogółem, w tym:	74.236
• w budynkach komunalnych	25.964
• w budynkach spółdzielczych	18.531
• w budynkach osób prawnych	8.163
• w budynkach osób fizycznych wielomieszkaniowych	2.421
• we wspólnotach mieszkaniowych	19.157
Powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem (w tys. m²), w tym:	3.894,8
• komunalnych	1.416,7
• spółdzielczych	911,1
• osób prawnych	409,8
• osób fizycznych	134
• wspólnot mieszkaniowych	1.023,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z: „Podstawowych Informacji ze Spisów Powszechnych. Miasto na prawach powiatu – Bytom”, Urząd Statystyczny w Katowicach, Katowice 2003; Zakładu Budynków Miejskich Sp. z o.o. w Bytomiu; systemu PESEL Bytom oraz systemu Regon US Katowice.

W strukturze własnościowej zasobów mieszkaniowych w Bytomiu największy udział, bo 33,2% ogólnej liczby budynków stanowiły zasoby komunalne, w których znajdowało się 35% lokali mieszkalnych. Około 27% udział w strukturze miały budynki wspólnot mieszkaniowych, w których skupionych było ok. 26% lokali mieszkalnych. Spośród ogólnej liczby budynków tworzących mieszkaniowy zasób miasta ok. 62% zostało wzniesionych przed 1945r., natomiast ok. 8% wybudowanych w latach 1981 - 2003.

Gazownictwo

Na terenie Bytomia eksploatację sieci gazowej prowadzi Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Zabrze – Rozdzielnia Gazu w Bytomiu. W 2003r. długość sieci gazowej w Bytomiu wynosiła 273,7 km i w stosunku do roku 2002 uległa zwiększeniu o 0,6 km. W tym samym okresie nastąpił spadek liczby użytkowników gazu o 0,9% i wynosił 56.113. W stosunku do stanu na koniec 2002r. zwiększyła się liczba gospodarstw domowych korzystających z gazu dla celów grzewczych o 535 (tj. o 17,6%) i wynosiła 3.565 gospodarstw. Zużycie gazu ogółem w 2003r. wzrosło o 10,9%, natomiast zmniejszyło się zużycie w gospodarstwach domowych o 8,2%.

Ciepłownictwo

Zespół Elektrociepłowni Bytom S.A., w skład którego wchodzi Elektrociepłownia Miechowice i Elektrociepłownia Szombierki, dysponuje urządzeniami pozwalającymi na wytworzenie następującej mocy cieplnej i elektrycznej:

- moc cieplna zainstalowana - 478,6 MWt,
- moc cieplna osiągalna - 321,0 MWt,
- moc elektryczna zainstalowana - 133,8 MW,
- moc elektryczna osiągalna - 130,0 MW.

Elektrociepłownia Miechowice jest obecnie podstawowym źródłem zasilania w ciepło odbiorców Bytomia, produkując jednocześnie w skojarzeniu energię elektryczną. Elektrociepłownia Szombierki stanowi źródło rezerwowo-szczytowe systemu ciepłowniczego Bytomia.

W roku 2003 Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bytomiu (PEC Sp. z o.o.) realizujące zadania w zakresie produkcji, przetwarzania i dystrybucji energii cieplnej zarządzało siecią ciepłowniczą o długości 107,5 km, w tym siecią: niskoparametrową o dł. 48,2 km i wysokoparametrową o dł. 59,3 km. Dane prezentujące stan sieci ciepłowniczej PEC Sp. z o.o. zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela nr 3 Podstawowe parametry dot. sieci ciepłowniczej PEC Sp. z o.o. w Bytomiu

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan. na 31.12.2002r.	Stan na 31.12.2003r.
1.	Liczba kotłowni ogółem, w tym:	ilość	10	8
	– kotłownie lokalne	ilość	4	3
	– kotłownie zdalaczynne	ilość	6	5
2.	Wielkość produkcji energii cieplnej z własnych źródeł ciepła ogółem, w tym:	GJ	20.412,91	18.638,12
	- z kotłowni lokalnych	GJ	6.485,85	5.874,19
	- z kotłowni zdalaczynnych	GJ	13.927,06	12.763,93
3.	Powierzchnia lokali centralnie ogrzewanych	tys. m ²	2.040,3	2.126,5
4.	Powierzchnia lokali objętych dostawą ciepłej wody użytkowej	tys. m ²	785,1	844,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PEC Sp. z o.o. w Bytomiu.

Obszar Bytomia jest zaopatrywany w energię elektryczną poprzez sieć Górnośląskiego Zakładu Energetycznego S.A. w Gliwicach.

1.1.5 Infrastruktura techniczna na terenach przemysłowych

Tereny przemysłowe przeznaczone do rewitalizacji są skomunikowane i zlokalizowane w miejscach zapewniających połączenie z infrastrukturą drogową i kolejową relacji krajowej i wojewódzkiej. Pomimo to, celem uaktywnienia tych terenów pod przyszłe inwestycje istnieje konieczność modernizacji sieci dróg oraz ukształtowania nowego układu komunikacyjnego.

Do terenów doprowadzona jest sieć energetyczna średniego i wysokiego napięcia, magistralna sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa i teletechniczna. Na każdym z tych terenów istniała lokalna kotłownia doprowadzająca ciepło do obiektów.

Na terenach przemysłowych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się rozdzielnie umożliwiające pełne zaopatrzenie danego terenu w energię elektryczną.

Infrastruktura techniczna wewnątrz kompleksów została częściowo zniszczona, a istniejąca większości nie odpowiada obowiązującym standardom i wymaga modernizacji i rozbudowy.

Na terenie kompleksów sieć dróg wewnętrznych jest zniszczona, brakuje miejsc parkingowych, niezależnych wjazdów, ogrodzeń, oświetlenia itp. Dla terenu przy ul. Krzyżowej należy uporządkować gospodarkę wodną poprzez całkowite wyeliminowanie otwartego przepływu wód oraz przebudowę przepustów pod obiektami.

1.1.6 Identyfikacja problemów

- Trudna sytuacja gospodarcza, powodująca konieczność poszukiwania i wspierania nowych form aktywności gospodarczej.
- Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, określającego przeznaczenie terenów oraz sposób ich zagospodarowania i zabudowy.
- Położenie na terenach górniczych, lub na terenach, gdzie występują wpływy eksploatacji górniczej.
- Istnienie obiektów w bardzo złym stanie technicznym pod ochroną konserwatorską uniemożliwiającą ich wyburzenie lub zwiększającą koszty ich ponownego zagospodarowania.
- Przestarzała infrastruktura techniczna na terenach przemysłowych.
- Konieczność przeprowadzenia wyburzeń zbędnych obiektów oraz rekultywacji terenu.

1.2 GOSPODARKA

Bytom dysponuje dużym potencjałem gospodarczym. W dobie restrukturyzacji sektora górnictwa kamiennego polityka gospodarcza gminy ukierunkowana jest na rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Dalszy dynamiczny rozwój miasta wymaga racjonalnego zagospodarowania terenów poprzemysłowych, optymalnego wykorzystania potencjału intelektualnego mieszkańców oraz konsekwentnego tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.

1.2.1 Ilość podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia

Na koniec 2003r. w systemie REGON zarejestrowanych było ok. 13,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Bytomia, w tym ok. 11,1 tys. osób fizycznych i 2,8 tys. osób prawnych i jednostek nie mających osobowości prawnej. Dane liczbowe dotyczące zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej z uwzględnieniem formy organizacyjno – prawnej, zostały przedstawione w poniższej tabeli.

***Tabela nr 4 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu
w systemie REGON w latach 2002-2003***

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Liczba podmiotów</i>		<i>Dynamika</i>
	<i>Stan na 31.12.2002r.</i>	<i>Stan na 31.12.2003r.</i>	<i><u>31.12.03r.</u> <u>31.12.02r.</u></i>
Ogółem podmioty gospodarki narodowej, w tym m. in.¹⁾	13.709	13.907	101,44
➤ przedsiębiorstwa państwowe	13	12	92,31
➤ spółdzielnie	37	37	100,0
➤ spółki handlowe, w tym m.in.:	687	710	103,63
• akcyjne	34	35	102,03
- z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	100,0
• z ograniczoną odpowiedzialnością	585	596	101,88
- z udziałem kapitału zagranicznego	109	110	100,92
➤ osoby fizyczne i spółki cywilne	12.709	12.890	101,42

1) bez wspólnot mieszkaniowych; organizacji społecznych, partii politycznych, związków zawodowych, fundacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu REGON US Katowice.

Spośród 13,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON, ok. 92,7% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne. W 2003r. działalność gospodarczą prowadziło 631 spółek kapitałowych², z tego:

- z wyłącznym kapitałem krajowym 520, w tym:
 - 486 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością,
 - 34 spółki akcyjne,
- z udziałem kapitału zagranicznego 111, w tym:
 - 110 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością,
 - 1 spółka akcyjna.

Analiza struktury podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON dokonana według liczby zatrudnienia wykazuje dominujący udział podmiotów zatrudniających do 9 osób, które na koniec 2003r. stanowiły 94% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów. Pozostaje to

² Spółki kapitałowe to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne.

w bezpośrednim związku z bardzo wysokim udziałem przedsiębiorstw osób fizycznych i spółek cywilnych w ogólnej zbiorowości zarejestrowanych podmiotów.

Liczbę podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 5 Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia w 2003 roku

Lp.	Forma prawna	Ogółem	A 0-9	B 10-49	C 50-249	D 250-999	E pow. 999
1.	Ogółem	13.907	13.105	655	115	24	8
2.	Osoby prawne i jednostki nie posiadające osobowości prawnej, w tym:	2.774	2.179	456	108	23	8
a.	spółki akcyjne	35	9	8	7	10	1
b.	spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	596	373	168	44	7	4
c.	spółki jawne	72	38	33	1	-	-
d.	spółki cywilne	1.757	1.655	101	1	-	-
e.	spółki komandytowe	4	4	-	-	-	-
f.	przedsiębiorstwa państwowe	12	6	3	3	-	-
g.	spółdzielnie	37	18	10	7	2	-
h.	przedstawicielstwa zagraniczne	3	3	-	-	-	-
3.	Osoby fizyczne	11.133	10.926	199	7	1	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu REGON US Katowice.

1.2.2 Struktura podstawowych branż gospodarki w Bytomiu

W strukturze zarejestrowanych podmiotów spółki z wyłącznym kapitałem krajowym stanowiły ok. 3,7%, natomiast spółki z udziałem kapitału zagranicznego 0,8%. Wśród spółek kapitałowych z wyłącznym kapitałem krajowym, działalność w zakresie:

- handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego prowadziło ok. 25,8% spółek;
- przetwórstwa przemysłowego prowadziło ok. 21,7% spółek;
- budownictwa prowadziło ok. 18,0% spółek;
- obsługi nieruchomości, wynajmu, nauki i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej prowadziło ok. 17,3%.³

Natomiast wśród spółek z udziałem kapitału zagranicznego, dominujący udział mają spółki prowadzące działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego - ok. 52,7%. Działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego prowadziło ok. 20,4% spółek.

1.2.3 Struktura zatrudnienia

Zmiany strukturalne w gospodarce miasta Bytomia charakteryzują w szczególności:

- przesunięcia zatrudnienia pomiędzy sektorami: przemysł i budownictwo, usługi rynkowe oraz usługi nierynkowe;
- przesunięcia zatrudnienia pomiędzy sektorami publicznym i prywatnym.

Obserwowany kierunek zmian wykazuje systematyczny spadek odsetka pracujących w sektorze przemysł i budownictwo, przy wzroście udziału pracujących w usługach rynkowych. Natomiast sektor usług nierynkowych od dłuższego czasu podlega wahaniom,

³ Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

wykazując zmienność trendu. W odniesieniu do roku poprzedniego w 2002 roku odnotowano wzrost odsetka pracujących w usługach nierynkowych.

Tabela nr 6 Pracujący w sektorze przemysłu i budownictwa w latach 2001 – 2002

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>
a) przemysł i budownictwo	44,9%	40,8%
b) usługi rynkowe	31,5%	33,3%
c) usługi nierynkowe	22,8%	25,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Roczników statystycznych powiatów województwa śląskiego 2002 i 2003, Urząd Statystyczny, Katowice.

Mimo zachodzących zmian, w gospodarce miasta nadal dominującą rolę ogrywa sektor przemysłu i budownictwa, który skupia 40,8% pracujących. Pozytywnie natomiast ocenić należy utrzymujący się wzrost liczby pracodawców sektora usług rynkowych, w którym odnotowuje się systematyczny przyrost zatrudnienia. W świetle postępującej restrukturyzacji tradycyjnych przemysłów i rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw, obserwowany kierunek zmian pozwala przewidywać, że w kolejnych latach następować będzie dalsza alokacja zatrudnienia w kierunku usług rynkowych.

1.2.4 Identyfikacja problemów

- Spadek pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w mieście.
- Niska sterowalność zmian zatrudnienia w tradycyjnych sektorach gospodarki.
- Przewaga liczby utraconych miejsc pracy nad nowotworzonymi.
- Silne przesunięcie liczby zatrudnionych w sektorze usług i utratą miejsc pracy w sektorach przemysłowych.
- Wytracanie funkcji egzogenicznych miasta.
- Niska jakość środowiska przedsiębiorczości w mieście.

1.3 SFERA SPOŁECZNA

1.3.1 Struktura demograficzna i społeczna

Struktura demograficzna i zjawiska demograficzne

W okresie ostatnich kilkunastu lat liczba mieszkańców sukcesywnie się zmniejszała – z 231.206 w roku 1990 do 192.597 w roku 2002.⁴ Na koniec roku 2003 liczba mieszkańców Bytomia, według danych z Systemu PESEL Bytom, wynosiła 191.048 osób, w tym 98.547 kobiet i 92.501 mężczyzn.⁵ Obserwowany spadek liczby mieszkańców Bytomia wywoływany był we wskazanym okresie dwoma zjawiskami demograficznymi, występującymi równolegle:

- ujemnym przyrostem naturalnym,
- ujemnym saldem migracji stałych.

Na niekorzystne konsekwencje tych zjawisk nałożył się w roku 1998 ubytek ponad 18 tys. mieszkańców, spowodowany odłączeniem się od Bytomia dzielnicy Radzionków.

Po roku 1980 zaznacza się w Bytomiu duży spadek wskaźnika przyrostu naturalnego, spowodowany zmniejszaniem się liczby urodzeń z 16,0 na 1.000 mieszkańców w roku 1980 do 8,0 w roku 2002, przy porównywalnej w kolejnych latach liczbie zgonów (na poziomie 10 na 1.000 mieszkańców). Od roku 1995 wskaźnik ten przyjmuje stale wartości ujemne.

***Tabela nr 7 Wskaźnik przyrostu naturalnego w Bytomiu w latach 1980 – 2002
(na 1.000 mieszkańców)***

Rok	1980	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
wartość wskaźnika	6,0	0,6	- 0,5	- 0,8	- 1,1	- 1,3	- 2,1	- 1,4	-2,1	-1,6

Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Katowicach

Od połowy lat 90-tych występuje wyraźna przewaga liczby osób wyjeżdżających na stałe z Bytomia nad liczbą osób osiedlających się w Bytomiu na stałe, co prowadzi do powstawania ujemnego salda migracji. Tylko w okresie lat 2000 – 2003, w związku z ujemnym saldem migracji stałych, liczba mieszkańców Bytomia zmniejszyła się o 4,9 tys. osób.

Tabela nr 8 Saldo migracji stałych mieszkańców Bytomia w latach 1990 – 2003

Rok	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Saldo	1.244	-653	-575	-467	-873	-1.260	-1.486	-1.347	-1.197	-876

Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Katowicach za lata 1990-2002, dane Systemu PESEL Bytom za rok 2003

Niekorzystne zmiany zachodzą w strukturze grup ekonomicznych mieszkańców Bytomia. Zmniejsza się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, wzrasta natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

⁴ Dane Urzędu Statystycznego w Katowicach

⁵ Dane dotyczą stanu na dzień 31 grudnia 2003 roku, obejmują osoby faktycznie zamieszkałe w Bytomiu, to jest zameldowane na pobyt stały (bez osób zameldowanych na pobyt czasowy w innych miejscowościach) oraz osoby przybyłe z innych miejscowości i zameldowane w Bytomiu na pobyt czasowy.

Tabela nr 9 Porównanie liczebności i struktury ekonomicznych grup mieszkańców Bytomia

Grupy ekonomiczne mieszkańców	rok 1998		rok 1999		rok 2001		rok 2003	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
wiek przedprodukcyjny	47 460	22,9	44 180	21,6	40 665	20,3	33 439	17,5
wiek produkcyjny	132 810	64,0	131 160	64,2	129 076	64,5	124 417	65,1
wiek poprodukcyjny	27 080	13,1	28 880	14,1	30 479	15,2	33 192	17,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Systemu PESEL Bytom

Struktura społeczna

Narodowy Spis Powszechny NSP 2002 wykazał, że spośród 167.839 mieszkańców Bytomia w wieku 13 i więcej lat:

- 12.255 ma ukończone studia wyższe,
- 48.971 posiada wykształcenie policealne lub średnie (zawodowe i ogólnokształcące),
- 42.908 posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe,
- 40.915 ma wykształcenie podstawowe,
- 3.751 nie ukończyło szkoły podstawowej.

W odniesieniu do 19.039 mieszkańców nie ustalono poziomu wykształcenia.

W okresie 13 lat, jakie upłynęły od poprzedniego spisu powszechnego w roku 1988:

- wzrósł odsetek mieszkańców z wykształceniem wyższym, policealnym i średnim,
- zmniejszył się udział mieszkańców z wykształceniem podstawowym oraz zasadniczym zawodowym.

Poniższa tabela prezentuje strukturę mieszkańców Bytomia według poziomu wykształcenia, w oparciu o wyniki spisów powszechnych z roku 1988 i z roku 2002.

Tabela nr 10 Struktura wykształcenia mieszkańców Bytomia według spisów powszechnych

Spisy powszechnie	Struktura wykształcenia w %				
	wyższe	policealne i średnie	zasadnicze zawodowe	podstawowe	podstaw. nieukończone i nieustalone
NSP 1988	5,2	24,5	32,4	36,7	1,2
NSP 2002	7,3	29,2	25,5	24,4	13,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego 1988 i Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W oparciu o dane zawarte w poniższej tabeli wskazać należy na zjawisko zmniejszania się liczby osób pracujących w gospodarce narodowej oraz zwiększania się liczby bezrobotnych.

Tabela nr 11 Pracujący i bezrobotni (zarejestrowani) mieszkańcy Bytomia w latach 1998 – 2003

Rok	liczba pracujących na koniec roku ogółem	liczba pracujących na 1.000 mieszkańców	liczba bezrobotnych na koniec roku ogółem	liczba bezrobotnych na 1.000 mieszkańców
1998	58 636	285	7 849	38
2000	44 938	223	13 353	66
2002	39 994	208	17 775	92
2003	br. d.	br. d.	17 853	93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Katowicach za lata 1998-2002 oraz danych z Systemu PESEL Bytom i Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2003.

Istotnymi informacjami w zakresie struktury społecznej i jej zmian są źródła, struktura i wysokość dochodów mieszkańców Bytomia, opodatkowanych podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Miesięczny dochód brutto w złotych na statystycznego mieszkańca Bytomia, został przedstawiony w poniższej tabeli, na tle wysokości najniższej emerytury oraz wysokości minimum socjalnego.⁶

Tabela nr 12 Miesięczny dochód brutto na statystycznego mieszkańca Bytomia w latach 1998 – 2002

Rok	1996	1998	2000	2002
Miesięczny dochód brutto w zł. na statystycznego mieszkańca Bytomia	406,3	649,4	828,3	908,1
Wysokość najniższej emerytury brutto w zł. na koniec roku	322,2	415,0	470,1	532,9
Wielokrotność miesięcznego dochodu w stosunku do najniższej emerytury	1,3	1,6	1,8	1,7
Wysokość minimum socjalnego w zł na 1 osobę w gospodarstwie domowym 3-osobowym	336	458	571	608

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Skarbowego w Bytomiu

Analiza źródeł i wielkości dochodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych w Bytomiu, w latach 2000 – 2002 wskazała na zmniejszanie się liczby podatników, w tym przede wszystkim uzyskujących dochody ze stosunku pracy, z pozarolniczej działalności gospodarczej i z działalności samodzielnej, przy równoczesnym wzroście liczby podatników uzyskujących dochody ze źródeł niezarobkowych (w tym w postaci emerytur i rent). Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, według źródeł ich uzyskiwania przedstawia tabela nr 13.

⁶ kwota niezbędna do zaspokojenia podstawowych potrzeb żywieniowych, mieszkaniowych, odzieżowych, zdrowotnych, oświatowych, kulturalnych, rekreacyjnych, transportowych i pozostałych, przez członków gospodarstwa domowego, obliczana przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (w ujęciu netto)

Tabela nr 13 Przeciętne miesięczne dochody podatników w latach 2000–2002

Źródła dochodów podatników podatku dochodowego od osób fizycznych	Przeciętne dochody w złotych		
	rok 2000	rok 2001	rok 2002
Razem	1.609	1.680	1.708
wynagrodzenia ze stosunku pracy oraz zasiłki z ubezpieczenia społecznego wypłacone przez zakład	1.624	1.705	1.743
emerytury i renty krajowe i zagraniczne	1.159	1.299	1.347
pozarolnicza działalność gospodarcza	2.455	2.465	2.634
samodzielna działalność (w tym umowy o dzieło i zlecenia)	300	330	338
inne źródła dochodów	387	320	351

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Skarbowego w Bytomiu

1.3.2 Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Liczba i struktura gospodarstw domowych

W roku 2002 w Bytomiu funkcjonowało ok. 79.300 gospodarstw domowych. Największy udział wśród nich posiadały gospodarstwa małe – jedno i dwuosobowe (45.436), stanowiąc 57,3% ich ogólnej liczby. Wielkości szczegółowe na ten temat przedstawiają poniższa tabela.

Tabela nr 14 Gospodarstwa domowe według liczby osób je tworzących

Liczba gospodarstw domowych razem	w tym:						
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	6-osobowe	7 i więcej osobowe
79.264	24800	20636	16580	12148	3574	949	577

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2002, w Bytomiu zamieszkiwały 53.724 rodziny, spośród których 28.919 (53,8%) posiadało na utrzymaniu dzieci do lat 24. Spośród rodzin z dziećmi na utrzymaniu, 53,6% rodzin posiadało na utrzymaniu 1 dziecko, 34,4% - 2 dzieci i 12% - 3 i więcej dzieci. Przeciętna liczba dzieci do lat 24 na utrzymaniu w rodzinie wynosiła w 2002 roku 1,63.

Zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2002, dla 30.477 (38,4%) gospodarstw domowych główne źródło utrzymania stanowiły dochody z pracy; dla 30.332 (38,3%) - emerytury i renty; dla 6.211 (7,8%) – zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki pomocy społecznej lub inne dochody ze źródeł niezarobkowych. 7.700 (9,7%) gospodarstw domowych pozostawało na utrzymaniu innych osób. W stosunku do 4.479 gospodarstw domowych (5,6%) nie zostały ustalone źródła dochodu.

W okresie ostatnich 5 lat zwiększała się liczba rodzin korzystających z różnych form świadczeń udzielanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej oraz liczba gospodarstw domowych występujących o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Dane na ten temat prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 15 Rodziny korzystające w latach 1998 – 2003 z różnych form świadczeń MOPR w Bytomiu oraz występujące o przyznanie dodatku mieszkaniowego

Rok	Liczba rodzin objętych świadczeniami MOPR	Łączna liczba osób w rodzinach	Liczba gospodarstw domowych występujących o dodatek mieszkaniowy
1998	6.876	17.678	12.119
2000	7.217	20.741	16.343
2002	7.851	20.918	20.304
2003	9.021	25.759	18.893

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie Referatu Dodatków Mieszkaniowych Urzędu Miejskiego)

1.3.3 Działalność organizacji pozarządowych

Na terenie miasta Bytomia działa w chwili obecnej 269 stowarzyszeń, w tym 248 stowarzyszeń rejestrowych i 21 stowarzyszeń zwykłych tzn. nie posiadających osobowości prawnej.

Wśród zarejestrowanych w Urzędzie Miejskim w Bytomiu stowarzyszeń można wyodrębnić kilka obszarów w jakich one najczęściej działają. Są to stowarzyszenia skupiające przedstawicieli zawodów, pomagające ludziom chorym, skupiające hobbystów, działające na rzecz dzieci i młodzieży, działające na rzecz kobiet, stowarzyszenia internetowe.

Na terenie miasta działają również 32 stowarzyszenia kultury oraz 75 stowarzyszeń kultury fizycznej. Wśród stowarzyszeń kulturalnych działają stowarzyszenia skupiające przedstawicieli mniejszości narodowych.

1.3.4 Identyfikacja problemów

- Ograniczanie liczebności aktywnych demograficznie, społecznie i ekonomicznie zasobów ludzkich miasta.
- Powiększanie się liczebności zasobów ludzkich biernych demograficznie, społecznie i ekonomicznie; w wieku poprodukcyjnym; uzyskujących dochody ze źródeł niezarobkowych oraz zorientowanych na uzyskiwanie wsparcia ze strony instytucji pomocy społecznej.

1.4 ANALIZA SWOT MIASTA BYTOMIA

Zasadniczymi elementami strategicznej analizy miasta Bytomia są:

- sporządzenie bilansu strategicznego miasta według metody SWOT,
- identyfikacja zjawisk kryzysowych, wymagających interwencji.

Podstawą bilansu strategicznego miasta Bytomia jest sporządzenie profilu kluczowych czynników sytuacyjnych – wewnętrznych i zewnętrznych, określających aktualne i przyszłe warunki podejmowania działań. Wiąże się to z rozpoznaniem elementów jego wewnętrznego i zewnętrznego wizerunku. Pozytywne elementy tego wizerunku (siły i szanse) określają te spośród wartości, które jako uznane za szczególnie cenne należy bezwarunkowo podtrzymywać i wykorzystywać w dalszych działaniach na rzecz rozwoju miasta. Ujawnienie

elementów negatywnych (słabości i zagrożeń) orientuje z kolei na szukanie rozwiązań umożliwiających niwelowanie słabości i minimalizowanie wpływu zagrożeń.

Na podstawie zdefiniowanych wewnętrznych i zewnętrznych czynników sytuacyjnych określone zostały zjawiska kryzysowe, czyli problemy wymagające rozwiązania.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
SILY	SŁABOŚCI
- korzystna lokalizacja miasta w regionie i aglomeracji górnośląskiej; - bliskość położenia Międzynarodowego Portu Lotniczego w Pyrzowicach i perspektywa otwarcia tzw. tanich linii lotniczych (GetJet); - niepowtarzalny charakter miasta związany z jego bogatą historią, zachowanymi obiektami spuścizny kulturowej o znaczeniu krajowym i regionalnym oraz kulturalną różnorodnością społeczności lokalnej; - kulturowo ukształtowana dzielnicowość miasta i silne poczucie przynależności mieszkańców do poszczególnych dzielnic; - atrakcyjna, zabytkowa zabudowa śródmiejska; - zachowanie zespołów budowli o wysokich walorach architektonicznych; - zachowanie i odrestaurowanie architektonicznych dominant w urbanistycznej kompozycji miasta; - posiadanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom oraz inwentaryzacji zabytków; - wysokie zaawansowanie miasta we wdrażaniu nowego systemu katastralnego; - posiadanie w pełni z informatyzowanego systemu informacji o terenie (dane ewidencyjne gruntów i budynków); - zinwentaryzowane potrzeby w zakresie rewitalizacji dzielnic miejskich; - różnorodność dziedzictwa kulturowego w mieście oraz posiadane obiekty kulturowe o znaczeniu krajowym i regionalnym; - rozwój w mieście instytucji otoczenia biznesu, w tym systemu usług bankowych i ubezpieczeniowych; - inicjatywa i kreatywność ludzi umacniających postawy przedsiębiorcze w niektórych grupach społeczności lokalnej; - systematyczne doskonalenie systemu zarządzania miastem; - niski poziom zadłużenia miasta; - oferowanie inwestorom ulg podatkowych; - programowe przygotowanie miasta w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, zagospodarowania odpadów oraz rekultywacji	- zestarzenie funkcjonalne zabudowy i infrastruktury dzielnic; - zły stan techniczny budowli o wysokich walorach architektonicznych; - nieuregulowany stan prawny gruntów pod zabudowę zabytkową; - wysoki poziom degradacji terenów i obiektów miejskich; - duża ilość terenów przemysłowych oraz obszarów miejskich wymagających rekultywacji i rewitalizacji; - dekapitalizacja miejskich obiektów kultury; - brak środków własnych na realizację programu rewitalizacji obszarów zdegradowanych; - brak możliwości finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych wyłącznie przez sektor publiczny; - obciążenie hipotekami terenów objętych programem rewitalizacji; - brak projektów szczegółowych i studiów wykonalności urbanistycznej odnowy miasta; - brak skutecznej promocji idei rewitalizacji oraz zainteresowania społecznego; - zmniejszający się stopień wykorzystania zasobów poprodukcyjnych przekształcanych przedsiębiorstw; - nieuregulowane stosunki własnościowe likwidowanych obiektów przemysłowych; - brak dużych inwestorów i nowych inwestycji w mieście; - brak regionalnych instrumentów wspierania rozwoju przedsiębiorczości; - zły stan nawierzchni miejskich ciągów komunikacyjnych; - uciążliwość ruchu drogowego w centrum; - stosunkowo wysoki poziom bezrobocia w mieście; - pogłębiające się procesy pauperyzacji ludności miejskiej; - niski poziom dochodów mieszkańców; - rosnąca liczba ludności w wieku poprodukcyjnym; - niski odsetek mieszkańców miasta z wykształceniem średnim i wyższym; - brak ofert pracy dla absolwentów szkół;

terenów; • rozwinięta infrastruktura techniczna; • szeroka oferta edukacyjna w ramach funkcjonujących szkół ponadgimnazjalnych oraz wyższych; • prowadzenie wśród młodzieży ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych zajęć popularyzujących ideę przedsiębiorczości; • rozwój stowarzyszeń sportowych i uczniowskich klubów sportowych; • silnie rozwinięta baza leczenia podstawowego i specjalistycznego (w tym klinicznego) związanego ze Śląską Akademią Medyczną; • bogata baza ochrony zdrowia, zarówno w jednostkach ambulatoryjnej, jak i stacjonarnej opieki zdrowotnej; • wyposażenie jednostek ochrony zdrowia w wysokospecjalistyczny sprzęt medyczny; • wysokokwalifikowana kadra medyczna; • rozwinięta sieć jednostek pomocy społecznej; • posiadanie programu dofinansowania działań w zakresie likwidacji niskiej emisji; • wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców; • atrakcyjne tereny zielone przyrody chronionej (Rezerwat SEGIET, Żabie Doły).	• narastające zjawiska patologii społecznych; • rosnąca liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej; • wysoki poziom wydatków bieżących budżetu o charakterze „socjalnym”; • utrudnienia dla osób niepełnosprawnych w dostępie do obiektów sportowych; • szczupłość środków finansowych na bieżące funkcjonowanie szpitali oraz na odtworzenie technicznej wartości obiektów medycznych; • brak koordynacji działań wszystkich zakładów opieki zdrowotnej (publicznych i niepublicznych) działających w mieście; • wysokie koszty uzyskania energii cieplnej poprzez ekologiczne jej źródła (gaz, olej, prąd); • spadek poczucia bezpieczeństwa mieszkańców; • brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
---	--

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• dobre położenie geograficzne i dostępność komunikacyjna; • budowa autostrady A-1 z węzłem „Bytom” na terenie miasta; • duża chłonność rynku Górnego Śląska; • przystąpienie Polski do Unii Europejskiej; • szansa na aktywizację społeczności lokalnej i zwiększenie postaw obywatelskich poprzez zaangażowanie lokalnych mediów na rzecz propagowania i zrozumienia idei rewitalizacji; • możliwość pozyskania środków finansowanych na realizację programu rewitalizacji z funduszy Unii Europejskiej; • możliwość wpisu obiektów zabytkowych do rejestru zabytków i pozyskania środków z dotacji Ministra Kultury; • zaplecze, doświadczenie oraz uznanie w kraju jakimi cieszy się bytomski system informacji o terenie; • rozwój szkolnictwa wyższego; • wzrost znaczenia czynników kulturowych w kształtowaniu inwestycyjnej atrakcyjności miasta; • współpraca partnerska z miastami w Europie i na świecie; • możliwości przenoszenia na grunt lokalny międzynarodowych doświadczeń w dziedzinie waloryzacji dziedzictwa kulturowego; • funkcjonowanie instytucji kulturalnych o znaczeniu narodowym (Opera Śląska, Śląski Teatr Tańca); • funkcjonowanie instytucji rekreacyjnych o zasięgu ponadlokalnym (Dolomity – Sportowa Dolina, kolejka wąskotorowa); • restrukturyzacja samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; • zrównanie statusu publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej; • rozwój organizacji pozarządowych działających w sferze opieki społecznej; • rozwój edukacji proekologicznej.	• utrata statusu miasta ponad 200-tysięcznego; • niedrożność układu komunikacyjnego; • ograniczenie instrumentów finansowych przeznaczonych na rozwój regionalny i lokalny; • przeprowadzenie restrukturyzacji branży górniczej kosztem gminy; • rosnący poziom bezrobocia wynikający z restrukturyzacji przemysłu; • brak integracji środowisk naukowych, twórczych, kulturalnych i gospodarczych wokół problemów miasta i jego rozwoju; • brak uregulowań prawnych dot. regionalnej polityki przestrzennej w odniesieniu do gmin, w tym do Gminy Bytom; • niestabilność decyzji i działań rządu w zakresie źródeł finansowania programów rewitalizacji; • ograniczone środki finansowe hamujące rozwój założonych przedsięwzięć; • obarczanie jednostek samorządu terytorialnego realizacją dodatkowych zadań bez przekazywana źródeł ich finansowania; • niestabilność decyzji rządu w zakresie dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego; • dynamicznie zachodzące zmiany prawne powodujące niepewność w podejmowaniu decyzji; • brak skutecznej polityki państwa w zakresie finansowania budownictwa mieszkaniowego; • ograniczenie środków finansowych na budownictwo mieszkaniowe; • niekorzystne procesy demograficzne powodujące starzenie społeczeństwa; • niewystarczający przyrost tworzonych miejsc pracy; • narastająca „macdonaldyzacja” procesu zaspokajania potrzeb kulturalnych; • brak atrakcji i udogodnień (np. hoteli) zachęcających do dłuższego pobytu w mieście; • brak nowoczesnych obiektów sportowych umożliwiających organizację dużych imprez; • brak rozwiązań prawnych w zakresie działalności zakładów opieki zdrowotnej, ich współpracy z publicznymi zakładami opieki zdrowotnej i samorządem terytorialnym; • niskie kontrakty na świadczenia zdrowotne z Narodowym Funduszem Zdrowia; • brak środków finansowych na kompleksową edukację ekologiczną społeczeństwa, w szczególności w zakresie gospodarki odpadami; • nieprzestrzeganie przez przedsiębiorców przepisów prawnych z zakresu ochrony środowiska.

1.5 OPIS ZJAWISK KRYZYSOWYCH W MIEŚCIE

Wyniki analizy strategicznej prowadzą do wniosku, że Bytom stoi w obliczu istotnych zjawisk kryzysowych. Zjawiskami tymi są:

- ✓ postępująca utrata dotychczasowych funkcji egzogenicznych (zewnętrznych) miasta, stanowiących podstawę jego egzystencji ekonomicznej,
- ✓ duża ilość terenów przemysłowych i wysokie koszty związane z ich rekultywacją i rewitalizacją,
- ✓ utrata miejsc pracy w sektorach przemysłowych,
- ✓ wysoki odsetek absolwentów w strukturze osób pozostających bez pracy,
- ✓ trudności w znalezieniu pracy,
- ✓ przewaga liczby utraconych miejsc pracy nad nowotworzonymi,
- ✓ brak dużych inwestycji generujących nowe miejsca pracy,
- ✓ spadek pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w mieście,
- ✓ niekorzystna struktura wykształcenia mieszkańców,
- ✓ niski poziom aspiracji edukacyjnych mieszkańców, w szczególności w zakresie kontynuowania nauki przez absolwentów na poziomie wyższym,
- ✓ wysoki stopień dekapitalizacji zabudowy w mieście,
- ✓ brak nowych, szczegółowych planów zagospodarowania, będących przepisami prawa miejscowego,
- ✓ niski poziom separacji ruchów wewnątrzmijskich i tranzytowych oraz dróg wykorzystywanych przez różne środki transportu,
- ✓ niski poziom integracji miejskiego układu komunikacyjnego z aglomeracyjnym i transeuropejskim systemem transportowym,
- ✓ dekapitalizacja zasobów drogowej i szynowej infrastruktury komunikacyjnej,
- ✓ obniżenie możliwości ekonomicznych mieszkańców i związany z tym spadek angażowania się gospodarstw domowych w projekty rewitalizacji śródmieścia,
- ✓ brak nowoczesnych obiektów sportowych,
- ✓ trudna sytuacja finansowa w służbie zdrowia,
- ✓ wysokie koszty utrzymania, modernizacji i budowy urządzeń infrastruktury ochrony środowiska.

II. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO

2.1 NAWIĄZANIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH

W Narodowym Planie Rozwoju 2004 – 2006 jako cel strategiczny określono rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym. Jego realizacja oparta będzie na dążeniu do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska, zgodnie z zapisami traktatu konstytuującego Unię Europejską oraz zobowiązaniami akcesyjnymi.

Zapisy „Programu rewitalizacji...” wpisują się w piątą oś rozwoju, tj.:

- Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów,

której instrumentem realizacji jest „Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004 - 2006” (ZPORR).

Problem rewitalizacji obszarów miejskich i przemysłowych znajduje odzwierciedlenie w zapisach ZPORR w priorytecie 3:

- Rozwój lokalny,

w warstwie działania 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne.

Problematyka rewitalizacji obszarów miejskich oraz odnowy terenów przemysłowych znajduje również swój wyraz w zapisach „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 - 2015”, w priorytecie F:

- Poprawa jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym zwiększenie atrakcyjności terenu,

w warstwie celów strategicznych:

- ✓ Rewitalizacja terenów przemysłowych oraz pogórnich (C₄),
- ✓ Zagospodarowanie centrów miast (C₅),
- ✓ Przebudowa starych dzielnic zdegradowanych lub przeludnionych (C₆).

Realizacja projektów o charakterze regionalnym polegających na przekształcaniu terenów przemysłowych i zdegradowanych została także uwzględniona w „Wojewódzkim Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na rok 2004” w priorytecie I:

- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej oraz systemu oświaty, kultury i świadczeń społecznych w województwie śląskim,

w ramach działania 1.2. Wzmacnianie systemu ochrony środowiska.

Wsparcie procesów rewitalizacji to również istotny element „Strategii Rozwoju Bytomia na lata 2001-2015”, wpisujący się w zdefiniowane domeny aktywności strategicznej:

„DAS 7: Waloryzacja kulturowego dziedzictwa miasta”, w tym cel strategiczny:

- Bytom głównym depozytariuszem wielowiekowej spuścizny kultury śląskiej oraz znaczącym w skali kraju ośrodkiem kultury muzycznej;

„DAS 8: Urbanistyczna rewitalizacja zaniedbanych dzielnic miejskich oraz przebudowa substancji mieszkaniowej”, w tym cel strategiczny:

- Bytom jest miastem humanizującym warunki życia w dużych osiedlach mieszkaniowych;

„DAS 10: Zagospodarowanie terenów przemysłowych”, w tym cel strategiczny:

- Bytom miastem oferującym zregenerowane tereny inwestycyjne pod lokalizację nowych aktywności dynamizujących gospodarkę miasta i poprawiających warunki życia jego mieszkańców.

Ponadto problematyka rewitalizacji śródmieścia miasta oraz obszarów przemysłowych znalazła swój wyraz w zapisach „Programu Operacyjnego Rozwoju Bytomia na lata 2002 - 2006”, w warstwie priorytetów:

- Priorytet 3.2. Tworzenie warunków dla aktywizacji terenów przemysłowych zmierzającej do ich gospodarczego wykorzystania;
- Priorytet 3.3. Rewitalizacja Śródmieścia Bytomia.

Procesy rewitalizacji obszaru miejsko – przemysłowego Bobrek zostały ujęte także w „Strategii Rozwoju Terenu Dzielnicy Bobrek” pod hasłem „Bobrek nie ma czasu na czekanie”, która powstała w wyniku realizacji projektu pn. Zarządzanie Zrównoważoną Rewitalizacją Miejskich Terenów Przemysłowych – MASURIN.⁷ Niniejszy program jest zgodny z zapisami strategii w warstwie obszarów działań strategicznych:

„ODS 5: Zagospodarowanie infrastruktury techniczno – technologicznej dzielnicy”, w tym cel strategiczny:

- Bobrek dzielnicą oferującą zregenerowane tereny inwestycyjne pod lokalizację nowych aktywności dynamizujących gospodarkę dzielnicy i poprawiających warunki życia jej mieszkańców;

„ODS 6: Ekologiczna odnowa dzielnicy”, w tym cel strategiczny:

- Bobrek dzielnicą, w której poprawiają się warunki środowiskowe życia mieszkańców.

2.2 ODNIESIENIE „PROGRAMU REWITALIZACJI...” DO ZAPISÓW PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

Pierwszym z instrumentów realizacji działań rewitalizacyjnych jest **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR)** wraz z dokumentem precyzującym jego zapisy – **ZPORR Uzupełnienie programu**, podpisanym 16 kwietnia 2004 r. ZPORR rozwija i konkretyzuje cele NPR, określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej państwa, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Działania wpisują się w:

Priorytet 3 – Rozwój lokalny

Działanie 3.3 – Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojkowe

Poddziałanie 3.3.1. – Rewitalizacja obszarów miejskich

Poddziałanie 3.3.2 – Rewitalizacja obszarów po-przemysłowych i po-wojskowych

Celem działania 3.3 jest zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących miejsca pracy poprzez oferowanie infrastruktury do prowadzenia działalności dostosowanej do potrzeb nowych przedsiębiorstw, przy równoczesnej trosce o ochronę stanu środowiska naturalnego warunkującego zrównoważony rozwój gospodarczo-społeczny.

⁷ Management of Sustainable Revitalising Urban Industrial Sites

Zasadniczym celem działania jest ożywienie gospodarcze i społeczne, a także zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego, w tym nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych poprzez:

- rewitalizację i odnowę zdegradowanych obszarów miast i dzielnic mieszkaniowych w miastach,
- rewitalizację obiektów i terenów po-przemysłowych, przez zmianę dotychczasowych funkcji na gospodarcze, społeczne, edukacyjne, zdrowotne, rekreacyjne i turystyczne,
- rewitalizację obiektów i terenów po-wojskowych, przez zmianę z przeważającej, dotychczas funkcji zabudowy po-wojskowej na usługową, gospodarczą, społeczną, edukacyjną, zdrowotną, rekreacyjną i turystyczną.

Działanie 3.3 jest komplementarne z działaniami ZPORR:

- 1.5. Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego;
- 2.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne;
- 2.4. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi;
- 3.2. Obszary podlegające restrukturyzacji;
- 3.4. Mikroprzedsiębiorstwa;
- 3.5. Lokalna infrastruktura społeczna.

Sektorowym Programem Operacyjnym - Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO-RZL) w warstwie działań:

- 1.2. Perspektywy dla młodzieży;
- 1.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia;
- 1.5. Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka;
- 1.6. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet.

Inicjatywą Wspólnotową EQUAL.

Sektorowym Programem Operacyjnym - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO-WKP).

W ramach poddziałania 3.3.1 wspierane będą projekty mające na celu:

- tworzenie w zdegradowanych dzielnicach warunków lokalowych i infrastrukturalnych dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym mających za zadanie podniesienie kwalifikacji mieszkańców ww. terenów zagrożonych wykluczeniem społecznym. Priorytetowo będą traktowane projekty mające znaczenie dla rozwoju gospodarczego,
- porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowywanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- renowację zabudowy budynków w tym obiektów infrastruktury społecznej,
- renowację budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się na rewitalizowanym terenie oraz ich adaptację na cele: gospodarcze, społeczne i kulturalne,
- poprawę funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych,
- przebudowę i/lub remonty publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych połączonych z działalnością gospodarczą,
- tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast.

W ramach poddziałania 3.3.1 kosztami kwalifikowanymi są:

1. Przygotowanie Lokalnych Programów Rewitalizacji (przeprowadzenie prac studialnych, ekspertyz, badań) – podmiotem uprawnionym do otrzymania zwrotu poniesionego kosztu przygotowania dokumentu jest samorząd miasta.
2. Prace przygotowawcze:
 - przygotowanie dokumentacji technicznej: koncepcja budowlana, projekt budowany, projekt wykonawczy,
 - przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko,
 - przygotowanie dokumentacji przetargowej,
 - zakup niezabudowanego terenu nierozzerwalnie związanego z realizacją projektu (nie więcej niż 10 % całkowitego kosztu kwalifikowanego projektu),
 - projekt budowlany i architektoniczny,
 - badania i prace projektowe poprzedzające rewitalizację obszarów miejskich związane z urbanistyką, krajobrazem, i budownictwem oraz roboty pomiarowe,
 - zakup nieruchomości jeśli istnieje bezpośrednie powiązanie między zakupem i celami realizacji poddziałania 3.3.1. ZPORR – zgodnie z zasadami Rozporządzenia KE 448/2004/WE z dnia 10 marca 2004r.,
 - przygotowanie dokumentacji przetargowej,
 - koszt przygotowania projektu, w tym publikacji ogłoszeń przetargowych.
3. Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:
 - przygotowanie terenu pod budowę,
 - prace ziemne,
 - prace budowlano-montażowe,
 - prace budowlane,
 - prace rozbiórkowe,
 - prace remontowe,
 - prace modernizacyjne,
 - prace konserwacyjne,
 - prace wykończeniowe,
 - prace ziemne,
 - przebudowa infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,
 - prace wykończeniowe w tym umocnienia,
 - zakup wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
 - nadzór inżynierski i konserwatorski,
 - koszty informacji i promocji projektu integralnie związane z realizacją działania.

Beneficjentami w ramach poddziałania 3.3.1 mogą być:

1. gminy, miasta na prawach powiatu lub działające w ich imieniu jednostki organizacyjne (zgodnie z Ustawą o Finansach Publicznych),
2. niżej wymienione podmioty, których projekt został ujęty w Lokalnym Programie Rewitalizacji:
 - a) podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada miasto,
 - b) podmioty wybrane w drodze Ustawy Prawo Zamówień Publicznych – zharmonizowanej z prawem Wspólnot Europejskich, dostarczające usługi użyteczności publicznej na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy publicznej określonych w przepisach szczególnych,
 - c) organizacje pozarządowe nie działające dla zysku, stowarzyszenia, fundacje oraz kościoły i związki wyznaniowe (publiczne i non-profit),
 - d) spółdzielnie mieszkaniowe,

- e) instytucje użyteczności publicznej: np. policja, straż pożarna,
- f) szkoły wyższe,
- g) wspólnoty mieszkaniowe.

W ramach podziałania 3.3.2 realizowane mogą być projekty, których zamierzeniem jest zmiana dotychczasowych funkcji i adaptacja terenu oraz znajdujących się na terenach przemysłowych obiektów na inne cele, szczególnie dostarczające funkcje gospodarcze. W szczególności są to działania:

- izolacja, remont, prace rozbiórkowe, przebudowa i/lub adaptacja budynków, obiektów, infrastruktury i urządzeń przemysłowych i powojсковych wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu w celu nadania im nowych funkcji użytkowych: usługowych, turystycznych, rekreacyjnych, zdrowotnych i edukacyjnych,
- izolacja, remont, adaptacja i/lub przebudowa pokoszarowych budynków mieszkalnych w celu nadania im nowych funkcji: usługowych, gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, rekreacyjnych (za wyjątkiem prac budowlano – instalacyjnych w indywidualnych mieszkaniach),
- porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowywanie i zabudowywanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem na cele usługowe, edukacyjne, społeczne, turystyczne, rekreacyjne, gospodarcze, kulturalne,
- wyburzanie budynków na cele: usługowe, kulturowe, edukacyjne, gospodarcze, turystyczne lub rekreacyjne,
- renowacja (prace związane z konserwacją, rewaloryzacją, zachowaniem, adaptacją) budynków, infrastruktury o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym (w tym z zakresu ochrony dziedzictwa przemysłowego i obiektów o znaczeniu militarnym), a także ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne i kulturalne wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia - znajdujących się na rewitalizowanym terenie,
- prace konserwatorskie, odnowienie fasad i dachów budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w rejestrze zabytków wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu, przyczyniająca się do tworzenia stałych miejsc pracy,
- zakładanie parków i/lub zalesianie oczyszczonego obszaru, w celu nadania mu funkcji turystycznych i/lub rekreacyjnych,
- zabudowywanie pustych przestrzeni,
- budowa, przebudowa i/lub remont podstawowej infrastruktury komunalnej, w szczególności w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz infrastruktury transportowej znajdującej się na terenie rewitalizowanym,
- tworzenia stref bezpieczeństwa na terenie byłych obszarów po-przemysłowych i powojсковych w miastach w celu zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast,
- budowa, przebudowa i/lub remont obiektów dla nadania im funkcji zaplecza kulturalnego, turystycznego lub rekreacyjnego rewitalizowanego obszaru w celu tworzenia stałych miejsc pracy.

W ramach tego podziałania kosztami kwalifikowanymi są:

1. Przygotowanie Lokalnych Programów Rewitalizacji (przeprowadzenie prac studialnych, ekspertyz, badań) – podmiotem uprawnionym do zwrotu poniesionego kosztu przygotowania dokumentu jest samorząd gminy lub powiatu (w zależności od tego, kto zlecił przygotowanie programu),
2. Prac przygotowawczych, w tym:

- przygotowanie dokumentacji technicznej: koncepcja budowlana, projekt budowany, projekt wykonawczy,
 - przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko,
 - zakup niezabudowanego terenu – jeśli jest nierozzerwalnie związany z realizacją projektu (nie więcej niż 10 % całkowitego kosztu kwalifikującego projektu),
 - projekt budowlany i architektoniczny,
 - przygotowanie dokumentacji przetargowej,
 - badania i prace projektowe poprzedzające rewitalizację obszarów po-przemysłowych i powojkowych związane z urbanistyką, krajobrazem, i budownictwem oraz roboty pomiarowe,
 - zakup nieruchomości, jeśli istnieje bezpośrednie powiązanie między zakupem i celami realizacji poddziałania 3.3.2 ZPORR – zgodnie z zasadami Rozporządzenia KE 448/2004/WE z dnia 10 marca 2004r.,
 - przygotowanie dokumentacji przetargowej,
 - koszt przygotowania przetargu, w tym publikacji ogłoszeń przetargowych.
3. Prace inwestycyjne i związane z procesem inwestycyjnym:
- prace ziemne, w tym przygotowywanie gruntu pod zabudowę,
 - prace rozbiórkowe,
 - prace remontowe,
 - prace budowlane,
 - prace modernizacyjne,
 - prace porządkowe związane z oczyszczaniem terenu z materiałów, sprzętu i chemikaliów powojkowych i poprzemysłowych, asenizacją i wywozem niepożądanych materiałów,
 - prace budowlane i konstrukcyjne,
 - prace konserwacyjne,
 - przebudowa infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,
 - prace wyburzeniowe,
 - prace wykończeniowe,
 - zakup wyposażenia nierozzerwalnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
 - nadzór inżynierski i konserwatorski,
 - koszty informacji i promocji projektu integralnie związane z realizacją działania.

Beneficjentami udzielonego wsparcia mogą być:

1. gminy, miasta na prawach powiatu, powiaty lub działające w ich imieniu jednostki organizacyjne (zgodnie z Ustawą o Finansach Publicznych),
2. związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
3. niżej wymienione podmioty, których projekt został ujęty w Lokalnym Programie Rewitalizacji:
 - a) podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada gmina lub powiat,
 - b) podmioty wybrane w drodze Ustawy Prawo Zamówień Publicznych – zharmonizowanej z prawem Wspólnot Europejskich, dostarczające usługi użyteczności publicznej na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy publicznej określonych w przepisach szczególnych,
 - c) organizacje pozarządowe nie działające dla zysku, stowarzyszenia, fundacje oraz kościoły i związki wyznaniowe (publiczne i non-profit);
 - d) spółdzielnie mieszkaniowe;
 - e) policja,
 - f) szkoły wyższe,
 - g) wspólnoty mieszkaniowe.

Dofinansowanie projektów w ramach działania 3.3 z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 75% kwalifikujących się wydatków publicznych. Jedynie w przypadku projektów dotyczących kompleksowego uzbrojenia terenu, gdy inwestycja generuje znaczący dochód netto (w ramach poddziałania 3.3.2) – 50% kwalifikujących się wydatków publicznych.

Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie jest wynikanie zatwierdzonych projektów z zatwierdzonych uchwałą Rady Gminy/Powiatu Lokalnych Programów Rewitalizacji (wnioskowane projekty są tam wymienione - stanowią ich integralny element - oraz została uzasadniona ich realizacja).

Ponadto działania mogą być realizowane w ramach sektorowych programów operacyjnych: **SPO - Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO-RZL)** oraz **SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO-WKP)**.

W SPO-RZL znaczące dla przedstawionych w „Programie rewitalizacji społeczno-ekonomicznej...” zadań są priorytety:

Priorytet 1 – Aktywna polityka rynku pracy

Działanie 1.2 – Perspektywy dla młodzieży

Celem działania 1.2 jest udzielenie możliwie pełnego wsparcia poprzez działania wspierające i promujące zatrudnienie oraz samozatrudnienie młodzieży, w tym absolwentom wszystkich typów szkół tak, aby nie stawali się i nie pozostawali bezrobotnymi. Zadania dofinansowywane w ramach działania to: doradztwo, szkolenia, poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, programy specjalne, programy innowacyjne, praktyki zawodowe i staże, subsydiowanie zatrudnienia, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, indywidualne plany działań, informowanie, działania promocyjne.

Beneficjenci:

Wspieranie młodzieży na rynku pracy:

- Wojewódzkie Urzędy Pracy (WUP),

Promocja aktywności zawodowej młodzieży:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (z wyjątkiem WUP i PUP),
- instytucje rynku pracy (z wyłączeniem publicznych służb zatrudnienia) - OHP, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego i partnerstwa lokalnego (organizacje związków zawodowych, pracodawców i bezrobotnych, organizacje pozarządowe współpracujące z publicznymi służbami zatrudnienia),
- inne organizacje pozarządowe działające na rzecz młodzieży,
- szkoły – ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe,
- pracodawcy.

Grupa docelowa to:

- młodzież poniżej 25 roku życia, bezrobotna przez okres do 24 miesięcy,
- bezrobotni absolwenci wszystkich typów szkół,
- osoby poniżej 25 roku życia, zarejestrowane jako bezrobotne przez okres do 24 miesięcy, chcące rozpocząć działalność gospodarczą.

Maksymalne dofinansowanie może wynieść 100% kwalifikujących się kosztów.

Działanie 1.3 - Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia

Celem działania 1.3 jest ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn poprzez wsparcie dla osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w zakresie reintegracji zawodowej, tak aby nie wypadły z rynku pracy oraz wsparcie dla otoczenia społecznego tych osób. W ramach działania finansowane będą: doradztwo, szkolenia, staże, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, programy specjalne, programy innowacyjne, poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, subsydiowanie zatrudnienia, indywidualne plany działań, działania promocyjne, działania towarzyszące, np.: opieka nad dziećmi i osobami zależnymi.

Beneficjenci:

Wspieranie osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych:

- Wojewódzkie Urzędy Pracy (WUP),

Wspieranie otoczenia społecznego osób bezrobotnych:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (z wyjątkiem WUP i PUP),
- instytucje rynku pracy (z wyłączeniem publicznych służb zatrudnienia) - OHP, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego i partnerstwa lokalnego (organizacje związków zawodowych, pracodawców i bezrobotnych, organizacje pozarządowe współpracujące z publicznymi służbami zatrudnienia),
- inne organizacje pozarządowe działające na rzecz osób bezrobotnych,
- szkoły – ich organy założycielskie oraz szkoły wyższe.

Grupa docelowa:

Wspieranie osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych:

- osoby powyżej 25 roku życia, bezrobotne przez okres do 12 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów,
- osoby powyżej 25 roku życia, długotrwale bezrobotne (przez okres od 12 do 24 miesięcy).

Wspieranie otoczenia społecznego osób bezrobotnych:

- osoby powyżej 25 roku życia, bezrobotne przez okres do 12 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów,
- osoby powyżej 25 roku życia, długotrwale bezrobotne (przez okres od 12 do 24 miesięcy).

Maksymalne dofinansowanie może wynieść 100% kwalifikujących się kosztów.

Działanie 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka

Celem działania jest ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej i przygotowanie osób narażonych na wykluczenie społeczne do wejścia na rynek pracy, utrzymania zatrudnienia lub powrotu do czynnego życia zawodowego. Dofinansowywane mogą być następujące zadania: szkolenia, warsztaty zawodowe, doradztwo, zatrudnienie subsydiowane w ramach CIS, subsydiowanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy, staże zawodowe, działania towarzyszące np. opieka nad dziećmi i osobami zależnymi, informacja i promocja.

Beneficjenci:

Wspieranie osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz grup szczególnego ryzyka,
- instytucje szkoleniowe,
- organizacje pracodawców i związki zawodowe,
- jednostki naukowe.

Wspieranie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym:

- Ochotnicze Hufce Pracy.

Grupa docelowa:

Wspieranie osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym:

- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób korzystających długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej (osoby bezrobotne powyżej 24 miesięcy, a w przypadku CIS-ów bezrobotni powyżej 36 miesięcy), alkoholicy i narkomani, którzy poddają się procesowi leczenia, lub ukończyli go nie później niż rok przed przystąpieniem do projektu, bezdomni, osoby opuszczające zakłady karne, najpóźniej rok przed przystąpieniem do projektu, uchodźcy z problemami z integracją ze społeczeństwem, młodzież wychowująca się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych),
- osoby w wieku 15 – 24 lat, które nie uczą się, nie pracują i nie są zarejestrowane jako bezrobotne, uczą się w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych albo w formach pozaszkolnych, ale sprawiają trudności wychowawcze i mają poważne kłopoty w nauce, pochodzą z rodzin ubogich, zagrożonych dysfunkcjami społecznymi lub wchodzące w kolizję z prawem,
- pracodawcy,
- pracownicy instytucji pomocy społecznej (w tym organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej) oraz wolontariusze pracujący na rzecz tych instytucji,
- instytucje, w tym organizacje pozarządowe wspierające osoby zagrożone wykluczeniem społecznym,
- kadra nauczycieli, wychowawców oraz instruktorów pracujących z młodzieżą trudną.

Wspieranie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym

- młodzież wychowująca się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych,
- osoby w wieku 15 – 24 lat, które nie uczą się, nie pracują i nie są zarejestrowane jako bezrobotne, uczą się w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych albo w formach pozaszkolnych, ale sprawiają trudności wychowawcze i mają poważne kłopoty w nauce, pochodzą z rodzin ubogich, zagrożonych dysfunkcjami społecznymi lub wchodzące w kolizję z prawem,
- pracodawcy.

Maksymalne dofinansowanie może wynieść 100% kwalifikujących się kosztów.

Priorytet 2 Kształcenie ustawiczne

Działanie 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji - promocja kształcenia przez całe życie

Celem działania 2.1 jest promocja kształcenia przez całe życie poprzez zwiększenie dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia - od edukacji przedszkolnej do kształcenia ustawicznego osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich. Zadania, jakie mogą być finansowane to tworzenie nowych instytucji, badania, dotacje dla szkół, zakup sprzętu komputerowego i technodydaktycznego, opracowanie programów, materiałów dydaktycznych i metodologii.

Beneficjenci działania:

Zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych pomiędzy wsią a miastem:

- organizacje pozarządowe,
- szkoły wyższe -jednostki naukowe,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej.

Zwiększenie dostępu do edukacji poprzez zakup specjalistycznego sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wyposażenie internetowych centrów informacji multimedialnej w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem:

- MENiS (właściwe merytorycznie departamenty),

Rozwój systemu kształcenia ustawicznego i kształcenia dorosłych, w tym kształcenia na odległość:

- szkoły wyższe,
- organizacje pozarządowe,
- jednostki naukowe.

Grupy docelowe:

Zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych pomiędzy wsią a miastem:

- szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne (kadra, uczniowie instytucje),
- społeczności lokalne,
- przedszkola (kadra, uczniowie i instytucje),
- lokalna, regionalna i centralna administracja oświatowa.

Zwiększenie dostępu do edukacji poprzez zakup specjalistycznego sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wyposażenie internetowych centrów informacji multimedialnej w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem:

- szkoły kształcące uczniów niepełnosprawnych (kadra, uczniowie i instytucje),
- biblioteki w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych oraz ich użytkownicy (młodzież i dorośli),
- biblioteki pedagogiczne i ich użytkownicy,
- szkoły i placówki działające w systemie oświaty oraz ich kadra i uczniowie/słuchacze,
- lokalna, regionalna i centralna administracja oświatowa.

Rozwój systemu kształcenia ustawicznego i kształcenia dorosłych, w tym kształcenia na odległość:

- szkoły wyższe oraz ich studenci,
- lokalna, regionalna i centralna administracja oświatowa.

Maksymalne dofinansowanie może wynieść 100% kwalifikujących się kosztów.

Działanie 2.2. Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy

Celem działania 2.2. jest podnoszenie jakości edukacji w celu wzmocnienia zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia poprzez upowszechnienie wykorzystania ICT w procesie kształcenia, doskonalenie nauczycieli, akredytację instytucji edukacyjnych oraz budowę systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych. Zadania, jakie mogą być finansowane to kursy, szkolenia, studia podyplomowe, bazy danych, opracowanie programów i obudowy dydaktycznej, zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, opracowanie przewodnika procedur akredytacji placówek prowadzących kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych, badania.

Beneficjenci działania:

Zwiększenie wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie kształcenia, w poradnictwie i doradztwie zawodowym oraz modernizacja wyposażenia dydaktycznego :

- MENiS,

Rozwijanie u uczniów zdolności do przyszłego zatrudnienia:

- Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- Krajowy Ośrodek Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej.

Doskonalenie nauczycieli, osób prowadzących szkolenia i pracowników administracji oświatowej oraz rozwój innowacyjnych programów nauczania:

- MENiS,

Zwiększenie jakości kształcenia poprzez akredytację instytucji oświatowych oraz budowę systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych:

- szkoły wyższe,
- organizacje pozarządowe,
- Krajowy Ośrodek Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej,
- jednostki naukowe.

Grupy docelowe:

Zwiększenie wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie kształcenia, poradnictwie i doradztwie zawodowym oraz modernizacja wyposażenia dydaktycznego:

- szkoły (kadra, uczniowie i instytucje),
- lokalna, regionalna i centralna administracja oświatowa,
- Centra Kształcenia Ustawicznego i Centra Kształcenia Praktycznego (kadra i instytucje),
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne (kadra i instytucje).

Rozwijanie u uczniów zdolności do przyszłego zatrudnienia:

- nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych,
- gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne (kadra, uczniowie i instytucje),
- Centra Kształcenia Ustawicznego,
- Centra Kształcenia Praktycznego (kadra i instytucje),
- administracja oświatowa (centralna, regionalna i lokalna),
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne (kadra i instytucje),
- Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (kadra i instytucje).

Doskonalenie nauczycieli, osób prowadzących szkolenia i pracowników administracji oświatowej oraz rozwój innowacyjnych programów nauczania:

- nauczyciele, w tym absolwenci szkół wyższych rozpoczynający pracę w zawodzie nauczyciela,
- osoby prowadzące szkolenia,
- kadra administracyjna oświaty,
- szkoły ponadgimnazjalne (kadra, uczniowie i instytucje).

Zwiększenie jakości kształcenia poprzez akredytację instytucji oświatowych oraz budowę systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych:

- administracja oświatowa (centralna, regionalna i lokalna),
- placówki prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych,
- Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (kadra i instytucje).

Maksymalny poziom dofinansowania 100% kwalifikujących się kosztów.

Natomiast w SPO-WKP działania wpisują się w:

Priorytet 1 – Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu

Działanie 1.3 - Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm

Celem działania 3. jest ułatwianie przedsiębiorstwom warunków prowadzenia działalności gospodarczej poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury. Cel ten będzie realizowany w ramach następujących poddziałań:

- 1.3.1 Projekty inwestycyjne w zakresie tworzenia i rozwoju infrastruktury parków przemysłowych;
- 1.3.2 Projekty inwestycyjne w zakresie tworzenia i rozwoju infrastruktury parków naukowo-technologicznych;
- 1.3.3 Projekty inwestycyjne w zakresie budowy inkubatorów technologicznych lub remontu pomieszczeń oraz wyposażenia inkubatorów technologicznych (w tym akademickich), w tym na terenie parków naukowo – technologicznych;
- 1.3.4 Projekty doradcze w zakresie: przygotowania studiów wykonalności, biznes planów oraz ocen oddziaływania na środowisko dla parków przemysłowych, parków naukowo – technologicznych oraz inkubatorów technologicznych; wspomagania zarządzania i funkcjonowania dla organizacji zarządzających parkami przemysłowymi, parkami naukowo – technologicznymi i inkubatorami technologicznymi.

W szczególności zrealizowane zostaną następujące przedsięwzięcia:

- przygotowywanie analiz i ekspertyz, studiów wykonalności, biznes planów oraz ocen oddziaływania na środowisko dla parków przemysłowych, parków naukowo-technologicznych oraz inkubatorów technologicznych (w tym akademickich),
- realizacja projektów inwestycyjnych związanych z powstawaniem i rozwojem parków przemysłowych i parków naukowo-technologicznych. Przedsięwzięcia dotyczyć będą przygotowania nieruchomości gruntowych pod nowe inwestycje firm, budowy, przebudowy, adaptacji infrastruktury technicznej, wyposażenia budynków i pomieszczeń dla realizacji funkcji w ramach parku,
- realizacja projektów inwestycyjnych dotyczących budowy lub remontu pomieszczeń oraz wyposażenia inkubatorów technologicznych (w tym akademickich), w tym na terenie parków naukowo-technologicznych,
- usługi doradcze dla instytucji zarządzających parkami przemysłowymi, parkami naukowo – technologicznymi oraz inkubatorami technologicznymi (w tym akademickimi).

Beneficjentami działań mogą być podmioty zarządzające parkami przemysłowymi i naukowo – technologicznymi oraz inkubatorami technologicznymi, w szczególności samorządy regionalne lub lokalne, agencje rozwoju regionalnego, przedsiębiorstwa, szkoły wyższe, fundacje, stowarzyszenia oraz podmioty prawne utworzone przez wymienione organizacje, powołane do zarządzania parkami przemysłowymi, parkami naukowo – technologicznymi i inkubatorami technologicznymi.

Grupą docelową są przedsiębiorcy oraz inne podmioty korzystające z infrastruktury parków przemysłowych i naukowo – technologicznych oraz inkubatorów technologicznych.

Maksymalna wysokość dotacji:

Poddziałanie: 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3 – 75 % (wsparcie nie jest pomocą publiczną);

Poddziałanie: 1.3.4 – 100 %.

Realizacja Działania 1.3 pozostaje w ścisłym związku z innymi działaniami SPO-WKP:

- 1.1. Wzmocnienie instytucji wspierających działalność przedsiębiorstw;
- 1.4. Wzmocnienie współpracy między sferą badawczo-rozwojową a gospodarką;
- 2.1. Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo;
- 2.2. Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw;
- 2.3. Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje.

Zadania dotyczące rynku pracy mogą być realizowane w ramach **Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL**. Jej celem jest promowanie innowacyjnych rozwiązań prowadzących do zwalczania wszelkich form dyskryminacji i nierówności związanych z rynkiem pracy w ramach współpracy ponadnarodowej. W bieżącej edycji Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL Polska będzie miała możliwość składać projekty tylko w ramach jednej rundy konkursowej przewidywanej na czerwiec 2004 r. Warunkiem ubiegania się o środki w ramach Inicjatywy jest stworzenie krajowego Partnerstwa na rzecz Rozwoju, a następnie znalezienie partnerów zagranicznych działających w tym samym obszarze tematycznym. W ramach EQUAL realizowane mogą być działania mające na celu:

- promowanie rynku pracy otwartego dla wszystkich,
- wzmocnienie krajowej strategii gospodarki społecznej,
- wspieranie zdolności adaptacyjnej firm i pracowników do zmian wywołanych rozwojem nowych technologii,
- godzenie życia rodzinnego i zawodowego oraz ponowna integracja zawodowa kobiet i mężczyzn,
- rozwój systemu integracji społecznej i zawodowej osób, którym udzielono ochrony na terytorium RP i repatriantów oraz wsparcie osób ubiegających się o status uchodźcy.

Grupami docelowymi wyżej wymienionych działań będą: osoby długotrwale bezrobotne, młodzież, osoby starsze (45-65 lat), niepełnosprawni (m.in. osoby chore psychicznie), mniejszości etniczne (np. Romowie), repatrianci, osoby ubiegające się o status uchodźcy, kobiety, mieszkańcy obszarów wiejskich i zaniedbanych gospodarczo oraz pracownicy sektorów restrukturyzowanych.

Beneficjentami programu mogą być wszystkie działające legalnie w Polsce podmioty, tj. m.in.

- samorządy gminne, powiatowe, wojewódzkie oraz instytucje im podlegające: gminne ośrodki pomocy, powiatowe centra pomocy rodzinie, regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe urzędy pracy, wojewódzkie urzędy pracy;
- organizacje samorządowe (m.in. Związek Powiatów Polskich, Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Związek Gmin Wiejskich, Unia Metropolii Polskich);
- organizacje pozarządowe o zasięgu krajowym lub lokalnym;
- instytucje edukacyjne i szkoleniowe;
- uniwersytety i instytuty naukowo-badawcze;
- przedsiębiorstwa;
- związki pracodawców;
- związki zawodowe;
- ministerstwa i urzędy centralne oraz podlegające im instytucje, np. PFRON, OHP;
- kościoły i związki wyznaniowe;
- ośrodki recepcyjne dla uchodźców.

2.3 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BYTOM

Problematyka rewitalizacji obszarów miejskich oraz odnowy terenów przemysłowych znajduje również swój wyraz w zapisach „Studium Uwarunkowań i Kierunków i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom”, przyjętego uchwałą nr XXVI/460/00 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 października 2000r.:

- obszar Śródmieścia:
 - tereny zabudowy wymagające rehabilitacji,
 - centrum miasta - obszar przekształceń struktury funkcjonalnej i urbanistyczno - architektonicznej w celu podniesienia jego atrakcyjności, standardu kulturowo użytkowego i konkurencyjności w stosunku do innych ośrodków metropolitalnych w regionie;
- obszar Kolonii Zgorzelec:
 - tereny zabudowy wymagające rehabilitacji;
- teren po ZG Szombierki:
 - obszary strefy produkcyjnej i poprodukcyjnej przeznaczone do zagospodarowania i restrukturyzacji,
 - tereny przemysłowe wymagające rekultywacji i przekształceń przeznaczone do zagospodarowania w kierunku usługowym,
 - tereny przemysłowe przeznaczone do zagospodarowania wymagające analiz kwalifikacyjnych – rozpoznania skażenia glebowego dla potrzeb budowy programów funkcjonalnych;
- teren po ZG „Powstańców Śląskich”:
 - obszary strefy produkcyjnej i poprodukcyjnej przeznaczone do zagospodarowania i restrukturyzacji;
- teren po ZG „Miechowice”:
 - obszary strefy produkcyjnej i poprodukcyjnej przeznaczone do zagospodarowania i restrukturyzacji;
- tereny przemysłowe i obszar dzielnicy Bobrek:
 - tereny zabudowy wymagające rehabilitacji,
 - zdewastowane obszary zabudowy wymagające natychmiastowych działań modernizacyjnych.
- teren przy ul. Krzyżowej:
 - w „Studium...” nie określono przeznaczenia terenu,
 - na skraju terenu zaznaczono przebieg istotnych powiązań systemu przyrodniczego.

2.4 DOKUMENTY DOTYCZĄCE POLITYK W RÓŻNYCH SEKTORACH SPOŁECZNO - GOSPODARCZYCH

Mieszkalnictwo

Na mocy uchwały nr XIV/215/03 Rady Miejskiej w Bytomiu przyjęty został „Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Bytom w latach 2004 – 2008”, obejmujący swym zakresem:

- prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach, z podziałem na lokale socjalne i pozostałe lokale mieszkalne,

- analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali, z podziałem na kolejne lata,
- planowaną sprzedaż lokali w kolejnych latach,
- zasady polityki czynszowej,
- sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych latach,
- źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach,
- wysokość wydatków w kolejnych latach, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także wydatki inwestycyjne,
- opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, a w szczególności niezbędny zakres zamian lokali związanych z remontami budynków i lokali oraz planowaną sprzedaż lokali.

Infrastruktura i usługi komunalne

Dnia 30 grudnia 2002 roku uchwałą nr IV/45/02 Rady Miejskiej w Bytomiu został przyjęty „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2003 – 2007”. Określa on planowany zakres usług wodociągowo – kanalizacyjnych oraz przedsięwzięcia rozwojowo – modernizacyjne i racjonalizujące zużycie wody i odprowadzania ścieków.

Do głównych celów założonych w „Wieloletnim programie...” należą:

- zapewnienie ciągłości odprowadzania ścieków poprzez poprawę hydrauliki przepływu ścieków;
- rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i kanalizację sanitarną;
- zmniejszenie przepływu ścieków przez odcinki hydraulicznie przeciążone;
- efektywne zarządzanie gospodarką wodomierzową;
- wykonywanie badań szczelności sieci;
- sukcesywną odnowę rurociągów, których stan techniczny jest najgorszy, a funkcja w systemie zaopatrzenia w wodę najwyższa.

Rozwój przedsiębiorczości

Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej i przyciągania inwestorów stanowi podstawową przesłankę polityki władz miasta. Wyrazem tego jest przyjęcie uchwałą nr XLIX/916/02 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 września 2002 roku „Programu wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w Bytomiu na lata 2002-2006”. W dokumencie tym w sposób kompleksowy określone zostały cele polityki władz miasta wobec sektora małych i średnich przedsiębiorstw, jakimi są:

- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w mieście,
- zwiększenie konkurencyjności bytomskich MŚP

oraz przypisane tym celom działania - ze wskazaniem osób odpowiedzialnych, terminu realizacji i źródeł finansowania.

W ramach tworzenia finansowych instrumentów wspierających rozwój przedsiębiorczości i powstawanie nowych miejsc pracy podjęto:

- uchwałą nr XIV/211/03 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 29 października 2003r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości; na warunkach określonych w niniejszej uchwale zwalnia się od podatku od nieruchomości, nieruchomości lub ich części położone na terenie miasta Bytomia, będące w posiadaniu podatników

prowadzących w nich działalność wytwórczą lub usługową, w które podatnik zainwestuje oraz, w których podatnik utworzy nowe miejsca pracy;

- uchwałę nr XVII/267/03 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 17 grudnia 2003r. w sprawie zasad udzielania pomocy dla absolwentów i osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą na własny rachunek oraz przedsiębiorców zatrudniających te osoby; na warunkach określonych w uchwale wprowadzono dla absolwentów i osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą na własny rachunek oraz przedsiębiorców zatrudniających te osoby ulgi w czynszu za najem lub dzierżawę lokali użytkowych oraz nieruchomości niezabudowanych i zabudowanych, przeznaczonych na cele związane z działalnością gospodarczą;
- Zarządzenie nr 277 Prezydenta Miasta Bytomia z dnia 22 grudnia 2003 roku, w którym wprowadzono szczególny tryb wydzierżawiania wolnych lokali użytkowych pozostających w zarządzie zleconym przez gminę; tryb ten osobom zamierzającym podjąć działalność gospodarczą umożliwia negocjowanie warunków dzierżawy lokali, które w dwóch kolejnych przetargach nie znalazły najemcy lub dzierżawcy, w oparciu o korzystne stawki wyjściowe za 1 m² (1 złoty); określa preferencyjne warunki waloryzacji wynegocjowanych stawek czynszu w kolejnych latach obowiązywania umowy i możliwość przedłużenia umowy dzierżawy do 10 lat; wprowadza 2-miesięczny okres zwolnienia z opłat czynszowych z tytułu wykonywania prac remontowych w lokalu.

Gospodarowanie gruntami

Zasady gospodarowania nieruchomościami zabudowanymi i niezabudowanymi stanowiącymi własność Gminy Bytom zostały uregulowane uchwałą nr XVI/298/99 Rady Miejskiej w Bytomiu.

Gospodarowanie nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Bytom odbywa się zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Bytomia, ustaleniami wynikającymi z decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz szczególnymi przepisami prawa powszechnego i miejscowego.

Polityka społeczna związana z przeciwdziałaniem patologiom społecznym

W ramach „Programu pomocy na lata 2001 – 2005”, przyjętego uchwałą nr XXXII/546/2001 Rady Miejskiej w Bytomiu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu wdraża grupę projektów stanowiących „Kompleksowy system wsparcia i pomocy na rzecz osób bezdomnych, osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dotkniętych przemocą i ich rodzin.” polegających m.in. na prowadzeniu grup samopomocowych, dzięki którym pomoc socjalna docierała do szerszych grup społecznych.

Przedstawiony w programie system pomocowy ukierunkowany został na poradnictwo, konsultację, wsparcie oraz opiekę psychosocjalną grup wymagających wsparcia.

2.5 PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W chwili obecnej dla rozpatrywanych obszarów nie ma obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określającego przeznaczenie tych terenów oraz sposób ich zagospodarowania i zabudowy.

Gmina posiada obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jednak zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz.717 z późn. zm.) studium nie jest

aktem prawa miejscowego. Określa ono natomiast politykę przestrzenną gminy i wytycza kierunki oraz zasady zagospodarowania przestrzennego.

Obecnie podstawą zmian zagospodarowania terenu, w tym lokalizowania nowych inwestycji, jest – zgodnie z przywołaną wyżej ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – decyzja o warunkach zabudowy lub decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

3.1 PODOKRESY PROGRAMOWANIA 2004 – 2006 I LATA NASTĘPNE

„Program rewitalizacji społeczno - ekonomicznej wybranych obszarów miejskich i terenów przemysłowych dla Gminy Bytom na lata 2004 - 2015” obejmuje dwa podokresy programowania:

- dla projektów, których rozpoczęcie realizacji przewidziane jest w latach 2004 – 2006;
- dla projektów, których rozpoczęcie realizacji przewidziane jest w latach 2007 – 2013.

Wyodrębnienie podokresów uwarunkowane jest programowaniem budżetu Unii Europejskiej w zakresie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Projekty, których realizacja rozpocznie się najpóźniej w 2006 roku będą mogły być współfinansowane do roku 2008, natomiast współfinansowanie projektów, których realizacja rozpocznie się najpóźniej w roku 2013 przewidziane jest do roku 2015.

Niniejszy „Program rewitalizacji...” ma formułę otwartą co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów będzie on aktualizowany.

3.2 ZASIĘG TERYTORIALNY REWITALIZOWANEGO OBSZARU

Zasięg terytorialny wybranych do niniejszego „Programu rewitalizacji...” pokazany został na mapie załączonej do niniejszego opracowania.

Obszar Śródmieścia:

W skład Śródmieścia (obszary A i B) wchodzi działki o łącznej powierzchni 53,54ha, przy czym wydzielony teren Rynku i kwartałów wokół Rynku (obszar Śródmieścia A) zajmuje 8,64ha.

Na obszarze Śródmieścia A znajdują się 134 budynki. Właścicielem 34 budynków jest Gmina Bytom, 47 budynków stanowi własność firm i osób fizycznych. We własności pozostałych obiektów Gmina ma współudział - o różnym stopniu wielkości.

Na obszarze tym skupionych jest szereg obiektów o wysokich walorach architektonicznych. Pełnią one szeroki zakres funkcji, w tym: mieszkaniową, handlową, rzemieślniczą, gastronomiczną, edukacyjną oraz kulturalną, naukową i religijną.

Architektonicznie zróżnicowana zabudowa, w większości sprzed I wojny światowej stanowi jeden z najcenniejszych fragmentów historycznej zabudowy miasta. Skupia głównie budynki eklektyczne o wysokich walorach estetycznych i stanowi o charakterze miasta. Obszar ten legitymuje się średniowiecznym rodowodem.

Wyznaczony obszar wokół Rynku stanowi jądro miasta. Tu skupia się jego życie, on też stanowi o wizerunku całego miasta. Historyczna tkanka w większości jest w bardzo złym stanie technicznym a zaniechania remontowo - inwestycyjne ostatnich kilkudziesięciu lat wymuszają podjęcie bardzo złożonych działań. W 1992 roku podjęto prace rewitalizacyjne, m.in. zmodernizowano płytę Rynku, zmodernizowano infrastrukturę techniczną tak podziemną (kompleksowo), jak i naziemną (drogową - częściowo), wyremontowano i zmodernizowano część zabudowy przyrynkowej.

Obszar Kolonii Zgorzelec:

W skład terenu wchodzi działki o łącznej powierzchni 10,20ha. Na obszarze tym usytuowane są 34 budynki.

Właścicielem budynków jest Gmina Bytom, zarząd sprawuje ZBM Sp. z o.o. Na terenie tym znajdują się obiekty tworzące architektonicznie jednorodną zabudowę sprzed I wojny światowej. Jest ona jednym z charakterystycznych przykładów historycznej zabudowy mieszkaniowej tzw. kolonii robotniczych. Skupia budynki typowe dla dawnych kolonii robotniczych o interesujących walorach estetycznych. Obiekty budowane były pod koniec XIX i z początkiem XX w.

Proces rewitalizacji Kolonii Zgorzelec został zapoczątkowany w 1992 roku. Do dnia dzisiejszego wykonana została pełna dokumentacja techniczna remontów budynków i zagospodarowania terenu wraz z jego uzbrojeniem. Na remont budynków oprócz środków własnych pozyskano środki finansowe z Wohnungsgesellschaft Recklighausen i IBA Emscher Park GmbH w kwocie 1 mln DEM. Wyremontowano 9 budynków dawnej kolonii, w części uzbrojono teren, doprowadzając media zakończono zagospodarowanie terenu wokół wyremontowanych budynków (drogi, chodniki). Zasadnym zatem jest kontynuowanie rozpoczętych działań w ramach niniejszego programu.

Obszar dzielnicy Bobrek:

Teren zajmuje powierzchnię 111,17 ha. Zlokalizowanych jest na nim ok. 250 budynków. Właścicielem budynków jest Gmina Bytom (zarząd sprawuje ZBM Sp. z o.o.) i BSRK Sp. z o.o., a także Bytomska Spółka Węglowa S.A. oraz w mniejszym stopniu firmy i osoby fizyczne.

Obecna dzielnica - dawniejsza osada - Bobrek powstała w ścisłym powiązaniu z ulokowanymi na jej obszarze zakładami przemysłowymi: hutą i kopalnią. Powstała na przełomie XIX i XX wieku wokół zakładów zabudowa w znaczącej części zachowała charakter kolonii robotniczej. Jeszcze w latach 80-tych XX wieku – należała do najbogatszych dzielnic Bytomia. Ulokwane na jej terenie dwa duże zakłady przemysłowe: Huta „Bobrek” i KWK „Bobrek” zapewniały mieszkańcom dzielnicy pracę i utrzymywanie w miarę poprawnego stanu technicznego tak zabudowy mieszkalnej jak i infrastruktury technicznej. Upadek huty spowodował wystąpienie na obszarze Bobrka niekorzystnych zjawisk zarówno w sferze społeczno-ekonomicznej, techniczno-technologicznej jak i środowiskowej.

Odnowa urbanistyczna osiedla ma na celu przede wszystkim poprawę stanu technicznego obiektów budowlanych i przestrzeni ogólnodostępnej oraz wizerunku estetycznego. Wpłynie to bezpośrednio na wzrost atrakcyjności tegoż obszaru dla inwestorów, a tym samym powinno wpłynąć na wzrost wartości nieruchomości zlokalizowanych na tym obszarze i jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Teren zakładu głównego dawnej KWK „Powstańców Śl.”:

Właścicielem jest Skarb Państwa, użytkownikiem działek jest Bytomska Spółka Restrukturyzacji Sp. z o.o. w Bytomiu. W skład terenu wchodzi działki o łącznej powierzchni 36 ha. Na terenie tym znajdują się obiekty, które po wykonaniu remontu mogą być ponownie wykorzystane. Sumaryczna powierzchnia użytkowa tych obiektów wynosi ok. 14,2 tys. m². Obiekty budowane były w latach 1928 -1981. Wyposażone są w instalację elektryczną, co, sanitarną i telefoniczną.

W zachodniej części terenu istnieje wymagający rekultywacji kompleks nieczynnych osadników wód popłuczkowych i dołowych

Teren zakładu głównego dawnej KWK „Szombierki”:

Właścicielem jest Skarb Państwa, użytkownikiem działek jest Bytomska Spółka Restrukturyzacji Spółka z o.o. w Bytomiu. W skład terenu wchodzi działki o łącznej powierzchni 58,6 ha. Powierzchnia użytkowa obiektów wynosi 13 tys.m².

Budynki, wybudowane w okresie 1870 – 1981, w przeważającej części są konstrukcji murowanej z cegły. Wyposażone są w instalację elektryczną, sanitarną i co. Większość tych budynków znajduje się pod ochroną konserwatorską, z tego do szczególnie cennych należą: budynek szybu Krystyna, budynek dawnej księgowości, kuźnia, budynki warsztatowe. Część terenu (po torowisku i brykietowni) wymaga rekultywacji.

Teren zakładu głównego dawnej KWK „Miechowice”:

Właścicielem jest Skarb Państwa, użytkownikiem działek jest Bytomska Spółka Restrukturyzacji Spółka z o.o. w Bytomiu. W skład terenu wchodzi działki o łącznej powierzchni 32,2 ha. Powierzchnia użytkowa usytuowanych na tym terenie budynków wynosi ok. 18,5 tys. m². Obiekty w przeważającej części wyposażone są w instalację elektryczną, sanitarną, co, telefoniczną.

Konieczne jest ponadto dokonanie rekultywacji: torowiska i osadników o powierzchni ok. 13 ha oraz uporządkowanie terenów po wyburzeniach obiektów.

Teren po byłej hucie „Bobrek”:

Właścicielem terenu jest Skarb Państwa, użytkownikami wieczystymi są prywatne spółki prawa handlowego: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe JUPOL S.A., Zakład Produkcyjny CARBO-KOKS Sp. z o.o., Zakład Produkcyjny PTHU BO-CARBO Sp. z o.o., LDS S.A., EKOPROD Sp. z o.o., FERONIA Sp. z o.o., PANACEUM – HOLDING S.A., DUO-STAL Sp. z o.o. w upadłości oraz Huta Bobrek w upadłości.

Na obszarze ok. 20 ha władającym jest Prezydent Miasta Bytomia (tzw. Pola Szombierskie). Teren po byłej Hucie Bobrek zajmuje powierzchnię 63,2 ha. Obiekty znajdujące się na terenach podmiotów gospodarczych postawionych w stan upadłości są w bardzo złym stanie technicznym a Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego wydał nakazy na rozbiórkę wielu z nich. Przedsiębiorcy wykonują rozbiórki obiektów w miarę posiadanych środków finansowych. Konieczna jest rekultywacja terenu.

Teren przy ul. Krzyżowej:

Właścicielem terenu jest Gmina Bytom oraz w niewielkim zakresie Skarb Państwa. W stosunku do działek będących własnością Skarbu Państwa trwa proces komunalizacji. Teren obejmuje powierzchnię ok. 11 ha i jest zlokalizowany w centralno – południowej części miasta w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej nr 79 (ul. Chorzowska). Dostęp do terenu zapewnia ul. Krzyżowa.

Obszar ten stanowią nieużytki pokryte zielenią niską, średnią oraz w części obszaru zielenią wysoką wchodzącą w skład Parku Miejskiego im. A. Mickiewicza. Teren sąsiaduje z objętym ochroną konserwatorską nieczynnym schronem bojowym dawnego Obszaru Warownego „Śląsk”, usytuowanym przy ul. Krzyżowej. Obszar jest pofałdowany o znacznych różnicach wysokości dochodzących do 20 m z występującymi skarpami i zagłębieniami.

IV. ANALIZA SWOT OBSZARÓW MIEJSKICH I TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH

4.1 ANALIZA SWOT – ZWERYFIKOWANA LISTA CZYNNIKÓW SYTUACYJNYCH DLA OBSZARÓW MIEJSKICH

Obszar miejski – Śródmieście

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
SILY	SŁABOŚCI
S1. Ludność kultywująca tradycyjne wartości	W1. Niski poziom wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców Śródmieścia
	W2. Dominujące w społecznościach lokalnych poczucie zniechęcenia i apatii, wynikłe z długookresowego bezrobocia, przejawiające się w postawach roszczeniowych mieszkańców Śródmieścia
	W3. Koncentracja zjawisk patologicznych oraz niski poziom bezpieczeństwa w Śródmieściu
	W4. Ograniczone możliwości finansowe mieszkańców dzielnicy nie pozwalające na aktywne uczestnictwo w przebudowie substancji mieszkaniowej
	W5. Rozdrobnienie własności utrudniające realizację projektów
S2. Dobrze zorganizowane środowisko kulturalne miasta skoncentrowane w Śródmieściu	W6. Wysoki poziom dekapitalizacji obiektów miejskich, w tym obiektów sportowych, kulturalnych, zabytkowych, lokali mieszkalnych i użytkowych
S3. Lokalizacja w Śródmieściu instytucji użyteczności publicznej (Urząd Miejski, sąd, banki, poczta) instytucji kultury o znaczeniu regionalnym i krajowym (Opera Śląska, Śląski Teatr Tańca, Muzeum Górnos Śląskie)	
S4. Zabytkowa, secesyjna architektura Śródmieścia wraz z rynkiem, pobliskimi placami i uliczkami – postrzegana jako wspólne dziedzictwo kulturowe miasta	W7. Brak obiektów sportowych umożliwiających obsługę dużych imprez
S5. Systematyczna rewitalizacja zabytkowych kamienic, płyty rynku i architektury użytkowej	W8. Słabo rozwinięta infrastruktura obsługi przyjezdnych (niewystarczająca ilość miejsc parkingowych i noclegowych oraz ich niski standard)
S6. Centrum miasta stanowi kompleks terenów o dobrym wyposażeniu w infrastrukturę techniczną: energetyczną, wodociagową, kanalizacyjną	W9. Wysokie nakłady związane z modernizacją i funkcjonowaniem sieci kanalizacyjnej

	W10. Wymagający przebudowy układ komunikacyjny Śródmieścia (zły stan techniczny dróg, brak obwodnicy)
	W11. Wysokie natężenie ruchu samochodowego w Śródmieściu
S7. Relatywnie dobry standard komunalnych zasobów mieszkaniowych – mieszkania wyposażone w łazienkę, w.c., wodę i gaz, o średniej powierzchni 80 m ²	W12. Duża liczba niewykorzystanych lokali mieszkalnych i użytkowych wymagających poniesienia wysokich nakładów celem przywrócenia im funkcji użytkowych, determinująca niekorzystny wizerunek obrzeży Śródmieścia
S8. Duże zasoby komunalnych lokali użytkowych pod działalność gospodarczą	W13. Wysokie koszty korzystania z lokali użytkowych związane z ponoszeniem dużych nakładów na ich adaptację i eksploatację
S9. Dobrze rozwinięta sieć placówek handlowo-usługowych (sklepy, instytucje finansowe, restauracje, kina)	
S10. Zahamowanie procesu degradacji na skutek zakończenia eksploatacji górniczej w rejonie Śródmieścia	W14. Niekorzystne, skumulowane skutki eksploatacji górniczej na obszarze Śródmieścia
S11. Urządzone tereny zielone Śródmieścia, w tym parki, skwery, place	W15. Nadal duży udział ogrzewania węglowego w zasobach mieszkaniowych Śródmieścia
	W16. Najszybsze w porównaniu do innych obszarów miasta zmniejszanie się liczby mieszkańców i duży udział w strukturze ludności Śródmieścia osób w wieku poprodukcyjnym

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. Rosnące zainteresowanie władz samorządowych problemem rewitalizacji obszarów miejskich	T1. Nadmierne ukierunkowanie działań na problemach bieżących przy równoczesnym pomijaniu problemów długookresowych, kluczowych
O2. Ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom	T2. Brak własnych środków finansowych w budżecie miasta na prowadzenie remontów lokali mieszkalnych i użytkowych – w powiązaniu z istniejącymi zaległościami w opłatach czynszowych za lokale mieszkalne i użytkowe
O3. Miejscowe plany przebudowy powiązań komunikacyjnych Śródmieścia z sąsiednimi miastami oraz regionem (Autostrada A1, Obwodnica Północna Aglomeracji Górnośląskiej)	T3. Niezintegrowany drogowy układ komunikacyjny miasta

O4. Współpraca z miastami partnerskimi: Recklinghausen [Niemcy], Butte – Silver Bow [USA], posiadającymi doświadczenie w rewitalizacji terenów miejskich	T4. Niezintegrowana komunikacja miejska w regionie (tramwajowa i autobusowa)
	T5. Brak instytucji wspierających proces rewitalizacji
O5. Promowanie i wdrażanie autorskich programów terapeutyczno - profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów i patologii społecznych	T6. Pauperyzacja ludności miejskiej wynikająca ze wzrostu liczby osób pozostających bez pracy i zagrożonych wykluczeniem społecznym
O6. Dostępność usług z zakresu poradnictwa specjalistycznego (okulistyka, kardiologia dziecięca, dermatologia)	T7. Brak wystarczających środków na doksztalcenie bezrobotnych oraz zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych
	T8. Mała wiedza mieszkańców nt. zagadnień związanych z rewitalizacją
	T9. Masowa migracja zarobkowa ludzi młodych w celu poszukiwania pracy poza miastem (brak perspektyw życiowych)
O7. Duże zainteresowanie wynajmem i dzierżawą mieszkań oraz powierzchni użytkowych ze strony mieszkańców i przedsiębiorców (duży popyt na powierzchnie mieszkaniowe powyżej 80 m ²)	T10. Konkurencja dla działalności handlowo-usługowej skoncentrowanej w Śródmieściu ze strony nowo-powstałych dużych obiektów handlowych
	T11. Postępująca likwidacja przedsiębiorstw miasta powodująca wzrost bezrobocia strukturalnego oraz spadek dochodów budżetu miasta
	T12. Rosnąca atrakcyjność sąsiednich miast Aglomeracji Górnośląskiej
O8. Aprobata społeczna i rzeczywiste zapotrzebowanie mieszkańców na rozwój funkcji kulturalnej miasta	T13. Odływ środowisk kulturowych z miasta
O9. Wzrost zainteresowania atrakcjami Bytomia o charakterze regionalnym (Opera Śląska, Muzeum Górnośląskie, Śląski Teatr Tańca, Dolomity Sportowa Dolina)	
O10. Dostęp do środków pomocowych – możliwość pozyskania środków pomocowych na kulturową rewitalizację miasta	T14. Wysoka konkurencja ze strony innych dużych miast Aglomeracji Górnośląskiej (Katowice, Gliwice, Zabrze) w zakresie pozyskania inwestorów i funduszy unijnych
	T15. Brak spójnej polityki państwa wobec województwa śląskiego i Aglomeracji Górnośląskiej
	T16. Restrykcyjne regulacje dla obiektów wpisanych do krajowego rejestru zabytków ograniczające zakres remontów i modernizacji

Obszar miejski - Kolonia Zgorzelec

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
SILY	SŁABOŚCI
S1. Ludność kultywująca tradycyjne wartości	W1. Relatywnie wysoki poziom bezrobocia związany z zamknięciem Huty Zygmunt powodujący zjawisko pauperyzacji mieszkańców dzielnicy
	W2. Niski poziom wykształcenia mieszkańców dzielnicy – brak ambicji edukacyjnych
	W3. Dominujące w społecznościach lokalnych poczucie zniechęcenia i apatii wynikłe z długookresowego bezrobocia przejawiające się w postawach roszczeniowych mieszkańców Kolonii
	W4. Nasilanie się zjawisk patologicznych (alkoholizm)
S2. Silne więzi społeczności lokalnej	W5. Migracje ludzi młodych prowadzące do stopniowego obumierania dzielnicy, w której spory odsetek stanowią osoby starsze
S3. Lokalizacja dzielnicy w zacisznej, zielonej części miasta (duże obszary terenów zielonych)	W6. Niekorzystne skomunikowanie z Śródmieściem i pozostałymi dzielnicami miasta
S4. W dużym stopniu zmodernizowana infrastruktura energetyczna i kanalizacyjna (oczyszczalnia ścieków)	W7. Zły stan techniczny dróg w dzielnicy
S5. Zainteresowanie społeczności lokalnej odnową i modernizacją lokali mieszkalnych	W8. Niski standard lokali mieszkalnych - mieszkania małometrażowe, substandard techniczny
S6. Atrakcyjna architektonicznie zabudowa mieszkaniowa z przełomu XIX i XX wieku (obiekty wpisane do rejestru zabytków) – interesujący pod względem urbanistycznym oraz architektonicznym układ zabudowy charakterystyczny dla śląskich osiedli robotniczych (tzw. familoków)	W9. Dekapitalizacja substancji mieszkaniowej
	W10. Słabo rozwinięta infrastruktura społeczna, w tym m.in.: przedszkola, żłobki, szkoły, przychodnie lekarskie, obiekty sportowe
S7. Udział dzielnicy w projekcie, który zapoczątkował proces rewitalizacji miasta w postaci całkowicie wyremontowanego fragmentu Kolonii	
S8. Możliwość wprowadzenia nowej zabudowy – teren relatywnie dobrze uzbrojony	
	W11. Niekorzystne, skumulowane skutki eksploatacji górniczej na obszarze Kolonii

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. Rosnące zainteresowanie władz samorządowych problemem rewitalizacji obszarów miejskich	T1. Miasto nie posiada projektów w zakresie tworzenia i adaptowania terenów pod inwestycje tworzące miejsca pracy
O2. Ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom	T2. Nadmierne ukierunkowanie działań na problemach bieżących przy równoczesnym pomijaniu problemów długookresowych, kluczowych
O3. Współpraca z miastami partnerskimi: Recklinghausen [Niemcy], Butte – Silver Bow [USA], posiadającymi doświadczenie w rewitalizacji terenów miejskich	T3. Brak instytucji wspierających proces rewitalizacji
O4. Miejscowe opracowania planistyczne ujmujące korekty przebiegu trasy komunikacyjnej przecinającej obecnie zabudowę mieszkaniową dzielnicy	T4. Negatywne oddziaływanie transportu ciężkiego na zabudowę mieszkaniową dzielnicy
	T5. Postępująca likwidacja przedsiębiorstw miasta powodująca wzrost bezrobocia strukturalnego oraz spadek dochodów własnych miasta
	T6. Rosnąca atrakcyjność sąsiednich dzielnic oraz miast Aglomeracji Górnośląskiej
O5. Dostęp do środków pomocowych – możliwość pozyskania środków z funduszy strukturalnych na kulturową rewitalizację miasta	T7. Wysoka konkurencja ze strony innych dużych miast Aglomeracji Górnośląskiej (Katowice, Gliwice, Zabrze) w zakresie pozyskania inwestorów i funduszy unijnych

Obszar miejski i teren przemysłowy - Bobrek

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
SILY	SŁABOŚCI
S1. Działalność społeczna Parafii i szkoły podstawowej w dzielnicy	W1. Bardzo wysoka stopa bezrobocia, związana m.in. z zamknięciem głównego zakładu przemysłowego dzielnicy (tj. Huty Bobrek), powodująca zjawisko pauperyzacji mieszkańców
	W2. Niski poziom wykształcenia mieszkańców dzielnicy – brak ambicji edukacyjnych
	W3. W dzielnicy koncentrują się zjawiska patologiczne oraz niski poziom bezpieczeństwa
	W4. Negatywne „etykietowanie” dzielnicy jako specyficznego miejsca zamieszkania (dzielnica biedy)
	W5. Niski potencjał i kultura przedsiębiorczości mieszkańców dzielnicy

S2. Działający w dzielnicy Klub Sportowy GKS „Bobrek-Karb”, w którym sport jest uprawiany przez wielu ludzi młodych	W6. Słabo rozwinięta i zdegradowana infrastruktura społeczna dotycząca ośrodków kultury i sportu
S3. Atrakcyjna architektonicznie zabudowa mieszkaniowa z przełomu XIX i XX w. (obiekty wpisane do rejestru zabytków) – interesujący pod względem urbanistycznym oraz architektonicznym układ zabudowy charakterystyczny dla śląskich osiedli robotniczych	W7. Wysoki stopień zużycia technicznego ulic i budynków mieszkalnych
S4. Obiekty kubaturowe możliwe do wykorzystania na nowe rodzaje działalności (np. wolne hale przemysłowe, wyposażone w urządzenia dźwigowe oraz media energetyczne)	W8. Przestarzałe, zdekapitalizowane uzbrojenie sieciowe terenu (brak infrastruktury gazowej i ciepłowniczej, zły stan kanalizacji sanitarnej i deszczowej)
S5. Uwolnione tereny po torach kolejowych	
S6. Udział gminy Bytom i dzielnicy w projekcie MASURIN obejmującym odnowę miejską i rewitalizację terenów po byłej Hucie Bobrek	
S7. Korzystne skomunikowanie (dobre połączenia drogowe ze Śródmieściem, Rudą Śląską, Zabrzem, najbliższej do A4, ewentualne połączenie z DTŚ)	W9. Zły stan techniczny dróg w dzielnicy
	W10. Niski standard lokali mieszkalnych (mieszkania małometrażowe, substandard techniczny)
	W11. Dewastacja lokali mieszkalnych i budynków w związku ze zubożeniem społeczności lokalnej i wysokim natężeniem patologii społecznej
	W12. Utrudnione gospodarowanie zasobami mieszkaniowymi ze względu na zaległości czynszowe
	W13. Ograniczone możliwości finansowe mieszkańców dzielnicy nie pozwalające na aktywne uczestnictwo w przebudowie substancji mieszkaniowej
S8. Realizacja lokalnego programu gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami	W14. Duża powierzchnia terenów zdegradowanych, częściowo skażonych, w tym niezagospodarowanych zwałowisk odpadów (żużla hutniczego) po zlikwidowanej Hucie Bobrek
	W15. Znaczna emisja zorganizowana i niezorganizowana zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. Organizacja pomocy dla osób zagrożonych bezrobociem i patologią (profesjonalna kadra pracowników opieki społecznej)	T1. Postępująca likwidacja przedsiębiorstw miasta powodująca wzrost bezrobocia strukturalnego oraz spadek dochodów własnych miasta
O2. Współpraca z miastami partnerskimi: Recklinghausen [Niemcy], Butte – Silver Bow [USA], posiadającymi doświadczenie w rewitalizacji terenów miejskich	T2. Miasto nie posiada programów regeneracji dzielnic znajdujących się w trudnym położeniu
	T3. Mała wiedza mieszkańców nt. zagadnień związanych z rewitalizacją
O3. Dostęp do funduszy unijnych na regenerację dzielnic, renowację obiektów	T4. Wysoka konkurencja ze strony innych dużych miast Aglomeracji Górnośląskiej (Katowice, Gliwice, Zabrze) w zakresie pozyskania inwestorów i funduszy unijnych
	T5. Rosnąca atrakcyjność sąsiednich miast Aglomeracji Górnośląskiej
	T6. Brak spójnej polityki państwa wobec Śląska – niebezpieczeństwo związane z likwidacją kopalń w Bytomiu

4.2 ANALIZA SWOT – ZWERYFIKOWANA LISTA CZYNNIKÓW SYTUACYJNYCH DLA TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH

Obszar: Teren Zakładu Głównego „Szombierki”

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
SIŁY	SŁABOŚCI
S1. Duża powierzchnia (58 ha) i zwartość terenu do zagospodarowania	W1. Znaczny udział terenów zdegradowanych (41,06 ha), którym trudno ze względów technicznych i finansowych przywrócić wartości użytkowe i przyrodnicze (konieczność przeprowadzenia szeregu zabiegów przywracających zdolności inwestycyjne terenu)
	W2. Zanieczyszczenie gleb (konieczność przeprowadzenia badań geochemicznych)
	W3. Wysokie koszty adaptacji terenu i obiektów dla celów inwestycyjnych
S2. Dostęp do głównych ciągów uzbrojenia technicznego – wodociągi, gaz, sieć	W4. Przestarzałe, zdekapitalizowane uzbrojenie sieciowe terenu – sieć

elektryczna	infrastrukturalna właściwa dla górnictwa, nieodpowiadająca wymaganiom innych funkcji gospodarczych
S3. Zabytkowa wartość architektoniczna obiektów	W5. Wysoki poziom trudności w adaptacji i rewitalizacji obiektów zabytkowych
	W6. Zaawansowany proces dekapitalizacji obiektów zabytkowych
	W7. Obiekty kubaturowe wpisane do rejestru zabytków wymagające rozbiórki
	W8. Niski poziom społecznej świadomości wartości zabytkowej obiektów
S4. Obiekty kubaturowe możliwe do wykorzystania na nowe rodzaje działalności	W9. Obiekty kubaturowe w bardzo złym stanie technicznym ewentualnie przeznaczone do likwidacji
S5. Obiekty możliwe do szybkiej adaptacji na potrzeby nowych funkcji, w tym gospodarczych	W10. Odpady po rozbiórce obiektów kubaturowych trudne do zagospodarowania
	W11. Przedłużający się brak użytkownika terenu i niekontrolowana dewastacja (samowolne rozbiórki)
S6. Bliskość dworca kolejowego i autobusowego	W12. Zły stan techniczny dróg i ich dalece niewystarczające parametry
S7. Korzystna lokalizacja terenu w stosunku do centrum miasta	W13. Niewystarczające środki miasta przeznaczone na zabezpieczenie wkładu własnego przy staraniach o fundusze unijne na rewitalizację terenu
	W14. Nieuregulowana sytuacja własnościowa terenu po byłej KWK „Szombierki”
S8. Toczący się proces rekultywacji ukierunkowany na obiekty rekreacyjno-sportowe	

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. Rosnące zainteresowanie władz samorządowych problemem rewitalizacji terenów przemysłowych	T1. Brak spójnej polityki państwa wobec Śląska – w tym niebezpieczeństwo związane z likwidacją kopalń w Bytomiu
O2. Ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom	
O3. Przewidywane przez gminę inwestycje poprawiające skomunikowanie terenu – planowana rozbudowa układu komunikacyjnego przebiegającego bezpośrednio przez teren	
O4. Rewitalizacja terenów przemysłowych jako kierunek działania w strategii rozwoju województwa i miasta	
O5. Możliwość transferu zachodnich wzorców zagospodarowania terenów przemysłowych	
O6. Dobre powiązanie rewitalizacji terenów przemysłowych z restrukturyzacją przemysłu w mieście i regionie	
O7. Dostępność środków unijnych na realizację analogicznych programów	T2. Brak środków finansowych na szczeblu krajowym i regionalnym z przeznaczeniem na rewitalizację terenów przemysłowych
	T3. Szczupłe środki na konserwację i ochronę zabytków kultury przemysłowej
	T4. Ograniczanie rządowych środków na rozwój lokalny i regionalny w województwie śląskim
O8. Duża liczba osób chcących podjąć pracę	T5. Niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców miasta

O9. Wsparcie Powiatowego Urzędu Pracy dla inicjatyw tworzących nowe miejsca pracy	T6. Groźba likwidacji ZG „Centrum” mogąca negatywnie wpłynąć na rynek pracy i sytuację społeczną w dzielnicy i w mieście
	T7. Postępująca likwidacja przedsiębiorstw, w tym kopalń w mieście
	T8. Długi okres pozostawania bez pracy obniżający atrakcyjność lokalnego rynku pracy
	T9. Pogłębiająca się apatia i brak własnej inicjatywy mieszkańców
O10. Dobrze funkcjonująca sieć komunikacyjna umożliwiająca szybki dojazd do sąsiednich miast	T10. Zły stan techniczny i niewystarczające parametry techniczne głównych dróg w mieście
	T11. Rosnąca atrakcyjność inwestycyjna sąsiednich miast Aglomeracji Górnośląskiej
O11. Współpraca z miastami partnerskimi – Recklinghausen (Niemcy), Butte-Silver Bow (USA)	
O12. Duży rynek zbytu w mieście i regionie	
O13. Ważne instytucje edukacyjne w sąsiedztwie terenu (Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji, Zespół Szkół Technicznych) oraz sąsiedztwo innych instytucji społecznych	T12. Intensyfikacja zjawisk patologicznych w dzielnicy Szombierki

Obszar: Teren Zakładu Głównego „Miechowice”

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
SILY	SŁABOŚCI
S1. Duża powierzchnia (ponad 19 ha) i zwartość terenu do zagospodarowania.	W1. Degradacja całego terenu, na którym trudno ze względów technicznych i finansowych przywrócić wartości użytkowe i przyrodnicze (konieczność przeprowadzenia szeregu zabiegów przywracających zdolności inwestycyjne terenu)
	W2. Zanieczyszczenie gleb (konieczność przeprowadzenia badań geochemicznych)
S2. Dostęp do głównych ciągów uzbrojenia technicznego – wodociągi, gaz, sieć	W3. Przestarzałe, zdekapitalizowane uzbrojenie sieciowe terenu – sieć

elektryczna	infrastrukturalna właściwa dla górnictwa, nieodpowiadająca wymaganiom innych funkcji gospodarczych
S3. Obiekty kubaturowe możliwe do wykorzystania na nowe rodzaje działalności	W4. Obiekty kubaturowe w bardzo złym stanie technicznym ewentualnie przeznaczone do likwidacji
S4. Obiekty możliwe do szybkiej adaptacji na potrzeby nowych funkcji, w tym gospodarczych	W5. Odpady po rozbiórce obiektów kubaturowych trudne do zagospodarowania
S5. Dobre położenie komunikacyjne (w pobliżu trasy Bytom – Wrocław)	W6. Zły stan techniczny dróg i ich dalece niewystarczające parametry
S6. Sąsiedztwo terenów objętych planem o zapisach umożliwiających realizację inwestycji produkcyjnych lub handlowych	
S7. Stosunkowo niewielkie nasilenie zjawisk patologii społecznych i duży poziom respektowania norm społecznych	
S8. Sąsiedztwo terenów mieszkaniowych z towarzyszącą infrastrukturą społeczną	
S9. Lokalizacja w sąsiedztwie kilkudziesięciotysięcznego osiedla	
S10. Lokalizacja w pobliżu dużego centrum handlowego	
	W7. Niewystarczające środki miasta przeznaczone na zabezpieczenie wkładu własnego przy staraniach o fundusze unijne i rewitalizację terenu
	W8. Przedłużający się brak użytkownika terenu i niekontrolowana dewastacja (samowolne rozbiórki)

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. Rosnące zainteresowanie władz samorządowych problemem rewitalizacji terenów przemysłowych	T1. Brak spójnej polityki państwa wobec Śląska – w tym niebezpieczeństwo związane z likwidacją kopalń w Bytomiu
O2. Ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom	
O3. Rewitalizacja terenów przemysłowych jako kierunek działania w strategii rozwoju województwa i miasta	

O4. Możliwość transferu zachodnich wzorców zagospodarowania terenów poprzemysłowych	
O5. Dobre powiązanie rewitalizacji terenów poprzemysłowych z restrukturyzacją przemysłu w mieście i regionie	
O6. Dostępność środków unijnych na realizację analogicznych programów	T2. Brak środków finansowych na szczeblu krajowym i regionalnym z przeznaczeniem na rewitalizację terenów poprzemysłowych
	T3. Ograniczanie rządowych środków na rozwój lokalny i regionalny w województwie śląskim
O7. Duże niezagospodarowane zasoby ludzkie, których potencjał będzie ulegał zwiększeniu	T4. Niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców miasta
O8. Wsparcie Urzędu Pracy dla inicjatyw tworzących nowe miejsca pracy	T5. Postępująca likwidacja przedsiębiorstw, w tym kopalń w mieście
	T6. Długi okres pozostawania bez pracy obniżający atrakcyjność lokalnego rynku pracy
	T7. Pogłębiająca się apatia i brak własnej inicjatywy
	T8. Brak integracji mieszkańców dzielnicy; brak silnej społeczności lokalnej
O9. Przewidywane przez gminę inwestycje poprawiające skomunikowanie terenu – planowana budowa odcinka drogi łączącego zakład z ul. Dolnośląską	T9. Zły stan techniczny i niewystarczające parametry techniczne głównych dróg w mieście
	T10. Rosnąca atrakcyjność inwestycyjna sąsiednich miast Aglomeracji Górnośląskiej
O10. Współpraca z miastami partnerskimi – Recklinghausen (Niemcy), Butte-Silver Bow (USA)	
O11. Duży rynek zbytu w mieście i w regionie	

Obszar: Teren Zakładu Głównego „Powstańców Śląskich”

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
SIŁY	SŁABOŚCI
S1. Duża powierzchnia (ponad 36 ha) i zwartość terenu do zagospodarowania	W1. Znaczny udział terenów zdegradowanych (21,6 ha), którym trudno ze względów technicznych i finansowych przywrócić wartości użytkowe i przyrodnicze (konieczność przeprowadzenia szeregu zabiegów przywracających zdolności inwestycyjne terenu)

	W2. Zanieczyszczenie gleb (konieczność przeprowadzenia badań geochemicznych)
S2. Dostęp do głównych ciągów uzbrojenia technicznego – wodociągi, gaz, sieć elektryczna	W3. Przestarzałe, zdekapitalizowane uzbrojenie sieciowe terenu - sieć infrastrukturalna właściwa dla górnictwa, nieodpowiadająca wymaganiom innych funkcji gospodarczych
S3. Obiekty kubaturowe możliwe do wykorzystania na nowe rodzaje działalności	W4. Obiekty kubaturowe w bardzo złym stanie technicznym ewentualnie przeznaczone do likwidacji
S4. Obiekty możliwe do szybkiej adaptacji na potrzeby nowych funkcji, w tym gospodarczych	W5. Odpady po rozbiórce obiektów kubaturowych trudne do zagospodarowania
S5. Dobre skomunikowanie terenu z miejskim i regionalnym systemem drogowym (położenie przy trasie Bytom – Tarnowskie Góry) i kolejowym	W6. Zły stan techniczny dróg i ich dalece niewystarczające parametry
S6. Sąsiedztwo terenów mieszkaniowych z towarzyszącą infrastrukturą społeczną	
S7. Sąsiedztwo kompleksu leśnego	
S8. Sąsiedztwo dużego centrum handlowego	
S9. Ciągłe użytkowanie terenu i pojawiające się oznaki ożywienia terenu	W7. Niewystarczające środki miasta przeznaczone na zabezpieczenie wkładu własnego przy staraniach o fundusze unijne i rewitalizację terenu

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. Rosnące zainteresowanie władz samorządowych problemem rewitalizacji terenów przemysłowych	T1. Brak spójnej polityki państwa wobec Śląska – w tym niebezpieczeństwo związane z likwidacją kopalń w Bytomiu
O2. Ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom	
O3. Rewitalizacja terenów przemysłowych jako kierunek działania w strategii rozwoju województwa i miasta	
O4. Możliwość transferu zachodnich wzorców zagospodarowania terenów przemysłowych	

O5. Dobrze powiązanie rewitalizacji terenów przemysłowych z restrukturyzacją przemysłu w mieście i regionie	
O6. Zainteresowanie inwestorów terenem – część terenów została już zbyta.	
O7. Dostępność środków unijnych na realizację analogicznych programów	T2. Brak środków finansowych na szczeblu krajowym i regionalnym z przeznaczeniem na rewitalizację terenów przemysłowych
	T3. Ograniczanie rządowych środków na rozwój lokalny i regionalny w województwie śląskim
O8. Duże niezagospodarowane zasoby ludzkie, których potencjał będzie ulegał zwiększeniu	T4. Niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców miasta
O9. Wsparcie Powiatowego Urzędu Pracy dla inicjatyw tworzących nowe miejsca pracy	T5. Postępująca likwidacja przedsiębiorstw, w tym kopalń w mieście
	T6. Długi okres pozostawania bez pracy obniżający atrakcyjność lokalnego rynku pracy
	T7. Pogłębiająca się apatia i brak własnej inicjatywy
O10. Dobrze funkcjonująca sieć komunikacyjna umożliwiająca szybki dojazd do sąsiednich miast	T8. Zły stan techniczny i niewystarczające parametry techniczne głównych dróg w mieście
O11. Przewidywane przez gminę inwestycje poprawiające skomunikowanie terenu – planowana realizacja obwodnicy miejskiej (II i III etap) rozwiązująca problemy komunikacyjne w kierunku zachodnim i południowo-wschodnim, autostrady A1 wraz z węzłem przy ul. Strzelców Bytomskich i połączenie terenu z siecią drogową miasta	
	T9. Rosnąca atrakcyjność inwestycyjna sąsiednich miast Aglomeracji Górnośląskiej
O12. Współpraca z miastami partnerskimi – Recklinghausen (Niemcy), Butte-Silver Bow (USA)	
O13. Duży rynek zbytu w mieście i regionie	

Obszar: Teren przy ul. Krzyżowej

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
SILY	SŁABOŚCI
S1. Dobre skomunikowanie terenu z miejskim i regionalnym systemem drogowym (bliskość Drogowej Trasy Średnicowej)	W1. Zły stan techniczny dróg dojazdowych
S2. Możliwość dogodnego skomunikowania terenu poprzez planowane przedłużenie ul. Krzyżowej i połączenie ul. Chorzowskiej z ul. Modrzewskiego w Bytomiu (planowana przebudowa skrzyżowania)	W2. Słabo rozwinięta infrastruktura społeczna
S3. Sąsiedztwo dużych terenów mieszkaniowych	
S4. Dostęp do głównych ciągów uzbrojenia technicznego	
S5. Teren jest uspokojony górniczo	
S6. Dogodne sąsiedztwo: Park Miejski im. Adama Mickiewicza, ogródki działkowe, kompleks sportowo – rekreacyjny GKS Rozbark	

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. Rosnące zainteresowanie władz samorządowych problemem rewitalizacji terenów przemysłowych	T1. Ograniczanie rządowych środków na rozwój lokalny i regionalny w województwie śląskim
O2. Ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom	T2. Wysoka konkurencja ze strony innych dużych miast Aglomeracji Górnośląskiej w zakresie pozyskiwania inwestorów i funduszy unijnych
O3. Przewidywana przez gminę realizacja inwestycji poprawiających skomunikowanie terenu	T3. Zły stan techniczny i niewystarczające parametry głównych dróg w mieście
O4. Dostępność środków unijnych na realizację programów	T4. Niewystarczające środki miasta przeznaczone na zabezpieczenie wkładu własnego przy staraniach o fundusze unijne na realizację wielu projektów równolegle
O5. Zapotrzebowanie na nowoczesne obiekty sportowe o znaczeniu regionalnym	

V. PODPROGRAM REWITALIZACJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ OBSZARÓW MIEJSKICH W BYTOMIU

Celem strategicznym podprogramu rewitalizacji obszarów miejskich Bytomia jest: „**Zahamowany proces degradacji społecznej oraz odbudowany mechanizm samoorganizacji i dynamiki społeczności lokalnej**”. Realizację celu strategicznego zapewni strategia rewitalizacji społeczno-gospodarczej obszarów miejskich Bytomia będąca **strategią solidarności społecznej i aktywizacji społeczno-zawodowej**. Priorytety, kierunki działań i przedsięwzięcia odnoszące się generalnie do obszarów miejskich dotyczą każdego z obszarów miejskich wytypowanych do rewitalizacji.

5.1 PRIORYTETY I KIERUNKI DZIAŁAŃ NA OBSZARACH MIEJSKICH BYTOMIA

Przeprowadzona analiza uwarunkowań wytypowanych do rewitalizacji obszarów miejskich wykazała, że trzy priorytety wraz z mieszczącymi się w nich kierunkami i przedsięwzięciami są wspólne dla wszystkich obszarów.

PRIORYTET 1:

WYRÓWNYWANIE SZANS ŻYCIOWYCH SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH, W TYM ŚRODOWISK WYKLUCZONYCH Z PROCESÓW ROZWOJU

- K1. Wzmacnianie kwalifikacji zawodowych zasobów ludzkich i wspieranie przedsiębiorczości lokalnej.
- K2. Wzmacnianie postaw i inicjatyw prospołecznych mieszkańców.
- K3. Przeciwdziałanie zjawiskom dezintegracji społecznej i emigracji stałych mieszkańców z miasta.
- K4. Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego i patologii społecznej.

PRIORYTET 2:

KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI POPRZECZ ODBUDOWĘ WIĘZI SPOŁECZNYCH I ODNOWĘ ARCHITEKTONICZNO-URBANISTYCZNĄ

- K5. Budowa partnerstwa społecznego na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich.
- K6. Wzmacnianie identyfikacji mieszkańców z miastem.
- K7. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego miasta.

PRIORYTET 3:

POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I WIZERUNKU MIASTA

K8. Rewitalizacja techniczna i środowiskowa obszarów miejskich.

K9. Odnowa urbanistyczna obszarów miejskich.

5.2 CELE OPERACYJNE I ZINTEGROWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZUJĄCE KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cel strategiczny rewitalizacji społeczno-ekonomicznej obszarów miejskich Bytomia przekłada się na cztery cele operacyjne. Pierwszym celem operacyjnym rewitalizacji obszarów miejskich w Bytomiu jest cel **CO1 „Aktywność społeczno-ekonomiczna mieszkańców rewitalizowanych obszarów miejskich”**. Osiągnięcie celu CO1 umożliwią dwa kierunki działań K1 i K2.

K.1. WZMACNIANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH ZASOBÓW LUDZKICH I WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI LOKALNEJ

- P1.1. Promocja aktywizacji społeczno-zawodowej osób dotkniętych bezrobociem strukturalnym.**
- P1.2. Inicjatywy w zakresie przekwalifikowań zawodowych i doksztalcania.**
- P1.3. Pomoc w przekwalifikowaniach zawodowych.**
- P1.4. Wykorzystanie i wzmocnienie istniejącego potencjału edukacyjnego.**
- P1.5. Poszerzenie oferty kształcenia w zakresie wyższego szkolnictwa zawodowego.**

K.2. WZMACNIANIE POSTAW I INICJATYW PROSPOŁECZNYCH MIESZKAŃCÓW

- P2.1. Umożliwianie społecznościom lokalnym partycypacji w kształtowaniu przyszłości miasta poprzez konsultacje, uczestnictwo w procesie decyzyjnym i bezpośrednią realizację przedsięwzięć społecznych.**

Drugim celem operacyjnym rewitalizacji obszarów miejskich w Bytomiu jest cel **CO2 „Bezpieczeństwo publiczne i socjalne mieszkańców rewitalizowanych obszarów miejskich”**. Cel ten zostanie zrealizowany poprzez uruchomienie dwóch kierunków działań K3 i K4.

K.3. PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKOM DEZINTEGRACJI SPOŁECZNEJ I EMIGRACJI STAŁYCH MIESZKAŃCÓW Z MIASTA

- P3.1. Działania na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy poprzez podnoszenie atrakcyjności gospodarczej miasta.**
- P3.2. Wsparcie samozatrudnienia przez osoby bezrobotne.**

K.4. PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKOM WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO I PATOLOGII SPOŁECZNEJ

- P4.1. Wsparcie środowisk podlegających marginalizacji.**
- P4.2. Zwalczanie przestępczości i zjawisk patologicznych.**

Trzecim celem operacyjnym rewitalizacji obszarów miejskich w Bytomiu jest cel **CO3 „Zaangażowanie mieszkańców rewitalizowanych obszarów miejskich w działania rewitalizacyjne.** Dla realizacji celu CO3 podjęte zostaną dwa kierunki działań K5 i K6.

K.5. BUDOWA PARTNERSTWA SPOŁECZNEGO NA RZECZ REWITALIZACJI OBSZARÓW MIEJSKICH.

- P5.1. Działania informacyjne promujące ideę rewitalizacji obszarów miejskich.**
- P5.2. Biuro ds. Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych.**
- P5.3. Organizowanie szkoleń i doradztwa w zakresie rewitalizacji obszarów miejskich.**

K.6. WZMACNIANIE IDENTYFIKACJI MIESZKAŃCÓW Z MIASTEM

- P6.1. Mała ojczyzna – rewitalizacja kulturowa.**

Czwartym celem operacyjnym rewitalizacji obszarów miejskich w Bytomiu jest cel CO4 „Ład architektoniczno-urbanistyczny na rewitalizowanych obszarach miejskich”. Osiągnięcie tego celu odbywać się będzie poprzez realizację trzech kierunków działań K7, K8 i K9.

K.7. DZIAŁANIA NA RZECZ ZACHOWANIA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO MIASTA

- P7.1. Odnowa zabytkowych układów architektoniczno-urbanistycznych.**
- P7.2. Odnowa obiektów zabytkowych zdegradowanych przez eksploatację górnictw.**

K.8. REWITALIZACJA TECHNICZNA I ŚRODOWISKOWA OBSZARÓW MIEJSKICH

- P8.1. Remonty i modernizacja budynków mieszkalnych i mieszkalno - usługowych.**
- P8.2. Przebudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.**
- P8.3. Przebudowa i modernizacja układu komunikacyjnego.**
- P8.4. Sanacja obiektów o złym stanie technicznym.**
- P8.5. Remont lokali mieszkaniowo-usługowych jako lokali zamiennych.**
- P8.6. Odnowa lub wyburzenie obiektów nie posiadających wartości zabytkowej.**

K.9. ODNOWA URBANISTYCZNA OBSZARÓW MIEJSKICH

- P9.1. Remonty i modernizacja wnętrz urbanistycznych (np. skwery, place, mała architektura, zieleń itp.).**
- P9.2. Uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej.**

Lista projektów:

P. 1.4.1. Adaptacja budynku na potrzeby Politechniki Śląskiej w Bytomiu

P. 1.4.2. Adaptacja budynku na potrzeby kształcenia studentów Wyższej Szkoły Humanistyczno – Ekonomicznej w Bytomiu

P. 8.1.1. Remont i modernizacja budynków mieszkalno – usługowych położonych przy Rynku nr 20, 21, 26

P. 8.1.2. Remont i modernizacja budynków mieszkalno – usługowych położonych przy Rynku 11 i ul. Podgórznej 9, 10

P. 8.1.3. Remont i modernizacja kwartału zabudowy pomiędzy ul. Jainty, Piastów Bytomskich, Gliwicką – budynki mieszkalno – usługowe przy ul. Gliwickiej 8, 10

P. 8.1.4. Remont i modernizacja kwartału zabudowy pomiędzy ul. Jainty, Piastów Bytomskich, Gliwicką – budynki mieszkalno – usługowe przy ul. Jainty 9, 11, 13

P. 8.1.5. Remont i modernizacja kwartału zabudowy pomiędzy ul. Jainty, Piastów Bytomskich, Gliwicką – budynki mieszkalno – usługowe przy ul. Piastów Bytomskich nr 11, 13

P. 8.1.6. Remont i modernizacja budynków mieszkalno – usługowych przy ul. Jainty nr 8, 18

P. 8.1.7. Remont i modernizacja budynków mieszkalno – usługowych przy ul. Gliwickiej 27-29 i Piastów Bytomskich 3-5

P. 8.1.8. Remont i modernizacja budynku mieszkalno – usługowego przy ul. Strażackiej 8

P. 8.4.1. Sanacja zabudowy o bardzo złym stanie technicznym na obszarze rewitalizowanym

P. 8.4.2. Rewaloryzacja, adaptacja przestrzenna i modernizacja budynku wraz z otoczeniem Komendy Miejskiej Policji w Bytomiu przy ul. Powstańców Warszawskich 74

P. 8.4.3. Rewaloryzacja, adaptacja przestrzenna i modernizacja budynku wraz z otoczeniem Komisariatu II Policji w Bytomiu przy ul. Chrzanowskiego 1a

P. 8.4.4. Rewaloryzacja, adaptacja przestrzenna i modernizacja budynku wraz z otoczeniem Komisariatu III Policji w Bytomiu przy ul. Rostka 14

P. 9.1.1. Remont i modernizacja Placu Grunwaldzkiego

P. 9.1.2. Remont i modernizacja wnętrz kwartałów zabudowy pomiędzy ul. Szymanowskiego, Józefczaka, Krawiecką, Rynkiem wraz z dokumentacją projektową

P. 9.1.3. Remont i modernizacja kwartału zabudowy pomiędzy ul. Jainty, Piastów Bytomskich, Gliwicką – ul. Zaulek i wnętrze kwartału wraz z dokumentacją projektową

P. 9.1.4. Rewitalizacja kwartału pomiędzy ulicami Jainty, Kwietniewskiego, Webera i Browarnianej w Bytomiu – II, III i IV etap

5.3 SPECYFICZNE PRIORYTETY I KIERUNKI DZIAŁAŃ NA OBSZARZE ŚRÓDMIEŚCIA

Cel strategiczny rewitalizacji Śródmieścia brzmi „**Śródmieście obszarem budującym regionalną pozycję miasta**”. Znaczenie Śródmieścia dla funkcjonowania i rozwoju całego miasta prowadzi do sformułowania specyficznej strategii dla obszaru śródmiejskiego w formie strategii wzmacniania regionalnej pozycji Bytomia.

PRIORYTET 1:

ROZWÓJ W ŚRÓDMIEŚCIU DZIAŁALNOŚCI I INSTYTUCJI

O RANDZE REGIONALNEJ

- K.1. Podniesienie atrakcyjności kulturalnej, biznesowej i rezydencjalnej Śródmieścia.
- K.2. Polepszenie dostępności komunikacyjnej Śródmieścia dla mieszkańców i osób odwiedzających.

5.4 CEL OPERACYJNY I SPECYFICZNE PRZEDSIĘWZIĘCIA DLA ŚRÓDMIEŚCIA

Dla obszaru Śródmieścia został sformułowany cel operacyjny „**Przywrócone Śródmieściu Bytomia funkcje właściwe dla miasta o randze regionalnej**”. Cel operacyjny realizują dwa kierunki działań K1 i K2.

K.1. PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI KULTURALNEJ, BIZNESOWEJ I REZYDENCJALNEJ ŚRÓDMIEŚCIA.

- P1.1. Udostępnienie terenów i nieruchomości komunalnych Śródmieścia dla celów biznesowych, rezydencjalnych i edukacyjnych.
- P1.2. Atrakcyjna oferta kulturalna, rekreacyjna, rozrywkowa kierowana do mieszkańców miasta i Aglomeracji Górnośląskiej.
- P1.3. Rozbudowa bazy hotelowej w Śródmieściu.

K.2. POLEPSZENIE DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ ŚRÓDMIEŚCIA DLA MIESZKAŃCÓW I OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH

- P2.1. Połączenie Śródmieścia z regionalnym układem komunikacyjnym Aglomeracji Górnośląskiej dla zapewnienia dostępności specjalistycznych funkcji o randze regionalnej.
- P2.2. Rozwiązanie problemu parkowania w Śródmieściu.

Lista projektów:

PS/S. 1.2.1. Rewitalizacja gmachu głównego Miejskiej Biblioteki Publicznej

PS/S. 1.2.2. Rewitalizacja budynku Bytomskiego Centrum Kultury

PS/S. 1.2.3. Remont – modernizacja gmachu głównego Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu

5.5 SPECYFICZNE PRIORYTETY I KIERUNKI DZIAŁAŃ NA OBSZARZE KOLONII ZGORZELEC

Dla obszaru Kolonii Zgorzelec przyjęto cel strategiczny „Kolonía Zgorzelec wpisany w współczesność obszarem zachowania tożsamości i przemysłowej historii miasta”.

PRIORYTET 1:

KOLONIA ZGORZELEC WIZYTÓWKĄ TRADYCJI ŚLĄSKIEJ BYTOMIA

- K.1. Renowacja i modernizacja historycznej zabudowy mieszkaniowej pochodzącej z końca XIX i początku XX wieku.
- K.2. Poprawa warunków życia mieszkańców Kolonii Zgorzelec.

5.6 CEL OPERACYJNY I SPECYFICZNE PRZEDSIĘWZIĘCIA DLA KOLONII ZGORZELEC

Dla obszaru Kolonii Zgorzelec został sformułowany cel operacyjny „Usunięta luka cywilizacyjna przy zachowaniu historycznej zabudowy”. Cel operacyjny realizują dwa kierunki działań K1 i K2.

K.1. RENOWACJA I MODERNIZACJA HISTORYCZNEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ POCHODZĄCEJ Z KOŃCA XIX I POCZĄTKU XX WIEKU.

- P1.1. Wyprowadzenie ruchu przelotowego z Kolonii Zgorzelec.**
- P1.2. Dokończenie odnowy dzielnicy.**
- P1.3. Nowa zabudowa uzupełniająca śląskie osiedle robotnicze Kolonia Zgorzelec.**

K.2. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW KOLONII ZGORZELEC.

- P2.1. Wsparcie finansowe odnowy i modernizacji lokali mieszkalnych.**
- P2.2. Program usługowo-rekreacyjny dla Kolonii Zgorzelec.**

Lista projektów:

PS/K. 1.1.1. Remont, rozbudowa oraz przebudowa infrastruktury drogowej i technicznej Kolonii Zgorzelec wraz z wykonaniem dokumentacji przetargowej

PS/K. 1.2.1. Remont i modernizacja budynków mieszkalnych Kolonii Zgorzelec nr 6, 7, 8, 15

PS/K. 1.2.2. Remont i modernizacja budynków mieszkalnych Kolonii Zgorzelec nr 16, 27, 28

PS/K. 1.2.3. Remont i modernizacja budynków mieszkalnych Kolonii Zgorzelec nr 32, 33, 34, 37

PS/K. 1.2.4. Remont i przebudowa wnętrz urbanistycznych Kolonii Zgorzelec wraz z dokumentacją projektową

PS/K. 1.2.5. Sanacja zabudowy o bardzo złym stanie technicznym na obszarze rewitalizowanym

**5.7 WSKAŹNIKI EWALUACJI I MONITORINGU DLA PODPROGRAMU
REWITALIZACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ OBSZARÓW MIEJSKICH
W BYTOMIU**

Wskaźniki ewaluacji i monitoringu zostały zidentyfikowane na podstawie priorytetów oraz kierunków działań wyznaczonych dla Podprogramu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Bytomia. Identyfikacja wskaźników ewaluacji ma na celu określenie założeń umożliwiających dokonanie pomiaru zgodności i efektywności podejmowanych projektów w relacji do zaplanowanych, pożądanych zmian.

5.7.1 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla priorytetów i kierunków działań na obszarach miejskich Bytomia

Priorytet 1: Wyrównanie szans życiowych społeczności lokalnych, w tym środowisk wykluczonych z procesów rozwoju

Projekty realizowane w ramach Priorytetu 1 ukierunkowane są na: wzmacnianie kwalifikacji zawodowych, wspieranie przedsiębiorczości lokalnej, wzmacnianie postaw i inicjatyw prospołecznych, przeciwdziałanie zjawiskom dezintegracji społecznej, emigracji, zjawiskom wykluczenia społecznego. Wskaźniki ewaluacji dla projektów podejmowanych we wskazanych kierunkach zaprezentowano w poniższej tablicy.

Tabela nr 16 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 1: „Wyrównanie szans życiowych społeczności lokalnych, w tym środowisk wykluczonych z procesów rozwoju”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K1. Wzmacnianie kwalifikacji zawodowych zasobów ludzkich i wspieranie przedsiębiorczości lokalnej	- Ilość szkoleń zawodowych dla bezrobotnych - Ilość szkoleń dla osób zagrożonych utratą pracy - Liczba godzin przewidzianych w ramach szkolenia /ń/ - Liczba przekwalifikowanych mieszkańców / bezrobotnych - Liczba małych firm utworzonych przez mieszkańców - Liczba osób ze średnim / wyższym wykształceniem - Wielkość środków finansowych przeznaczonych na szkolenia / przekwalifikowania zawodowe na jednego uczestnika szkolenia - Wielkość powierzchni użytkowej (m²) dostosowanej do kształcenia w zakresie szkolnictwa wyższego - Wielkość powierzchni użytkowej (m²) zmodernizowanej / wyremontowanej na potrzeby edukacyjne / szkoleniowe - Liczba nowych kierunków / specjalności kształcenia
K2. Wzmacnianie postaw i inicjatyw prospołecznych mieszkańców	- Liczba inicjatyw społecznych realizowanych w wybranych dzielnicach - Liczba nowo tworzonych kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży - Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach kół zainteresowań - Liczba mieszkańców włączona w realizację projektów społecznych inicjowanych przez UM / instytucje pozarządowe - Liczba imprez sportowych realizowanych w wybranych dzielnicach - Liczba osób uczestniczących w imprezach sportowych - Liczba mieszkańców biorąca czynny udział w projektach na rzecz rewitalizacji
K3. Przeciwdziałanie zjawiskom dezintegracji społecznej i emigracji stałych mieszkańców z miasta	- Spadek salda migracji - Ilość szkoleń zawodowych dla bezrobotnych - Ilość szkoleń dla osób zagrożonych utratą pracy

	• Liczba godzin przewidzianych w ramach szkolenia /ń/ • Liczba przekwalifikowanych mieszkańców / bezrobotnych • Liczba małych firm utworzonych przez mieszkańców • Liczba nowo tworzonych miejsc pracy dla osób podlegających zjawiskom dezintegracji społecznej
K4. Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego i patologii społecznej	• spadek liczby uczniów nieuczestniczących w zajęciach szkolnych • spadek liczby osób bezdomnych • spadek liczby osób uzależnionych • spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej • spadek liczby osób (młodzieży) skierowanych do ośrodków wychowawczych • wielkość środków przeznaczanych na pomoc społeczną • spadek liczby rodzin zagrożonych marginalizacją, wykluczeniem społecznym, objętych projektem • spadek liczby przestępstw (także w grupie młodzieży) • zmiana poziomu wykrywalność przestępstw • spadek liczby wykroczeń (także w grupie młodzieży)

Priorytet 2: Kształtowanie tożsamości poprzez odbudowę więzi społecznych i odnowę architektoniczno - urbanistyczną

Projekty planowane w ramach Priorytetu 2 obejmują swoim zakresem działania odnoszące się do budowania partnerstwa społecznego, wzmacniania identyfikacji mieszkańców z miastem, działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego miasta. Tablica zawierająca wskaźniki monitoringu i ewaluacji dla Priorytetu 2 została zaprezentowana poniżej.

Tabela nr 17 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 2: „Kształtowanie tożsamości poprzez odbudowę więzi społecznych i odnowę architektoniczno - urbanistyczną”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K5. Budowa partnerstwa społecznego na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich	• Liczba inicjatyw społecznych, wielopodmiotowych na rzecz rewitalizacji realizowanych w wybranych dzielnicach • Liczba mieszkańców biorąca czynny udział w projektach na rzecz rewitalizacji

	• Nakład materiałów informacyjnych, promujących idee rewitalizacji obszarów miejskich • Liczba anonsów prasowych, kampanii promocyjnych traktujących idee rewitalizacji w mieście • Liczba konferencji, spotkań, seminariów, szkoleń, badań poświęconych sprawom rewitalizacji • Liczba pracowników UM Bytom bezpośrednio odpowiedzialnych za działania związane z rewitalizacją miasta
K6. Wzmacnianie identyfikacji mieszkańców z miastem	• Liczba oddolnych inicjatyw społecznych związanych z rewitalizacją kulturową • Liczba mieszkańców biorąca czynny udział w projektach na rzecz rewitalizacji kulturowej • Nowe formy zrzeszania się społeczności lokalnych – (lokalne grupy działań) • Wielkość wsparcia rzeczowo - finansowego dla oddolnych inicjatyw mieszkańców • Spadek salda migracji
K7. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego miasta	• Liczba / powierzchnia (m²) wyremontowanych / zmodernizowanych budynków mieszkalnych o wysokich walorach architektonicznych (obiekty zabytkowe) • Liczba / powierzchnia (m²) wyremontowanych / zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej o wysokich walorach architektonicznych (obiekty zabytkowe) • Liczba / powierzchnia (m²) wyremontowanych / zmodernizowanych obiektów małej architektury o wysokich walorach urbanistycznych

Priorytet 3: Poprawa warunków życia mieszkańców i wizerunku miasta

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Priorytetu 3 ukierunkowane są na zadania związane z rewitalizacją techniczną i środowiskową oraz odnową urbanistyczną obszarów miejskich. Tablica wskaźników monitoringu i ewaluacji dla Priorytetu 3 została zaprezentowana poniżej.

Tabela nr 18 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 3: „Poprawa warunków życia mieszkańców i wizerunku miasta”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K8. Rewitalizacja techniczna i środowiskowa obszarów miejskich	- Powierzchnia (m²) wyremontowanych / zmodernizowanych lokali mieszkalnych i mieszkalno-usługowych - Wielkość środków prywatnych zaangażowanych w remonty i modernizacje lokali mieszkalnych i mieszkalno-usługowych - Liczba lokali użytkowych przygotowanych pod działalność gospodarczą - Długość (km) modernizowanej / remontowanej sieci kanalizacji sanitarnej - Długość (km) modernizowanej / remontowanej sieci wodociągowej - Długość (km) modernizowanej / remontowanej sieci ciepłowniczej - Uwolniona powierzchnia (m², ha) po obiektach podlegających sanacji
K9. Odnowa urbanistyczna obszarów miejskich	- Powierzchnia (m², ha) remontowanych / modernizowanych wewnątrz urbanistycznych (skwery, place, zieleń) - Liczba obiektów małej architektury podlegających remontom / modernizacjom

5.7.2 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych priorytetów i kierunków działań na obszarze Śródmieścia

Priorytet 1. Rozwój w Śródmieściu działalności instytucji o randze regionalnej

Projekty podejmowane w ramach Priorytetu 1 dla Śródmieścia ukierunkowane będą na podnoszenie atrakcyjności kulturalnej, biznesowej i rezydencjalnej Śródmieścia oraz na wzrost dostępności komunikacyjnej Centrum dla mieszkańców i osób odwiedzających miasto. Zbiór wskaźników ewaluacji prezentuje poniższa tablica.

Tabela nr 19 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 1 (Śródmieście): „Rozwój w Śródmieściu działalności instytucji o randze regionalnej”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K1. Podniesienie atrakcyjności kulturalnej, biznesowej i rezydencjalnej Śródmieścia	- Powierzchnia terenów / obiektów / lokali (m²) udostępnionych^{/*} pod działalność usługowo - handlową - Powierzchnia terenów / obiektów (m²) udostępnionych pod funkcję mieszkaniową - Powierzchnia terenów / obiektów / lokali

	(m ²) udostępnionych pod działalność kulturalną • Powierzchnia terenów / obiektów / lokali (m²) udostępnionych pod działalność edukacyjną • Liczba lokali udostępnionych pod działalność usługowo - handlową • Liczba lokali udostępnionych pod funkcję mieszkaniową • Liczba lokali udostępnionych pod działalność kulturalną • Liczba lokali udostępnionych pod działalność edukacyjną • Liczba imprez kulturalnych (w tym masowych) realizowanych w Śródmieściu
K2. Polepszenie dostępności komunikacyjnej Śródmieścia dla mieszkańców i osób odwiedzających	• Skrócenie czasu przejazdu przez Centrum miasta • Skrócenie czasu dojazdu do Centrum miasta • Liczba nowo tworzonych miejsc parkingowych w Śródmieściu • Liczba osób korzystających z komunikacji miejskiej • Czas dojazdu środkami komunikacji publicznej do Centrum

* udostępnione - wydierżawione, sprzedane, wynajęte, oddane w użytkowanie wieczyste

5.7.3 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych priorytetów i kierunków działań na obszarze Kolonii Zgorzelec

Priorytet 1. Kolonia Zgorzelec wizytówką tradycji śląskiej Bytomia

Projekty planowane w ramach Priorytetu 1 dla obszaru Kolonii Zgorzelec ukierunkowane są na działania obejmujące: renowację i modernizację historycznej zabudowy mieszkaniowej oraz poprawę warunków życia mieszkańców dzielnicy. Zbiór wskaźników ewaluacji dla Priorytetu 1 prezentuje poniższa tablica.

Tabela nr 20 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 1 (Kolonia Zgorzelec): „Kolonia Zgorzelec wizytówką tradycji śląskiej Bytomia”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K1. Renowacja i modernizacja historycznej zabudowy mieszkaniowej, pochodzącej z końca XIX i początku XX wieku	• Wielkość pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych (UE, krajowe) przeznaczonych na rewitalizację • Długość (km) nowo tworzonej, modernizowanej sieci wodociągowej / kanalizacyjnej / ciepłowniczej • Liczba mieszkań podłączonych do

	wyremontowanej / zmodernizowanej / nowo tworzonej sieci wodociągowej / kanalizacyjnej / ciepłowniczej • Długość nowo tworzonych / modernizowanych / remontowanych ciągów komunikacyjnych • Liczba / powierzchnia obiektów mieszkalnych – historycznych podlegających renowacji • Liczba / powierzchnia (m²) mieszkań, których standard uległ poprawie • Spadek liczby mieszkańców narażonych na hałas powyżej 65 dB
K2. Poprawa warunków życia mieszkańców Kolonii Zgorzelec	• Liczba / powierzchnia (m²) zmodernizowanych lokali mieszkalnych • Wielkość dofinansowania dla mieszkańców dzielnicy na rzecz remontów / modernizacji lokali mieszkalnych • Liczba nowo tworzonych obiektów usługowych w dzielnicy • Liczba nowo tworzonych obiektów / usług rekreacyjnych w dzielnicy

VI. PODPROGRAM REWITALIZACJI SPOŁECZNO- GOSPODARCZEJ TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH W BYTOMIU

Celem strategicznym rewitalizacji społeczno-gospodarczej terenów przemysłowych Bytomia jest **„Zdywersyfikowana struktura gospodarcza Bytomia w oparciu o wykorzystanie potencjału terenów przemysłowych”**. Jest to strategia kreowania nowych stref innowacyjnych działalności produkcyjnych i usługowych. Strategia zawiera cztery priorytety oraz dziewięć kierunków działań stosujących się do wszystkich wskazanych terenów przemysłowych. Jest to strategia wielostadialna obejmująca fazy: selekcji terenów o najlepszych możliwościach inwestowania, przygotowania terenów do przyjmowania i rozwijania nowych funkcji, tworzenia oferty inwestycyjnej na terenach przemysłowych dla inwestorów innowacyjnych oraz rozwijania na wyselekcjonowanych terenach innowacyjnych działalności. Priorytety, kierunki działań i przedsięwzięcia odnoszące się generalnie do terenów przemysłowych dotyczą każdego z terenów przemysłowych wytypowanych do rewitalizacji.

6.1 PRIORYTETY I KIERUNKI DZIAŁAŃ NA TERENACH POPZEMYSŁOWYCH BYTOMIA

PRIORYTET 1:

RACJONALIZACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ AKTYWIZACJI TERENÓW POPZEMYSŁOWYCH O NAJWIĘKSZYCH PERSPEKTYWACH I POTENCJALNYCH EFEKTACH ROZWOJOWYCH DLA MIASTA.

- K1. Ocena konkurencyjności ofert terenów poprzemysłowych miasta.
- K2. Wsparcie finansowe dla zachowania i wykorzystania najbardziej wartościowych i konkurencyjnych terenów poprzemysłowych miasta.

PRIORYTET 2:

PRZYSTOSOWANIE WŁAŚCIWOŚCI TERENÓW POPZEMYSŁOWYCH DO ROZWIJANIA NOWYCH FUNKCJI I DZIAŁALNOŚCI.

- K3. Działania otwierające proces rewitalizacji terenów poprzemysłowych.
- K4. Tworzenie ogólnych warunków umożliwiających przyjęcie innowacyjnych działalności na terenach poprzemysłowych.

PRIORYTET 3:

STWORZENIE ATRAKCYJNEJ OFERTY TERENÓW POPZEMYSŁOWYCH DLA INWESTORÓW.

- K5. Przystosowanie i udostępnianie obiektów kubaturowych zlokalizowanych na terenach poprzemysłowych do nowych funkcji i działalności.
- K6. Zwiększanie zainteresowania inwestorów terenami poprzemysłowymi miasta.

PRIORYTET 4:

ROZWÓJ INNOWACYJNYCH DZIAŁALNOŚCI NA TERENACH POPZEMYSŁOWYCH.

- K7. Działania na rzecz polepszania dostępności komunikacyjnej poprzemysłowych terenów i obiektów kubaturowych.
- K8. Szybka i kompleksowa adaptacja obiektów zlokalizowanych na terenach poprzemysłowych.
- K9. Przyciągnięcie innowacyjnych działalności i inwestorów na tereny poprzemysłowe.

6.2 CELE OPERACYJNE I ZINTEGROWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZUJĄCE KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cel strategiczny rewitalizacji społeczno-ekonomicznej terenów przemysłowych miasta Bytomia został przełożony na dwa cele operacyjne. Pierwszym celem operacyjnym jest cel CO1 „Tereny przemysłowe przygotowane do przyjęcia nowych działalności i inwestorów”. Osiągnięcie celu operacyjnego CO1 umożliwi siedem kierunków działań K1, K2, K3, K4, K5, K6 i K7.

K1. OCENA KONKURENCYJNOŚCI OFERT TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH MIASTA.

- P1.1. Selekcja i wybór przemysłowych terenów i obiektów kubaturowych najbardziej konkurencyjnych w porównaniu z sąsiednimi miastami Aglomeracji Górnośląskiej.**

K2. WSPARCIE FINANSOWE DLA ZACHOWANIA I WYKORZYSTANIA NAJBARDZIEJ WARTOŚCIOWYCH I KONKURENCYJNYCH TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH MIASTA.

- P2.1. Ochrona i zabezpieczenie wartości użytkowych i kulturowych obiektów kubaturowych i wyposażenia infrastrukturalnego poprzez montaż środków finansowych.**
- P2.2. Pozyskiwanie nowych partnerów i źródeł finansowania na rzecz rewitalizacji najbardziej konkurencyjnych terenów przemysłowych.**
- P2.3. Koncentracja środków finansowych pochodzących z różnych źródeł na modernizację dróg zapewniających dostępność do najbardziej konkurencyjnych terenów przemysłowych.**

K3. DZIAŁANIA OTWIERAJĄCE PROCES REWITALIZACJI TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH.

- P3.1. Biuro ds. Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Przemysłowych.**
- P3.2. Likwidacja zbędnej infrastruktury.**
- P3.3. Komunalizacja mienia po likwidowanych zakładach górniczych po uprzednim uregulowaniu zobowiązań wobec gminy przez dotychczasowych właścicieli.**
- P3.4. Rekultywacja obszarów zdegradowanych oraz porządkowanie terenów po likwidowanych obiektach kubaturowych znajdujących się w bardzo złym stanie technicznym z ewentualnym wykorzystaniem robót publicznych.**
- P3.5. Wykorzystanie wyspecjalizowanych instytucji zarządzających do zagospodarowania terenów przemysłowych, w tym powołanie Bytomskiego Parku Przemysłowego.**

K4. TWORZENIE OGÓLNYCH WARUNKÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH PRZYJĘCIE INNOWACYJNYCH DZIAŁALNOŚCI NA TERENACH POPRZEMYSŁOWYCH.

- P4.1. Pakiet działań przywracających wartość użytkową i przyrodniczą terenom przemysłowym w oparciu o środki krajowe i europejskie.**
- P4.2. Dostosowanie infrastruktury terenów przemysłowych do lokalizowania się nowych funkcji i działalności.**
- P4.3. Przedsięwzięcia szkoleniowe dostosowujące kwalifikacje zasobów ludzkich do nowych funkcji i działalności.**

K5. PRZYSTOSOWANIE I UDOSTĘPNIANIE OBIEKTÓW KUBATUROWYCH ZLOKALIZOWANYCH NA TERENACH POPRZEMYSŁOWYCH DO NOWYCH FUNKCJI I DZIAŁALNOŚCI.

- P5.1. Przygotowanie oferty inwestycyjnej udostępniającej obiekty kubaturowe zlokalizowane na obszarach przemysłowych będące w najlepszym stanie technicznym.**
- P5.2. Wskazanie profilu nowych działalności w obiektach kubaturowych zlokalizowanych na obszarach przemysłowych.**
- P5.3. Wykonanie niezbędnych prac adaptacyjno-modernizacyjnych dostosowujących obiekty kubaturowe do nowych funkcji i działalności z wykorzystaniem środków europejskich i krajowych.**

K6. ZWIĘKSZANIE ZAINTERESOWANIA INWESTORÓW TERENAMI POPRZEMYSŁOWYMI MIASTA.

- P6.1. Stworzenie systemu zachęt do inwestowania na terenach przemysłowych.**
- P6.2. Promocja możliwości inwestowania na terenach przemysłowych Bytomia.**

DZIAŁANIA NA RZECZ POLEPSZANIA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ POPRZEMYSŁOWYCH TERENÓW I OBIEKTÓW KUBATUROWYCH .

- P7.1. Opracowanie studium komunikacyjnego służącego poprawie dostępności terenów przemysłowych.**
- P7.2. Pakiet projektów komunikacyjnych poprawiających parametry dróg wewnętrznych i dróg dojazdowych łączących tereny przemysłowe z głównymi trasami transportowymi miasta i Aglomeracji Górnośląskiej z wykorzystaniem środków europejskich i krajowych.**
- P7.3. Budowa nowych odcinków dróg wewnętrznych na terenach przemysłowych.**

Drugim celem operacyjnym rewitalizacji terenów przemysłowych w Bytomiu jest cel CO2 „Nowe działalności, nowe firmy i nowe miejsca pracy na terenach przemysłowych Bytomia”. Dla realizacji tego celu podjęte zostaną dwa kierunki działań K8 i K9.

K7. SZYBKA I KOMPLEKSOWA ADAPTACJA OBIEKTÓW ZLOKALIZOWANYCH NA TERENACH POPRZEMYSŁOWYCH .

- P8.1. Szybkie instalowanie nowych funkcji i działalności w obiektach kubaturowych będących w najlepszym stanie technicznym.**
- P8.2. Zintegrowane zagospodarowanie obiektów kubaturowych wraz z przyległymi terenami, możliwych do wykorzystania pod nowe funkcje i działalności.**

K8. PRZYCIĄGNIĘCIE INNOWACYJNYCH DZIAŁALNOŚCI I INWESTORÓW NA TERENY POPRZEMYSŁOWE .

- P9.1. Wyznaczenie i przygotowanie atrakcyjnych działek inwestycyjnych na obszarach przemysłowych, ze szczególnym uwzględnieniem inwestorów potrzebujących tereny o dużych powierzchniach.**

Lista projektów:

- P. 3.2.1. Rozbiórki obiektów na terenach byłych kopalń „Szombierki” i „Miechowice”*
- P. 3.2.2. Uporządkowanie terenu wraz z rozbiórką obiektów na obszarze Pól Szombierskich*

P. 3.2.3. Rozbiórki obiektów na terenie byłej Huty „Bobrek”

P. 3.4.1. Rekultywacja terenów przemysłowych (projekt zintegrowany)

P. 3.4.2. Wykonanie rekultywacji osadników przy acetylenowni na terenie byłej Huty „Bobrek”

P. 4.2.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej na terenach przemysłowych (projekt zintegrowany)

P. 4.2.2. Budowa wiaduktu – przedłużenie ulicy Chrzanowskiego wraz z przebudową ulicy Zabrzańskiej i sporządzenie dokumentacji projektowej

P. 7.2.1. Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej wraz z koniecznymi parkingami, zatokami, chodnikami, wjazdami i ogrodzeniami na terenach przemysłowych

P. 8.2.1. Remonty obiektów kubaturowych na terenach przemysłowych (projekt zintegrowany)

6.3 CEL OPERACYJNY, SPECYFICZNY KIERUNEK DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA DLA TERENU PO BYŁEJ KWK „SZOMBIERKI”

Cel operacyjny rewitalizacji terenu po byłej KWK „Szombierki” brzmi „Warunki sprzyjające ukształtowaniu preferowanego profilu produkcyjno-usługowego na terenie po byłej KWK „Szombierki”.

K1. KRYSTALIZACJA NOWEJ FUNKCJI PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ I KOMUNIKACYJNEJ NA TERENIE PO BYŁEJ KWK „SZOMBIERKI”.

- P1.1. Adaptacja nadszybia „Szybu Krystyna” wraz z otoczeniem dla nowych funkcji i działalności.**
- P1.2. Rozwijanie funkcji usługowo-rekreacyjnej i rozrywkowej.**
- P1.3. Ukształtowanie nowego układu komunikacyjnego w rejonie ulicy Zabrzańskiej.**
- P1.4. Przystosowanie obiektów zabytkowych do nowych funkcji.**

Lista projektów:

PS/Sz. 1.1.1. Adaptacja budynku nadszybia „Szybu Krystyna”

PS/Sz. 1.4.1. Adaptacja budynku księgowości (DKF) byłej KWK „Szombierki”

6.4 CEL OPERACYJNY, SPECYFICZNY KIERUNEK DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA DLA TERENU PO BYŁEJ KWK „POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH”

Dla terenu po byłej KWK „Powstańców Śląskich” został sformułowany następujący cel operacyjny „Wielofunkcyjny rozwój terenu po byłej KWK „Powstańców Śląskich” przy wykorzystaniu dogodnego położenia komunikacyjnego”.

K1. ROZWIJANIE NOWYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH NIEKONFLIKTOWYCH Z FUNKCJĄ MIESZKANIOWĄ I OCHRONĄ ŚRODOWISKA.

- P1.1. Przebudowa istniejącego układu drogowego wraz z infrastrukturą dla zapewnienia szybkiego połączenia z autostradą A1 i węzłem kolejowym w Tarnowskich Górach.**
- P1.2. Udostępnienie nowych terenów pod działalność gospodarczą.**
- P1.3. Rozwój funkcji logistycznych w oparciu o bliskość planowanej autostrady A1 i węzła kolejowego w Tarnowskich Górach.**

6.5 CEL OPERACYJNY, SPECYFICZNY KIERUNEK DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA DLA TERENU PO BYŁEJ KWK „MIECHOWICE”

Dla terenu po byłej KWK „Miechowice” przyjęto cel operacyjny „Korzystne warunki dla współzależnego rozwoju funkcji mieszkaniowej, wytwórczej i usługowej”.

K1. ROZWÓJ NOWYCH DZIAŁALNOŚCI WYTWÓRCZYCH I USŁUGOWYCH W POWIĄZANIU Z FUNKCJĄ MIESZKANIOWĄ.

- P1.1. Likwidacja zbędnych obiektów kubaturowych.**
- P1.2. Uzupełnienie istniejącej infrastruktury o sieć gazową.**
- P1.3. Skomunikowanie terenu przemysłowego po byłej KWK „Miechowice” z ulicą Dolnośląską.**
- P1.4. Rozwój nowych funkcji usługowych, w tym integrujących społeczność lokalną w związku z realizacją inwestycji mieszkaniowych.**

6.6. CEL OPERACYJNY, SPECYFICZNY KIERUNEK DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA DLA TERENU PRZY UL. KRZYŻOWEJ

Dla nieużytkowanego i zdegradowanego działalnością górniczą terenu przemysłowego w Łagiewnikach przyjęto cel operacyjny „Wykorzystanie walorów terenu i jego usytuowania dla rozwoju funkcji sportowo – rekreacyjnych”.

K1. ROZWIJANIE NOWYCH FUNKCJI SPRZYJAJĄCYCH BUDOWIE NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY SPORTOWO – REKREACYJNEJ.

P1.1. Udostępnienie terenu pod budowę infrastruktury sportowo – rekreacyjnej

P1.2. Przebudowa istniejącej infrastruktury drogowej

Lista projektów:

PS/Ł. 1.1.1. Budowa hali sportowej na terenach pogórnich w Bytomiu

6.7 WSKAŹNIKI EWALUACJI I MONITORINGU DLA PODPROGRAMU REWITALIZACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH W BYTOMIU

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji, podobnie jak dla Podprogramu Rewitalizacji Społeczno-Gospodarczej Obszarów Miejskich Bytomia, zostały zidentyfikowane na podstawie opcji oraz kierunków działań odnoszących się do rewitalizacji terenów przemysłowych. Stworzenie zbioru wskaźników ewaluacji zostało ukierunkowane na sformułowanie założeń niezbędnych dla dokonania pomiaru zgodności i efektywności podejmowanych projektów w relacji do zaplanowanych i pożądaných zmian w wyróżnionych obszarach.

6.7.1 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla priorytetów i kierunków działań na terenach przemysłowych Bytomia

Priorytet 1. Racjonalizacja działań na rzecz aktywizacji terenów przemysłowych o największych perspektywach i potencjalnych efektach rozwojowych dla miasta

Projekty realizowane w ramach Priorytetu 1 związane są z działaniami odnoszącymi się do ewaluacji konkurencyjności terenów przemysłowych oraz wsparcia finansowego dla zachowania najbardziej wartościowych i konkurencyjnych terenów tego typu. Listę wskaźników ewaluacji prezentuje poniższa tablica.

Tabela nr 21 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 1: „Racjonalizacja działań na rzecz aktywizacji terenów przemysłowych o największych perspektywach i potencjalnych efektach rozwojowych dla miasta”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K1. Ocena konkurencyjności ofert terenów przemysłowych miasta	• Liczba prac studialnych / badań traktujących problemy oceny konkurencyjności terenów przemysłowych • Powierzchnia terenów o najwyższym poziomie konkurencyjności – możliwych do wykorzystania pod działalność gospodarczą • Liczba obiektów przemysłowych o najwyższym poziomie konkurencyjności – możliwych do wykorzystania pod działalność gospodarczą
K2. Wsparcie finansowe dla zachowania i wykorzystania najbardziej wartościowych i konkurencyjnych terenów przemysłowych miasta	• Liczba / powierzchnia (m², ha) zabezpieczonych terenów przemysłowych • Liczba / powierzchnia (m², ha) zabezpieczonych obiektów przemysłowych • Wielkość pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych (UE, krajowe) przeznaczonych na rewitalizację terenów przemysłowych • Wielkość środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację terenów przemysłowych pochodzących z budżetu miasta • Długość (km) nowo tworzonych / modernizowanych / remontowanych ciągów komunikacyjnych zapewniających dostęp do terenów przemysłowych • Wielkość dofinansowania / wsparcia dla inwestorów pragnących rozpocząć działalność na terenach przemysłowych

Priorytet 2. Przystosowanie właściwości terenów przemysłowych do rozwijania nowych funkcji i działalności

Projekty identyfikowane w ramach Priorytetu 2 obejmują działania otwierające proces rewitalizacji terenów przemysłowych, tworzenie nowych warunków umożliwiających przyjęcie innowacyjnych działalności na terenach przemysłowych. Zbiór wskaźników ewaluacji zaprezentowano w poniższej tablicy.

Tabela nr 22 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 2: „Przystosowanie właściwości terenów przemysłowych do rozwijania nowych funkcji i działalności”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K3. Działania otwierające proces rewitalizacji terenów przemysłowych	• Długość (km) zlikwidowanych zbędnych urządzeń infrastruktury technicznej • Liczba / powierzchnia (m²) wyburzonych obiektów • Powierzchnia „uwolnionych” terenów po wyburzeniach i porządkowaniu terenów przemysłowych • Liczba osób zatrudnionych w ramach prac porządkowych i wyburzeniach • Liczba instytucji zajmujących się zarządzaniem terenami przemysłowymi • Liczba osób zatrudnionych w instytucjach zarządzających zagospodarowaniem terenów przemysłowych
K4. Tworzenie ogólnych warunków umożliwiających przyjęcie innowacyjnych działalności na terenach przemysłowych	• Długość (km) nowo tworzonych / modernizowanych sieci wodociągowych / kanalizacyjnych / energetycznych/ teleinformatycznych/gazowych/ co na terenach przemysłowych • Długość (km) nowo tworzonych / modernizowanych ciągów komunikacyjnych na terenach przemysłowych • Powierzchnia (m², ha) terenów podlegająca rekultywacji • Wielkość pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych (UE, krajowe) przeznaczonych na rewitalizację terenów przemysłowych • Liczba szkoleń / liczba osób biorących udział w szkoleniach / dostosowujących kwalifikacje do nowych funkcji i działalności

Priorytet 3. Stworzenie atrakcyjnej oferty terenów przemysłowych dla inwestorów

Projekty realizowane w ramach Priorytetu 3 związane są z działaniami obejmującymi: szybką i kompleksową adaptację obiektów zlokalizowanych na terenach przemysłowych oraz zwiększenie zainteresowania inwestorów tego rodzaju terenami w mieście. Wskaźniki ewaluacji zaprezentowano w poniższej tablicy.

Tabela nr 23 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 3: „Stworzenie atrakcyjnej oferty terenów przemysłowych dla inwestorów”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K5. Przystosowanie i udostępnienie obiektów kubaturowych zlokalizowanych na terenach przemysłowych do nowych funkcji i działalności	• Liczba opracowanych ofert inwestycyjnych udostępniających obiekty kubaturowe • Liczba badań, opracowań wskazujących profile nowych działalności w obiektach kubaturowych • Powierzchnia (m²) obiektów kubaturowych podlegających pracom adaptacyjno-modernizacyjnym • Wielkość pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych (UE, krajowe) przeznaczonych na prace adaptacyjno - modernizacyjne obiektów kubaturowych
K6. Zwiększanie zainteresowania inwestorów terenami przemysłowymi miasta	• Wielkość dofinansowania przeznaczona dla inwestorów rozpoczynających działalność gospodarczą na terenach przemysłowych • Liczba kanałów komunikacji / promocji oferty inwestycyjnej miasta • Liczba prezentacji, anonsów prasowych, kampanii promocyjnych odnoszących się do możliwości inwestycyjnych w ramach terenów przemysłowych • Liczba nowo zlokalizowanych działalności gospodarczych (w ramach terenów przemysłowych) • Wielkość inwestycji realizowana przez inwestorów • Liczba nowo utworzonych miejsc pracy

Priorytet 4. Rozwój innowacyjnych działalności na terenach przemysłowych

Projekty znajdujące uzasadnienie w ramach Priorytetu 3 ukierunkowane są na działania związane z: przystosowaniem i udostępnieniem obiektów kubaturowych do nowych działalności i funkcji, przyciągnięciem innowacyjnych działalności gospodarczych, polepszenia dostępności komunikacyjnej terenów przemysłowych i obiektów kubaturowych. Wskaźniki ewaluacji zaprezentowano w poniższej tablicy.

Tabela nr 24 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 4: „Rozwój innowacyjnych działalności na terenach przemysłowych”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K7 Działania na rzecz polepszania dostępności komunikacyjnej przemysłowych terenów i obiektów	• Długość nowo tworzonych, zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych łączących tereny

kubaturowych	poprzemysłowe z głównymi trasami komunikacyjnymi • Skrócenie czasu dojazdu do terenów i obiektów przemysłowych • Wielkość pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych (UE, krajowe) przeznaczonych na rewitalizację terenów przemysłowych
K8. Szybka i kompleksowa adaptacja obiektów zlokalizowanych na terenach przemysłowych	• Liczba / powierzchnia (m²) zmodernizowanych obiektów przygotowanych do procesu inwestycyjnego • Powierzchnia (m²) terenów przemysłowych przygotowana do procesu inwestycyjnego • Liczba osób zatrudnionych w ramach nowo powstałych działalności na terenach przemysłowych • Liczba przygotowanych ofert inwestycyjnych
K9. Przyciągnięcie innowacyjnych działalności i inwestorów na tereny przemysłowe	• Liczba kanałów komunikacji / promocji oferty inwestycyjnej miasta • Liczba prezentacji, anonsów prasowych, kampanii promocyjnych odnoszących się do możliwości inwestycyjnych w ramach terenów przemysłowych • Liczba i powierzchnia nowo wybudowanych obiektów • Liczba nowo powstałych przedsiębiorstw produkcyjnych m.in. w branżach: informatycznej, biotechnologicznej, medycznej, optycznej, logistycznej, mass mediów • Wielkość inwestycji realizowanych przez inwestorów zagranicznych • Wielkość inwestycji realizowanych przez inwestorów krajowych • Liczba utworzonych miejsc pracy

6.7.2 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych kierunków działań dla terenów po byłej KWK „Szombierki”

Projekty realizowane w ramach specyficznego kierunku działań dla terenów przemysłowych po byłej KWK „Szombierki” związane są z krystalizacją nowej funkcji produkcyjno – usługowej i komunikacyjnej, w oparciu o obiekty i urządzenia istniejące oraz nowo tworzone. Listę wskaźników ewaluacji prezentuje poniższa tablica.

Tabela nr 25 Wskaźniki ewaluacji dla kierunku działań (KWK Szombierki): „Krystalizacja nowej funkcji produkcyjno – usługowej i komunikacyjnej na terenie po byłej KWK „Szombierki”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K1. Krystalizacja nowej funkcji produkcyjno-usługowej i komunikacyjnej na terenie po byłej KWK „Szombierki”	• Powierzchnia (m²) adaptowana dla nowych funkcji i działalności w ramach „Szybu Krystyna” i w jego otoczeniu • Wielkość środków prywatnych zaangażowanych w prace adaptacyjne w ramach „Szybu Krystyna” i w jego otoczeniu • Długość (km) wyremontowanych / zmodernizowanych / nowo utworzonych sieci infrastrukturalnych w ramach „Szybu Krystyna” i w jego otoczeniu • Długość (km) wyremontowanych / zmodernizowanych / nowo utworzonych sieci infrastrukturalnych na terenie KWK „Szombierki” • Liczba nowopowstałych firm działających na terenie po KWK „Szombierki” • Utworzona liczba miejsc pracy w ramach funkcji: usługowej, rekreacyjnej, rozrywkowej • Powierzchnia (ha) terenów rewitalizowanych pełniących funkcje usługowe, rekreacyjne, rozrywkowe • Długość utworzonych tras rowerowych

6.7.3 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych kierunków działań dla terenów po byłej KWK „Powstańców Śląskich”

Projekty planowane w ramach specyficznego kierunku działań dla terenów przemysłowych po byłej KWK „Powstańców Śląskich” związane są z rozwijaniem działalności gospodarczych nie kolidujących z funkcją mieszkaniową realizowaną na terenach sąsiednich oraz neutralnych z punktu widzenia wymogów środowiska naturalnego. Zbiór wskaźników ewaluacji dla prezentowanych działań prezentuje poniższa tablica.

Tabela nr 26 Wskaźniki ewaluacji dla kierunku działań (KWK Powstańców Śląskich): „Rozwijanie nowych działalności gospodarczych niekonfliktowych z funkcją mieszkaniową i ochroną środowiska”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K1. Rozwijanie nowych działalności gospodarczych, niekonfliktowych z funkcją mieszkaniową i ochroną środowiska	• Liczba przygotowanych ofert inwestycyjnych • Wielkość dofinansowania przewidziana dla inwestorów rozpoczynających działalność w ramach terenów po byłej

	KWK Powstańców Śląskich • Długość (km) nowo tworzonych, zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych (także kolejowych) łączących tereny przemysłowe z głównymi trasami komunikacyjnymi (tranzytowymi) • Liczba / powierzchnia (m²) zmodernizowanych obiektów przygotowanych do procesu inwestycyjnego • Liczba nowo zlokalizowanych firm logistycznych • Liczba nowo utworzonych miejsc pracy • Liczba osób narażonych na hałas powyżej 65 dB • Wielkość zanieczyszczenia powietrza wywołanego przez nowo utworzone firmy, transport samochodowy
--	---

6.7.4 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych kierunków działań dla terenów po byłej KWK „Miechowice”

Projekty realizowane w ramach specyficznego kierunku działań dla terenów przemysłowych po byłej KWK „Miechowice” łączą się z działaniami mającymi na celu rozwój działalności wytwórczych i usługowych w powiązaniu z funkcją mieszkaniową. Poniżej zaprezentowano listę wskaźników ewaluacji.

Tabela nr 27 Wskaźniki ewaluacji dla kierunku działań (KWK Miechowice): „Rozwój nowych działalności wytwórczych i usługowych w powiązaniu z funkcją mieszkaniową”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K1. Rozwój nowych działalności wytwórczych i usługowych w powiązaniu z funkcją mieszkaniową	• Powierzchnia (ha) uwolnionych terenów po zbędnych obiektach kubaturowych • Powierzchnia (ha) terenów rekultywowanych • Długość (km) nowo tworzonej sieci gazowniczej • Liczba przygotowanych ofert inwestycyjnych • Wielkość dofinansowania przewidziana dla inwestorów rozpoczynających działalność w ramach terenów po byłej KWK Miechowice • Długość (km) nowo tworzonych, zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych w dzielnicy

	• Liczba / powierzchnia (m²) zmodernizowanych obiektów przygotowanych do procesu inwestycyjnego • Liczba nowo zlokalizowanych firm produkcyjnych • Liczba nowo powstałych firm usługowych • Liczba nowo utworzonych miejsc pracy • Liczba osób narażonych na hałas powyżej 65 dB • Wielkość zanieczyszczenia powietrza wywołanego przez nowo utworzone firmy, transport samochodowy
--	---

6.7.5 Wskaźniki ewaluacji i monitoringu dla specyficznych kierunków działań dla terenu przy ul. Krzyżowej

Projekty realizowane w ramach specyficznego kierunku działań dla terenu przy ul. Krzyżowej związane są z rozwijaniem nowych funkcji sprzyjających budowie nowoczesnej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. Poniżej zaprezentowano listę wskaźników ewaluacji.

Tabela nr 28 Wskaźniki ewaluacji dla kierunku działania (ul. Krzyżowa): „Rozwijanie nowych funkcji sprzyjających budowie nowoczesnej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K1. Rozwijanie nowych funkcji sprzyjających budowie nowoczesnej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej	• Powierzchnia (ha) zrewitalizowanego terenu • Powierzchnia (ha) terenów rewitalizowanych przeznaczonych na małą infrastrukturę • Powierzchnia (m²) usługowa na zrewitalizowanym terenie • Powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana • Liczba miejsc na widowni • Liczba miejsc parkingowych • Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym • Liczba nowych przedsiębiorstw • Liczba utrzymanych miejsc pracy (w okresie 2 lat) • Liczba utrzymanych punktów usługowych (w okresie 2 lat)

VII. PODPROGRAM REWITALIZACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ OBSZARU MIEJSKO-PRZEMYSŁOWEGO BOBRKA

7.1 CEL STRATEGICZNY, SPECYFICZNE PRIORYTETY I KIERUNKI DZIAŁAŃ NA MIEJSKO-PRZEMYSŁOWYM OBSZARZE BOBRKA

Celem strategicznym rewitalizacji obszaru miejskiego dzielnicy Bobrek-Karb i terenu poprzemysłowego po byłej Hucie Bobrek jest **„Bobrek-Karb obszarem głębokiej i szybkiej transformacji społeczno-gospodarczej”**. Sytuacja obszaru Bobrka wskazuje na konieczność realizowania na jego obszarze strategii odbudowy ekonomicznej i kulturalnej. Jest to strategia zintegrowana zawierająca generalne rozwiązania zaproponowane dla obszarów miejskich i terenów poprzemysłowych oraz dwa priorytety specyficzne wraz z zawierającymi się w nich kierunkami i przedsięwzięciami.

PRIORYTET 1:

PARAFIA I SZKOŁA JAKO OŚRODKI INTEGRACJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

- K.1. Wyrównanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży
- K.2. Rola Parafii i szkoły w życiu dzielnicy

PRIORYTET 2:

REGENERACJA GOSPODARCZA I ARCHITEKTONICZNA DZIELNICY BOBREK-KARB

- K.3. Podniesienie atrakcyjności dzielnicy Bobrek-Karb dla mieszkańców i inwestorów.
- K.4. Wykorzystanie terenów i infrastruktury poprzemysłowej po byłej Hucie Bobrek.

7.2 CEL OPERACYJNY I SPECYFICZNE PRZEDSIĘWZIĘCIA DLA BOBRKA

Dla dzielnicy Bobrek-Karb zostały sformułowane dwa cele operacyjne. Cel operacyjny CO1 brzmi **„Mieszkańcy Bobrka odpowiedzialni za przyszłość swoją i swojej dzielnicy”**. Cel ten zostanie osiągnięty dzięki uruchomieniu dwóch kierunków działań K1 i K2.

K.1. WYRÓWNANIE SZANS EDUKACYJNYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY.

- P1.1. Modernizacja i remonty budynków szkolnych wraz z otoczeniem.**
- P1.2. Przygotowanie programów edukacyjnych wraz z zapleczem instytucjonalnym.**
- P1.3. Organizacja zajęć pozaszkolnych i kółek zainteresowań.**
- P1.4. Organizowanie doradztwa psychologiczno-pedagogicznego dla rodziców i dzieci.**

K.2. ROLA PARAFII I SZKOŁY W ŻYCIU DZIELNICY.

- P2.1. Działalność charytatywna, kulturalna i rekreacyjna parafii.**
- P2.2. Organizacja grup wsparcia.**

Celem operacyjnym CO2 dla dzielnicy Bobrek-Karb jest „**Akceptowane społecznie warunki pracy i życia w dzielnicy Bobrek-Karb**”. Cel będzie osiągany poprzez realizację dwóch kierunków działań K3 i K4.

K.3. PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI DZIELNICY BOBREK-KARB DLA MIESZKAŃCÓW I INWESTORÓW.

- P3.1. Organizacja imprez integrujących mieszkańców Bobrka.**
- P3.2. Oferta inwestycyjna dla nowych rodzajów działalności gospodarczej przy wykorzystaniu funduszy europejskich.**
- P3.3. Przygotowanie projektów w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami i układu komunikacyjnego do finansowania z funduszy unijnych.**
- P3.4. Śląskie osiedle robotnicze – Bobrek-Karb - renowacja zabytkowej zabudowy mieszkaniowej pochodzącej z końca XIXw. i początku XXw.**

K.4. WYKORZYSTANIE TERENÓW I INFRASTRUKTURY POPRZEMYSŁOWEJ PO BYLEJ HUCIE BOBREK.

- P4.1. Rozpoznanie i ocena przydatności terenów po byłej Hucie Bobrek.**
- P4.2. Rekultywacja terenów nie nadających się pod nowe funkcje i działalności.**
- P4.3. Opracowanie koncepcji programowo – przestrzennej ponownego wykorzystania terenów po byłej Hucie Bobrek.**
- P4.4. Przygotowanie oferty inwestycyjnej i ustalenie zasad obrotu nieruchomościami po byłej Hucie Bobrek.**

Lista projektów:

PS/B. 3.4.1. Remont i modernizacja pilotażowego zespołu trzech budynków mieszkalnych kolonii robotniczej wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej

PS/B. 4.3.1. Opracowanie koncepcji programowo – przestrzennej wraz ze Studium wykonalności dla zagospodarowania terenów po byłej Hucie Bobrek

7.3 WSKAŹNIKI EWALUACJI I MONITORINGU DLA SPECYFICZNYCH PRIORYTETÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ NA MIEJSKO-PRZEMYSŁOWYM OBSZARZE BOBRKA

Priorytet 1. Parafia i szkoła jako ośrodki integracji społeczności lokalnej

Projekty realizowane w ramach Priorytetu 1 dla obszaru Bobrek obejmują działania związane z tworzeniem warunków umożliwiających wyrównanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz wzmocnienia roli Parafii i szkoły w życiu dzielnicy. Listę wskaźników ewaluacji prezentuje poniższa tablica.

Tabela nr 29 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 1 (Bobrek): „Parafia i szkoła jako ośrodki integracji społeczności lokalnej”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K1. Wyrównanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	• Liczba imprez społecznych organizowanych dla dzieci i młodzieży • Liczba nowo powstałych kół zainteresowań • Liczba uczniów biorących czynny udział w pracach kół zainteresowań • Liczba nowo powstałych sekcji sportowych • Liczba uczniów biorących czynny udział

	w działalności sekcji sportowych • Liczba stypendiów socjalnych wypłacanych dzieciom i młodzieży w Bobrku • Liczba stypendiów naukowych wypłacanych dzieciom i młodzieży w Bobrku • Absencja uczniów na zajęciach edukacyjnych • Średnia ocen • Liczba dzieci i młodzieży podejmujących naukę w szkołach średnich • Liczba nowych zestawów komputerowych • Liczba zestawów komputerowych podłączonych do sieci Internet • Liczba godzin nauczania języków obcych
K2. Rola Parafii i szkoły w życiu rodziny	• Liczba wyjazdów rekreacyjnych, integracyjnych organizowanych dla mieszkańców dzielnicy • Wielkość pomocy charytatywnej udzielonej mieszkańcom dzielnicy • Liczba osób korzystających z pomocy charytatywnej • Liczba oddolnych inicjatyw integrujących lokalną społeczność • Liczba oraz liczebność lokalnych grup działań / lokalnych grup wsparcia • Liczba konkursów, wystaw, spotkań, • Liczba firm partycypujących w kosztach realizacji projektów integrujących społeczność lokalną

Priorytet 2. Regeneracja gospodarcza i architektoniczna dzielnicy Bobrek-Karb

Projekty przewidywane w ramach Priorytetu 1 dla obszaru Bobrka obejmują działania związane z kreowaniem warunków sprzyjających podnoszeniu atrakcyjności dzielnicy dla jej mieszkańców i inwestorów. Zbiór wskaźników ewaluacji prezentuje poniższa tablica.

Tabela nr 30 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 2 (Bobrek): „Regeneracja gospodarcza i architektoniczna dzielnicy Bobrek-Karb”

Kierunek realizacji priorytetu	Wskaźniki
K3. Podniesienie atrakcyjności dzielnicy Bobrek-Karb dla mieszkańców i inwestorów	• Powierzchnia terenów udostępnionych pod działalność gospodarczą • Liczba ofert inwestycyjnych • Wielkość pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych (UE, krajowe)

	przeznaczonych na rewitalizację • Liczba nowo powstałych przedsiębiorstw • Liczba nowo utworzonych miejsc pracy • Długość nowo tworzonej, modernizowanej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej • Długość nowotworzonych / modernizowanych / remontowanych ciągów komunikacyjnych • Wielkość odzyskanych odpadów nadających się do powtórnego wykorzystania • Ilość projektów selektywnej zbiórki odpadów • Liczba / powierzchnia zmodernizowanych lokali mieszkalnych • Liczba / powierzchnia obiektów mieszkalnych – zabytkowych podlegających renowacji
K4. Wykorzystanie terenów i infrastruktury przemysłowej po byłej Hucie Bobrek	• Liczba studiów, analiz, opracowań ukierunkowanych na rozpoznanie, ocenę, wykorzystanie terenów po byłej Hucie Bobrek • Powierzchnia (ha) terenów podlegających rekultywacji • Liczba przygotowanych ofert inwestycyjnych • Powierzchnia (m² / ha) terenu / obiektów po byłej Hucie Bobrek adaptowanych pod nowe funkcje • Wielkość generowanych środków finansowych (UE, krajowe, prywatne, gminne) przeznaczonych na prace adaptacyjne i rekultywację • Liczba nowo lokalizowanych firm na terenach po byłej Hucie Bobrek • Liczba stworzonych miejsc pracy

VIII. PLAN FINANSOWY REALIZACJI REWITALIZACJI NA LATA 2004 - 2008

Indykatywna tablica finansowa realizacji "Programu rewitalizacji..." w latach 2004 - 2008

w tys. zł

Nr Projektu	Nazwa projektu	Źródła finansowania						
		Razem	Sektor publiczny					Sektor prywatny
			Razem	Fundusze strukturalne	Budżet państwa	Samorząd terytorialny / BPP	Inne publiczne	
Podprogram rewitalizacji społeczno - gospodarczej obszarów miejskich w Bytomiu								
P. 1.4.1.	Adaptacja budynku na potrzeby Politechniki Śląskiej w Bytomiu	4 504,50	4 504,50	3 378,40	450,40	675,70		
P. 1.4.2.	Adaptacja budynku na potrzeby kształcenia studentów Wyższej Szkoły Humanistyczno – Ekonomicznej w Bytomiu	8 000,00	6 800,00	6 000,00	800,00			1 200,00
P. 8.1.1.	Remont i modernizacja budynków mieszkalno - usługowych położonych przy Rynku nr 20, 21, 26	6 747,78	6 747,78			3 373,89	3 373,89	
P. 8.1.2.	Remont i modernizacja budynków mieszkalno – usługowych położonych przy Rynku 11 i ul. Podgórnej 9, 10	2 900,00	2 900,00	2 175,00	290,00	435,00		
P. 8.1.3.	Remont i modernizacja kwartału zabudowy pomiędzy ul. Jainty, Piastów Bytomskich, Gliwicką - budynki mieszkalno - usługowe przy ul. Gliwickiej 8, 10	384,00	384,00	289,00	38,00	57,00		
P. 8.1.4.	Remont i modernizacja kwartału zabudowy pomiędzy ul. Jainty, Piastów Bytomskich, Gliwicką - budynki mieszkalno - usługowe przy ul. Jainty nr 9, 11, 13	650,00	650,00	488,00	65,00	97,00		
P. 8.1.5.	Remont i modernizacja kwartału zabudowy pomiędzy ul. Jainty, Piastów Bytomskich, Gliwicką - budynki mieszkalno - usługowe przy ul. Piastów Bytomskich nr 11, 13	490,00	490,00	368,00	49,00	73,00		
P. 8.1.6.	Remont i modernizacja budynków mieszkalno – usługowych przy ul. Jainty nr 8, 18	3 220,00	3 220,00	2 415,00	322,00	483,00		
P. 8.1.7.	Remont i modernizacja budynków mieszkalno- usługowych przy ul. Gliwickiej 27-29 i Piastów Bytomskich 3-5 **	964,00	964,00	723,00	96,40		144,60	
P. 8.1.8.	Remont i modernizacja budynku mieszkalno - usługowego przy ul. Strażackiej 8**	1 194,00	1 194,00	895,50	119,40		179,10	
P. 8.4.1.	Sanacja zabudowy o bardzo złym stanie technicznym na obszarze rewitalizowanym	100,00	100,00	75,00	9,00	16,00		
P. 8.4.2.	Rewaloryzacja, adaptacja przestrzenna i modernizacja budynku wraz z otoczeniem Komendy Miejskiej Policji w Bytomiu przy ul. Powstańców Warszawskich 74***	2 800,00	2 800,00	2 100,00	280,00		420,00	
P. 8.4.3.	Rewaloryzacja, adaptacja przestrzenna i modernizacja budynku wraz z otoczeniem Komisariatu II Policji w Bytomiu przy ul. Chrzanowskiego 1a***	820,00	820,00	615,00	82,00		123,00	
P. 8.4.4.	Rewaloryzacja, adaptacja przestrzenna i modernizacja budynku wraz z otoczeniem Komisariatu III Policji w Bytomiu przy ul. Rostka 14***	1 700,00	1 700,00	1 275,00	170,00		255,00	
P. 9.1.1.	Remont i modernizacja Placu Grunwaldzkiego	300,00	300,00	225,00	30,00	45,00		
P. 9.1.2.	Remont i modernizacja wnętrz kwartałów zabudowy pomiędzy ul. Szymanowskiego, Józefczaka, Krawiecką, Rynkiem wraz z dokumentacją projektową	600,00	600,00	450,00	60,00	90,00		
P. 9.1.3.	Remont i modernizacja kwartału zabudowy pomiędzy ul. Jainty, Piastów Bytomskich, Gliwicką - ul. Zaulek i wnętrze kwartału wraz z dokumentacją projektową	500,00	500,00	375,00	50,00	75,00		
P. 9.1.4.	Rewitalizacja kwartału pomiędzy ulicami Jainty, Kwietniewskiego, Webera i Browarnianej w Bytomiu – II, III i IV etap	82 873,00	26 933,70	26 933,70				55 939,30
PS/S. 1.2.1.	Rewitalizacja gmachu głównego Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bytomiu	4 000,00	4 000,00	3 000,00	400,00	600,00		
PS/S. 1.2.2.	Rewitalizacja budynku Bytomskiego Centrum Kultury	1 200,00	1 200,00	900,00	120,00	180,00		

Indykatywna tablica finansowa realizacji "Programu rewitalizacji..." w latach 2004 - 2008

w tys. zł

Nr Projektu	Nazwa projektu	Źródła finansowania						
		Razem	Sektor publiczny					Sektor prywatny
			Razem	Fundusze strukturalne	Budżet państwa	Samorząd terytorialny / BPP	Inne publiczne	
PS/S. 1.2.3	Remont-modernizacja gmachu głównego Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu****	1 364,46	1 364,46	1 023,34	136,45	204,67		
PS/K. 1.1.1.	Remont, rozbudowa oraz przebudowa infrastruktury drogowej i technicznej Kolonii Zgorzelec wraz z wykonaniem dokumentacji projektowej	800,00	800,00	563,00	75,00	162,00		
PS/K. 1.2.1.	Remont i modernizacja budynków mieszkalnych Kolonii Zgorzelec nr 6, 7, 8, 15	1 600,00	1 600,00	1 162,50	155,00	282,50		
PS/K. 1.2.2.	Remont i modernizacja budynków mieszkalnych Kolonii Zgorzelec nr 16, 27, 28	1 080,00	1 080,00	900,00	72,00	108,00		
PS/K. 1.2.3.	Remont i modernizacja budynków mieszkalnych Kolonii Zgorzelec nr 32, 33, 34, 37	1 600,00	1 600,00	1 162,50	155,00	282,50		
PS/K. 1.2.4.	Remont i przebudowa wnętrz urbanistycznych Kolonii Zgorzelec wraz z dokumentacją projektową	200,00	200,00	113,00	15,00	72,00		
PS/K. 1.2.5.	Sanacja zabudowy o bardzo złym stanie technicznym na obszarze rewitalizowanym	150,00	150,00	114,00	15,00	21,00		
RAZEM PODPROGRAM		130 741,74	73 602,44	57 718,94	4 054,65	7 333,26	4 495,59	57 139,30
Podprogram rewitalizacji społeczno - gospodarczej terenów poprzemysłowych w Bytomiu								
P. 3.2.1.	Rozbiórki obiektów na terenach byłych kopalń "Szombierki" i "Miechowice"	2 102,00	2 102,00	1 577,00	262,50	262,50		
P. 3.2.2.	Uporządkowanie terenu wraz z rozbiórką obiektów na obszarze Pól Szombierskich	1 000,00	1 000,00	750,00	100,00	150,00		
P. 3.2.3.	Rozbiórki obiektów na terenie byłej Huty "Bobrek"*	11 200,00	11 200,00	8 401,00	1 120,00	1 679,00		
P. 3.4.1.	Rekultywacja terenów poprzemysłowych (projekt zintegrowany)	13 098,00	13 098,00	9 824,00	1 637,00	1 637,00		
P. 3.4.2.	Wykonanie rekultywacji osadników przy acetylenowni na terenie byłej Huty "Bobrek"*	5 500,00	5 500,00	4 125,00	550,00	825,00		
P. 4.2.1.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej na terenach poprzemysłowych (projekt zintegrowany)	6 500,00	6 500,00	4 875,00	812,50	812,50		
P. 4.2.2.	Budowa wiaduktu - przedłużenie ulicy Chrzanowskiego wraz z przebudową ulicy Zabrzeńskiej i sporządzenie dokumentacji projektowej	36 043,00	36 043,00	27 032,00		9 011,00		
P. 7.2.1.	Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej wraz z koniecznymi parkingami, zatokami, chodnikami, wjazdami i ogrodzeniami na terenach poprzemysłowych (projekt zintegrowany)	12 447,00	12 447,00	9 335,00	1 556,00	1 556,00		
P. 8.2.1.	Remonty obiektów kubaturowych na terenach poprzemysłowych (projekt zintegrowany)	7 061,80	7 061,80	5 296,40	882,70	882,70		

Indykatywna tablica finansowa realizacji "Programu rewitalizacji..." w latach 2004 - 2008

w tys. zł

Nr Projektu	Nazwa projektu	Źródła finansowania						
		Razem	Sektor publiczny					Sektor prywatny
			Razem	Fundusze strukturalne	Budżet państwa	Samorząd terytorialny / BPP	Inne publiczne	
PS/Sz. 1.1.1.	Adaptacja budynku nadszymbia "Szybu Krystyna"	20 000,00	20 000,00	15 000,00	2 500,00	2 500,00		
PS/Sz. 1.4.1.	Adaptacja budynku księgowości (DKF) byłej KWK "Szombierki"	655,00	655,00	491,00	82,00	82,00		
PS/Ł. 1.1.1.	Budowa hali sportowej na terenach pogórnich w Bytomiu	30 500,00	30 500,00	22 875,00	3 050,00	4 575,00		
RAZEM PODPROGRAM		146 106,80	146 106,80	109 581,40	12 552,70	23 972,70	0,00	0,00
Podprogram rewitalizacji społeczno - gospodarczej obszaru miejsko - przemysłowego Bobrek								
PS/B. 3.4.1.	Remont i modernizacja pilotażowego zespołu trzech budynków mieszkalnych kolonii robotniczej wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej	1 500,00	1 500,00	1 125,00	150,00	225,00		
PS/B. 4.3.1.	Opracowanie koncepcji programowo - przestrzennej wraz ze Studium wykonalności dla zagospodarowania terenów po byłej Hucie "Bobrek"	100,00	100,00			100,00		
RAZEM PODPROGRAM		1 600,00	1 600,00	1 125,00	150,00	325,00	0,00	0,00
RAZEM		278 448,54	221 309,24	168 425,34	16 757,35	31 630,96	4 495,59	57 139,30

* Możliwość pozyskania środków pomocowych istnieje w przypadku uzyskania prawa do dysponowania nieruchomościami przez samorząd terytorialny lub Bytomski Park Przemysłowy. W innym przypadku 100% kosztów projektu ponosi sektor prywatny.

** Kwota zapisana w rubryce Inne publiczne pochodzić będzie ze środków Spółdzielni Mieszkaniowej „Centrum” w Bytomiu.

*** Kwota zapisana w rubryce Inne publiczne pochodzić będzie ze środków Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

**** Kwota zapisana w rubryce Samorząd Terytorialny pochodzić będzie ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

IX. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I EWALUACJI

Proces implementacji „Programu rewitalizacji społeczno – ekonomicznej wybranych obszarów miejskich i terenów poprzemysłowych dla Gminy Bytom na lata 2004-2015” powinien uwzględniać następujące zasady wdrażania:

- **Partycypacja lokalnych społeczności i sektora biznesu** – następująca między innymi w aspektach związanych z identyfikacją, wyborem i zarządzaniem szczegółowymi rozwiązaniami przyjmującymi formy projektów. Podejście partycypacyjne w procesie rewitalizacji społeczno-gospodarczej miasta zakłada aktywne uczestnictwo środowisk lokalnych, firm, instytucji, grup nieformalnych, organizacji pozarządowych, jak również podmiotów zewnętrznych (instytucje regionalne, krajowe, międzynarodowe). Podstawowa korzyść podejścia partycypacyjnego wiąże się ze skutecznym dopasowaniem realizowanych projektów do potrzeb społeczności lokalnych oraz zapewnia niezbędne ich zaangażowanie w proces wdrożenia programu. Partycypacja może polegać m.in. na tworzeniu lokalnych grup działań, inicjowaniu współpracy pomiędzy organizacjami o charakterze społecznym i gospodarczym. Niskie zaangażowanie szerokiego grona partnerów w procesie wdrażania programu może przejawiać się w braku podmiotowości procesu rewitalizacji, niezrozumieniu jej celów, niedostrzeganiu korzyści, narzucaniu rozwiązań, wreszcie w braku rozpoznania rzeczywistych potrzeb mieszkańców i sektora biznesu.
- **Zintegrowane i uproszczone podejście do zagadnień zarządzania projektami rewitalizacyjnymi** – zasada znajduje zastosowanie zarówno na etapie identyfikacji, jak i realizacji projektów. Wykorzystanie kompleksowego podejścia w dziedzinie zarządzania projektami przy równoczesnej dbałości o jego społeczne zrozumienie i akceptację, sprzyja zapewnieniu wysokiej efektywności procesu podejmowania decyzji oraz minimalizacji zaangażowania administracji, przyspieszając proces pożądanych zmian. Zintegrowane zarządzanie przedsięwzięciami powinno zostać połączone z tworzeniem elastycznych struktur / organizacji wyspecjalizowanych w zakresie zarządzania zadaniami, związanymi m.in. z pozyskiwaniem zewnętrznych źródeł finansowania oraz zachęcaniem partnerów do aktywnego współdziałania.
- **Silna koordynacja** – budowanie długookresowego i skutecznego partnerstwa oznacza konieczność zapewnienia koordynacji wielu uczestników procesu wdrażania programu. Realizacja partnerskich projektów wiąże się ze współpracą wielu decydentów, środowisk i aktorów życia lokalnego. Koordynacja powinna zostać ukierunkowana na realizację struktur organizacyjnych zapewniających szybki przepływ informacji, dobór efektywnych kanałów i środków komunikacji, adekwatny podział funkcji i zakresu odpowiedzialności.
- **Przewodnictwo liderów w bieżącym zarządzaniu projektami i wdrożeniem całego programu** – jakość przywództwa menedżerów projektów oraz osób odpowiedzialnych za realizację programu jest determinowana m.in. przez: angażowanie osób o silnej motywacji i zdolnościach kierowniczych, komunikatywnych, przedsiębiorczych. Zapewnienie przywództwa na poziomie operacyjnym i strategicznym sprzyja: lepszej koordynacji działań, szybkiemu rozwiązywaniu konfliktów, przyspieszeniu procesu wdrażania Programu, utożsamianiu się uczestników procesu wdrażania Programu z jego ostatecznymi efektami.

W aspekcie organizacyjnym proces wdrażania „Programu rewitalizacji...” może zostać oparty na jednej z poniżej proponowanych struktur zarządzania:

- zarządzanie programem pozostaje w gestii jednostek organizacyjnych Gminy przy partycypacji społeczności lokalnej oraz sektora biznesu;

- zarządzanie programem opiera się o wspólne porozumienia zawierane pomiędzy Gminą a instytucjami lokalnymi, regionalnymi, krajowymi, zagranicznymi, społecznością lokalną oraz sektorem biznesu na rzecz realizacji poszczególnych projektów rewitalizacji;
- zarządzanie programem zostaje powierzone nowo tworzonej /-ym/ instytucji /-om/ zewnętrznej tworzonej przez Gminę (przy współudziale partnerów) zatrudniającej grupy menedżerów projektów związanych z różnymi branżami i sektorami.

Ostateczny wybór struktury wdrożenia Programu jest uzależniony od poziomu kompetencji i umiejętności administracji lokalnej, doświadczeń w realizacji podobnych programów, stopnia zaangażowania partnerów.

Monitoring i ewaluacja wdrażania „Programu rewitalizacji...” oparte będą o wypracowany system mierzalnych wskaźników realizacji poszczególnych projektów. System monitoringu i ewaluacji obejmuje swoim zakresem:

- wypracowanie wskaźników monitoringu i ewaluacji;
- zebranie danych rzeczowych i finansowych;
- uporządkowanie i analizę zebranych danych;
- interpretację wskaźników monitoringu i ewaluacji;
- ocenę stopnia zaawansowania realizacji programu.

Podstawę systemu monitoringu i ewaluacji realizacji niniejszego programu stanowi zbiór wskaźników określanych każdorazowo dla poszczególnych projektów, na który składają się:

- **wskaźniki produktów**, związane z konkretnymi efektami realizacji danego projektu; opisują wszystkie te produkty i usługi, które otrzymywane są w trakcie realizacji projektu; mierzone są w jednostkach fizycznych lub finansowych (np. długość wybudowanej drogi; liczba MŚP, które uzyskały pomoc doradczą, średnia wielkość wsparcia finansowego);
- **wskaźniki rezultatów**, związane z identyfikacją i oceną natychmiastowych efektów wynikających z realizacji kierunków i uruchamianych w ich ramach projektów; efekty te rozpatrywane są z punktu widzenia ich bezpośrednich beneficjentów; takie wskaźniki mogą przybierać formę wskaźników fizycznych (skrócenie czasu podróży, zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza) lub finansowych (zmniejszenie kosztów transportu);
- **wskaźniki oddziaływania**, związane z identyfikacją i oceną konsekwencji wdrażanego programu wykraczających poza natychmiastowe efekty odczuwane przez beneficjentów bezpośrednich; konsekwencje te rozpatruje się w szerszej skali czasowej (efekty długookresowe) i bardziej rozlegle zarysowanym kontekście społecznym (beneficjenci pośredni); przykładami wskaźników mogą być np. wielkość natężenia ruchu w rok po oddaniu drogi do użytku, ilość nowych miejsc pracy stworzonych 12 miesięcy po zakończeniu projektu.

SPIS MAP

<i>Mapa nr 1</i>	<i>Granice i powierzchnia miasta Bytomia</i>	<i>7</i>
------------------	--	----------

SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres nr 1</i>	<i>Struktura gruntów w Bytomiu w 2003 roku według sposobu użytkowania.....</i>	<i>8</i>
<i>Wykres nr 2</i>	<i>Struktura gruntów w Bytomiu w 2003 roku według form własności</i>	<i>8</i>

SPIS TABEL

<i>Tabela nr 1</i>	<i>Struktura gruntów w Bytomiu według form własności w latach 2002 – 2003.....</i>	<i>8</i>
<i>Tabela nr 2</i>	<i>Zasoby mieszkaniowe w Bytomiu w 2003 roku.....</i>	<i>14</i>
<i>Tabela nr 3</i>	<i>Podstawowe parametry dot. sieci ciepłowniczej PEC Sp. z o.o. w Bytomiu</i>	<i>15</i>
<i>Tabela nr 4</i>	<i>Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu w systemie REGON w latach 2002-2003</i>	<i>17</i>
<i>Tabela nr 5</i>	<i>Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia w 2003 roku</i>	<i>18</i>
<i>Tabela nr 6</i>	<i>Pracujący w sektorze przemysłu i budownictwa w latach 2001 – 2002</i>	<i>19</i>
<i>Tabela nr 7</i>	<i>Wskaźnik przyrostu naturalnego w Bytomiu w latach 1980 – 2002</i>	<i>20</i>
<i>Tabela nr 8</i>	<i>Saldo migracji stałych mieszkańców Bytomia w latach 1990 – 2003.....</i>	<i>20</i>
<i>Tabela nr 9</i>	<i>Porównanie liczebności i struktury ekonomicznych grup mieszkańców Bytomia</i>	<i>21</i>
<i>Tabela nr 10</i>	<i>Struktura wykształcenia mieszkańców Bytomia według spisów powszechnych.....</i>	<i>21</i>
<i>Tabela nr 11</i>	<i>Pracujący i bezrobotni (zarejestrowani) mieszkańcy Bytomia</i>	<i>22</i>
<i>Tabela nr 12</i>	<i>Miesięczny dochód brutto na statystycznego mieszkańca Bytomia.....</i>	<i>22</i>
<i>Tabela nr 13</i>	<i>Przeciętne miesięczne dochody podatników w latach 2000–2002.....</i>	<i>23</i>
<i>Tabela nr 14</i>	<i>Gospodarstwa domowe według liczby osób je tworzących</i>	<i>23</i>
<i>Tabela nr 15</i>	<i>Rodziny korzystające w latach 1998 – 2003 z różnych form świadczeń MOPR w Bytomiu oraz występujące o przyznanie dodatku mieszkaniowego</i>	<i>24</i>
<i>Tabela nr 16</i>	<i>Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 1: „Wyrównanie szans życiowych społeczności lokalnych, w tym środowisk wykluczonych z procesów rozwoju”</i>	<i>72</i>
<i>Tabela nr 17</i>	<i>Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 2: „Kształtowanie tożsamości poprzez odbudowę więzi społecznych i odnowę architektoniczno - urbanistyczną”</i>	<i>73</i>
<i>Tabela nr 18</i>	<i>Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 3: „Poprawa warunków życia mieszkańców i wizerunku miasta”</i>	<i>75</i>
<i>Tabela nr 19</i>	<i>Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 1 (Śródmieście): „Rozwój w Śródmieściu działalności instytucji o randze regionalnej”</i>	<i>75</i>
<i>Tabela nr 20</i>	<i>Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 1 (Kolonія Zgorzelec): „Kolonія Zgorzelec wizytówką tradycji śląskiej Bytomia”</i>	<i>76</i>
<i>Tabela nr 21</i>	<i>Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 1: „Racjonalizacja działań na rzecz aktywizacji terenów poprzemysłowych o największych perspektywach i potencjalnych efektach rozwojowych dla miasta”</i>	<i>85</i>

<i>Tabela nr 22 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 2: „Przystosowanie właściwości terenów przemysłowych do rozwijania nowych funkcji i działalności”</i>	86
<i>Tabela nr 23 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 3: „Stworzenie atrakcyjnej oferty terenów przemysłowych dla inwestorów”</i>	87
<i>Tabela nr 24 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 4: „Rozwój innowacyjnych działalności na terenach przemysłowych”</i>	87
<i>Tabela nr 25 Wskaźniki ewaluacji dla kierunku działań (KWK Szombierki): „Krystalizacja nowej funkcji produkcyjno – usługowej i komunikacyjnej na terenie po byłej KWK „Szombierki”</i>	89
<i>Tabela nr 26 Wskaźniki ewaluacji dla kierunku działań (KWK Powstańców Śląskich): „Rozwijanie nowych działalności gospodarczych niekonfliktowych z funkcją mieszkaniową i ochroną środowiska”</i>	89
<i>Tabela nr 27 Wskaźniki ewaluacji dla kierunku działań (KWK Miechowice): „Rozwój nowych działalności wytwórczych i usługowych w powiązaniu z funkcją mieszkaniową”</i>	90
<i>Tabela nr 28 Wskaźniki ewaluacji dla kierunku działania (ul. Krzyżowa): „Rozwijanie nowych funkcji sprzyjających budowie nowoczesnej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej”</i>	91
<i>Tabela nr 29 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 1 (Bobrek): „Parafia i szkoła jako ośrodki integracji społeczności lokalnej”</i>	94
<i>Tabela nr 30 Wskaźniki ewaluacji dla Priorytetu 2 (Bobrek): „Regeneracja gospodarcza i architektoniczna dzielnicy Bobrek-Karb”</i>	95

Załączniki do programu są dostępne do wglądu w Urzędzie Miejskim.